

PB. ilk taslak metni

Agustos

1) Nasıl Bir Durumdayız ?

Partimiz icacıcı bir durumda değildir. Kongreden bu yana attığımız birçok önemli adıma rağmen, işlerin iyi gittiğini söylemek hiç de mümkün değildir. Bu olguyu soğukkanlılıkla saptayıp, çözüm yolları bulamazsak, varın çok daha olumsuz durumlarla karşılaşacağız.

Evet, demokrasi mücadelesine çok önemli bir boyut katıp, bunu geliştirmeyi basardık. Komünist Partisinin yasallığı konusu politik gündemin ana konuları arasında yer alıyor artık. Konu tekrar tekrar tartışılıyor, kamuoyunca özümseiyor. Politik kültürün değişmesine katkıda bulunuyor. Aynı şekilde yenilenme anlayışımız bütün marksist solun tartışma gündemine girmiştir. Herkes konularını gözden geçirmeye başlamıştır. Solun önemli kesimlerinde bu süre içinde birlik eğilimi güç kazanmıştır.

Parti, birçok alanda küçümsenmeyecek fiili durumlar yaratmıştır. Yarı-legal kavramının bile açıklamada yetersiz kaldığı bir duruma ulaşılmıştır. Legal araçlarla politikamızı açıklama, birçok düzeyde legal sözcülerle ilişkiler geliştirme, legal toplantılar düzenleme, legal mekanlarda parti faaliyeti yürütme durumuna gelmişizdir.

TİP ve TKP kökenli örgütlerin TBKP örgütleri olarak birleştirilmesi tamamlanmak üzeredir. Yeni üyeler kazanılmaktadır. Örgüt ve üyelerin politik aktivitesi artmıştır. Birçok yerde dışımızdaki güçlerle yerel düzeyde ilişkiler ve ortak eylemler gelişmektedir.

Yenilenme iki yeni boyut daha kazanmaktadır. TBKP Programı ile somutlanan politik yenilenmenin zorunlu uzantısı olarak teori ve örgüt anlayışında yenilenme tartışma gündemimize giriyor. Politik yenilenmeyi teorik olarak temellendirmek ve daha zenginleştirmek, daha boyutlandırmak için yeni teorik arayışlara giriyoruz. Yeni politikayı yasama geçirmek için en elverişli örgüt modelini arıyoruz. Aynı zamanda geçmişimize daha eleştirel bir bakış içinde olmaya çalışıyoruz.

Bütün bunlara rağmen, mevcut olanakları hiç de azami ölçüde değerlendiriyor değiliz. Politik etkimiz olanaklı olanın belki de en azı düzeyinde. Sargın ve Kutlu yoldasların yeni politikamızı açıklayan ilk basın toplantıları, Boran ve Kutlu yoldasın birliği ilan eden açıklamaları, Sargın ve Kutlu yoldasların ülkeye dönüşleri döneminde yaratılan politik etki ve canlılıkla simdiki durumu karşılaştırmak mümkün değildir. Politik gelişmelerde sözümüz cılız kalıyor, birçok durumda refleks gösteremiyoruz. En önemlisi önümüzdeki perspektif net değil!

Bütün organ ve örgütlerimizle üzerinde yürüyeceğimiz, hem fikir olduğumuz açık bir politik hatta sahip değiliz bugün. Bu durumda politika geri plana düşüyor, kaygı ve endiseler, duygular ön plana çıkıyor. Her birimiz içinde faaliyette bulunulan, bütün mücadele alanıyla karşılaştırıldığında görece dar kalan çevrenin koşullarını asıp bütünsel yaklaşımlar getirmekte zorlanıyoruz. Kimimizde, yıllarımızı, herşeyimizi verdiğimiz partimiz elden gidiyor mu endisesi öne çıkıyor; başlattığımız yasallaşma mücadelesi tıkandı mı diye soruluyor. Kimimiz, marksist solun birliği konusunda adım atamayacak mıyız, diye kaygıya kapılıyor. Durumdan hiçbirimiz hoşnut değiliz. Kimimizin gelişmelere ilgili azalıyor, kenara çekilenler artıyor. Tepkiler kimi yerde fevri davranışlara dönüşüyor. Herkes bir sorumlu arıyor. Tartışmalar birçok durumda amacından sapıyor, kişisel ya da dar sorunlar gündemi belirler

oluyor. ice dönüş artıyor.

Yenilenmenin o muazzam enerjisini, dev potansiyelini bütün partiyi sevkile ileri yönlendirecek, dışa acacak, bulunduğumuz her yerde durumu değiştirecek bir güce dönüştürecek şekilde kullanmaktan çok uzayız. Yayınlarımız, eğitim çalışmalarımız, politik aydınlatma ve tartışma faaliyetimiz ihtiyaca çok az yanıt verebiliyor. Kurumlaşmada hala geri bir düzeydeyiz. Davayla ilgili yurtici ve yurtdışı davanışma çalışmalarımız, güçleneceği yerde zavıflıyor, ilgi azalıyor.

Acıklık, elestiri, diyalog, mutabakat: bunları hep söylüyoruz, ama ne kadar uygulavabiliyoruz? Aramızdaki anlaşmazlıklarda, hala ortak çözüm yolları arama cabası, kamplasma, kendi konumunu su ya da bu yolla davatma eğilimlerine karşı veterince ağır basamıyor. Hala sövlenkilere, organ dışı edinilen enformasyonlara ne kadar değer veriyoruz, ve hala ne kadar sövlenli yavıyor, organ dışı enformasyon iletivorus?

Ustelik, bu hiçbirimizin hosnut olmadığı olumsuz durum, nasıl bir politik ortamda oluyor? Ortam iki yıl öncesine oranla politik etkimizi artırmaya son derece elverişlidir. Olanaklar çoktur ve artmaktadır.

Dünyadaki durumda olumsuz bir gelişme sözkonusu değildir, tersine Türkiye'deki demokratikleşme yolundaki adımları destekleyecek uluslararası faktörler çoğunluktadır.

ic politik durum hızla bir dönüm noktasına yaklaşıyor. Sıcak bir sonbahar bizi bekliyor. En geç cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında erken seçimlere gidilmesi gerçekleştirilebilir. Bu dönüm noktasında gelişme alternatifleri oldukça çoktur. Çok farklı çözüm yolları gündeme gelebilir. inisvatif hala Turgut Özal'ın elinde olmakla birlikte, onun attığı her adım yeni gerilemeler yaratmaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde uzlaşmaya zorlanmaktadır, 26 Mart yerel seçimlerinde açık bir politik tutum alan yakınlar, bahar evlemlerini başarıyla sonuçlandıran işçiler arasında yeni filizlenmeler bovatıyor. Kendi çıkarlarına en gerçekçi yanıtı veren inisvatifleri destekleyecekleri açıktır. ANAP, sosval-ekonomik bazı acılımlarla bu desteği kazanmaya çalışırken, SHP ve DYP "ilk seçimleri kazanmak" havalıyla ovalanmakta, bu durum özellikle halkın ileri kesimlerinde ve aydınlarda umutsuzluk yaratmaktadır. Öte yandan ekonomik durumdaki olumsuz gelişmeler (1983'den bu yana ilk kez topluca ortaya çıkan sanayi ve tarım üretiminde, ihracat ve turizm gelirlerindeki gerileme, bunun 1983 den bu yana görülen en yüksek enflasyon oranıyla birlikte gitmesi), kurjuvazi içinde farklı yaklaşımlara temel olmakta, bu kampta bütünsel, birlesik bir politik tutumun oluşması zor görülmektedir.

Askerler sessiz kalmayı, açık müdahaleden kaçınmayı simdilik daha tercih ediyor görünüyorlar. Gizli odaklar, sertlik ve siddet yanlıları hala isbasında, örneklerini hergün yasıyoruz. Ama Kürt halkı üzerindeki devlet terörüne, cezaevlerindeki vahsete, öteki antidemokratik uygulamalara karşı kamuoyunun tepkisi daha yüksek sesle ifade edildikçe, bunların daha da geriletilebileceğini görmek mümkün. En azından bu uygulamalara karşı artık ülke capında direngen bir karşı koyusun oluşmuş olduğunu saptayabiliriz.

Özetle, ortam, en azından cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar birlik içinde davranabilen, bütün gücünü iyi saptanmış hedeflere seferber edebilen ve her yeni durumda gerçekçi, sağduyulu yeni bir inisvatif ortaya koyabilen bir partinin, büyük bir politik etki yaratması için elverişlidir.

Özel dikkat merkezimizde olan iki alandaki gelişmelere daha yakından bakalım:

Yasallasma mücadelemiz nereye varmıştır? Bugün ülkede komünist partisi yasal olamaz, diyen kimse kalmamıştır. Kamuoyu, bu olaya bir tarihte mutlaka çözülecek bir sorun gözüyle bakar hale gelmiştir. Politik çevreler bu konudaki tutumlarını daha netleştirmektedir. Ecevit, Hürriyet'te Emin Cölasan ile bir sövlesisinde, ilk kez partimizin çizgisine olumlu bir yaklaşım ortaya koymuştur. Demirel, Röportaj dergisinde, komünist partisi türk milletine bölücü olmadığını konusunda güvence verirse, kimse onu kapatamaz, der duruma gelmiştir. 141-142'nin iki seçim arasında

kalkabileceği söylentileri yaygındır. Cezayirasında değişiklik hazırlıkları yapılmaktadır. Siyasi polis acık faaliyetlerimizi genel olarak doğrudan engellememektedir. Acık faaliyetlerimiz çevrede ilgiyle karşılanmaktadır. Yurtdışından yönetici yoldasların dönmesi, bunu artırabilir. Dıvebiliriz ki, parti örgütlerinin ve faaliyetinin konumlanması, çalışmalarımız sonucu fiilen tam legal çalışmanın eşiğine gelmektedir.

Buna rağmen, Sargın ve Kutlu yoldasların tahliyesi gerçekleşmemekte, birçok yerde karşımıza engeller çıkarılmakta, hükümet ve muhalefet çözümü gündeme getirmede acele etmemektedirler.

Marksist solun birliği konusu güncellenmiştir. Bizim ve TSİP'in desteğiyle S.A ve A.N'in çağrısıyla, yeni bir oluşum ortaya çıkmıştır. Bizim dışımızda bu soruna taraf olan başka odaklar belirmiştir. Bunların sayısı daha da artabilir. Bütün marksist çevrelerin tek çatı altında birleşmesi fikrinin yandaşları artmaktadır. Bütün sol taban ise bunu özlemektedir. Dışımızdaki çevreler bizi de bu birliğin bir suru olarak kabul etmektedir. Gerek yurtdışında gerekse ülkede dışımızdaki marksist çevrelerle ilişki düzeyimiz 16 Kasım 1987'ye oranla bugün daha gelişmiştir.

Bununla birlikte, öteki çevrelerde TBKP ve onun politikası hakkındaki önvargılar, dostca olmayan vaklaşımlar önemli ölçüde sürmekte, bizim birlik konusundaki görüşümüzün ictenliği sorgulanmakta ve kimi çevrelerce TBKP dünü ve bugünü ile hareketten dışlanmak, yalıtılmak istenmektedir.

Görüldüğü gibi yasallasma ve birlik konularında mevcut durum bizim yeni inisvatifler geliştirmemiz için elverişlidir, aynı zamanda bu oluşmuş durum bizi yeni inisvatifler koymaya zorlamaktadır. Her gecikme, hem hareketi geliştirmeyi bir üst düzeye çıkarmamızı olanaksızlaştıracak, hem de savılan olumsuz vanların bizim zararımıza islemeve başlamasını getirecektir. Biz de bir dönüm noktasına yakınlaşıyoruz.

Bu dönüm noktasında gelişmenin ihtiyac duyduğu inisvatifleri gerçekleştiremezsek, neler kaybederiz, geriye ne kalır, bunu burada adlandırmaya gerek yok sanıyoruz. Biz burada asıl, sorunlarımızı çözebilmek için nereden baslavalım sorusuna yanıt aramak istiyoruz.

Bunun için sorunların nedenlerini ortaya koymalıyız. Sorunlarımızın nedeni birdenbirdir. Yeni Acılım'ın son savıllarında cesitli yazılarda bunlar sıralanıyor. Daha da sıralanmalıdır. Ama kilit sorunlar hangileridir? Nereden baslayacağız?

Kongreden bu yana partimizin istenilen, gereken düzeye gelememesinin, parti içi durumun son dönemde karmasıklaşmasının bizce başlıca iki temel nedeni vardır.

Biri ötekinden daha az önemli olmayan bu iki neden şunlardır:

Birincisi, parti birliği tam sağlanamamış, farklı düşünce ve davranış tarzları yeni bir sentez olarak birleştirilip bir üst düzeye tam çıkarılamamış, biçimsel olarak sağlanan birlik, hareket birliği olarak yeterince tamamlanamamıştır.

İkincisi, politik yönetim faaliyeti zavıf kalmış, her alandaki politika üretme, geliştirme, politik aydınlatma aksamıştır. Bu merkezi zavıflık parti çalışmasının bütün dokularını olumsuz etkilemiştir.

Her iki zavıflığın da sorumlusu parti yönetimidir. Politik yönetim gerekli performans gösterememiştir.

Yönetimin şimdiye kadar ki coğrafi bölünmüşlüğü bu zavıflıkların ortaya çıkmasında çok önemli bir etkidir. Sargın ve Kutlu'nun dönüşleriyle başlayan mücadele aşamasının ön hazırlıklarının çok yetersiz olması, bu mücadele aşamasıyla birlik sürecinin es zamanlı yürümek zorunda olması başka handikaplardır. ama aynı zamanda savılan olumsuzluklarda MK ve özellikle PB ve ülke YK üyelerinin hep beraber ve tek tek gereken sorumluluk ve inisvatifi göstermede hersevi yaptığı da söylenemez.

Bu durumda, ilk giderilecek eksikliğin yönetim düzeyindeki eksiklik olduğunu saptamamız gerekiyor.

Parti yönetiminiz bütün bunlar dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir. PB

yurtdışı faaliyetine son vermiş ve ülkede konumlanmıştır. Karar alıp uygulamak için yeterli sayıda PB üyesi ülkede bulunmaktadır ve ülkedeki PB faaliyeti düzenli bir şekilde başlamıştır. MK ve PB'nin kararlarını uygulama organı olarak ve politik yönetimin legal konumlanması ve politik refleks ihtiyacını karşılayacak şekilde MK sekreterliği oluşturulmuş ve görev başlamıştır. Faaliyeti sona eren ülke YK'nin birikimi yeni yönetim düzenlemesine aktarılmıştır. MK bundan sonra toplantılarını ülkede yapacak, daha sık toplanacak ve bu çalışmasını kararların uygulanmasında görev alan voldaşlarla genişleterek yürütecektir. Bütün bu çalışmalara Sargın ve Kutlu voldaşların katkısını artıracak önlemler alınmıştır.

PB, bu yeni çalışma döneminde, kararlarını mutabakat içinde oluşturmaya, örgütleri bu sürece mümkün olduğunca katmaya çalışacak, kendi çalışması ile parti birliğini pekiştirme, partinin yeni bir sevk kazanmasına azami dikkati gösterecek, partinin önünde bütün sorumluluğu kolektif olarak üstlenecek, sıkı sıkıya kenetleneyecektir. Azami acıklık, artan bir parti içi demokrasi için çalışacağız. Partiyi çalışmalar konusunda düzenli enforme edeceğiz.

11. Sorunlara Nasıl Yaklaşmalıyız?

Partinin yeni bir sevkle ileri atılması için, öncelikle politik hattın, birlik ve yasallasma için evlem planının netleşmesi gerekiyor. Yasallasma ve en geniş marksist güçlerin birliği doğrultusundaki görevlerimiz, partimizin dışı acıldığı ve süratle güçlendirildiği bir süreç içinde çözüme kavuşturulmalıdır. Diğer bir deyişle, yasallasma, birlik ve partimizin yenilenip, güçlendirilmesi görevleri bütünsel bir anlayış ile ele alınmalı, ağırlık noktaları belirlenmeli ve parti bu görevleri çözüme ulaştırabilmek için çok yönlü bir faaliyet icine girmelidir.

Partimizin Güçlendirilmesi

En temel gereksinim partimizin dışı acılması ve sürekliliği olan bir politik faaliyet icine girmesidir. Eğer partimiz programında öngördüğü iddialarını gerçekleştirme yoluna bir an önce girmezse, yasallasma ve marksist güçlerin birleşmesi görevlerinde de başarı sağlamak güçleşecektir.

Programımız ülkemizin politik gündemine ağırlık koymak ve insiyatifi ele geçirmek gibi bir iddiaya sahiptir. Yasallasma girişimimiz programımızdaki bu ele alışı tam bir uyum içindedir ve parti örneğin bu girişimle ülkenin politik gündemine ağırlığını koyabileceğini kanıtlamıştır. Ancak kuskusuz ülkenin politik gündemi tek bir maddeden oluşmuyor ve sosyal demokratların iyice pasifleştiği, genel olarak muhalefet saflarının dağınık olduğu koşullarda, yasallasma girişimine koşut olarak ve onu da güçlendirecek bir biçimde politik girişimler yapmak gerekiyor. Sözgelimi, cumhurbaşkanlığı seçimi, anayasa ve erken seçim gibi konularda bugünkü rejime karşı muhalefet güçlerini birleştirecek ve ilerletecek politikaları ancak biz üretebiliriz. Dolayısıyla güncel politika üretme ve politik girişimlerimizi artırıp, çeşitlendirme çalışmalarımıza hız kazandırmalıyız. Politik Büronun da dikkati en basta bu yönde olacaktır.

icinde bulunduğumuz koşullarda gerçekçi olmamanın beklentiler yaratılmaması, çalışmaların gerçekçi bir plana bağlanması, ama bu planın da mutlaka, adım adım uygulanması çok önemlidir. Gücümüzü dağınıktan, en kritik, en ağırlıklı noktaları belirlemek ve bu noktalarda da mutlaka başarı sağlamak gerekiyor. Başarı sağlamak, büyük ölçüde de, yeni bir anlayış, yeni bir kaliteyi yasama geçirmekle bağlı bulunuyor. Her alanda, perspektifsizliği, dağınıklığı, düzensizliği ortadan kaldırmak, amaçlı-planlı-perspektifli ve operatif bir çalışma tarzını egemen kılmak, kaliteyi artırmak büyük önem kazanıyor.

Bu bağlamda en yasamsal konu parti basınının güçlendirilmesidir. Partimizin politikasından, psikolojisine, mali gücüne kadar hemen her şeyin aynası olan parti basınında en ufak bir zaafa bile tahammülümüz yoktur. Özellikle merkez yayın

organımızın mali-teknik-politik-kadrosal yönden takviye edilmesi. parti merkezinin sürekli gözetimde olması ve yeni bir atılım yapması görevlerimizin başarılmasına ciddi bir ivme kazandıracaktır.

Diğer bir vasamsal konu da. örgütümüzün süratle yeni tür bir kitle çalışması. çok yönlü bir politik faaliyet icine girmesidir. Bu faaliyet. partimizin stratejisine ve güncel politikalarına uygun bir rota üzerinde. hemen her alanda. o alana ilişkin politikaların belirlenmesi (politikanın alt ölçeklerde yeniden üretilmesi) ve bu politikanın da onu pavlasacak en geniş güçlerle birlikte yasama gecirilmesine davandırılmalıdır. Merkezi politik önderlik ile örgüt birimlerinin inisvatifi birleştirilmelidir. Sendikalar. kadınlar. gençlik. aydınlar. kürt ulusal hareketi. kitle örgütleri içindeki faaliyetlerimiz bu anlayışla yeniden ele alınmalı ve planlanmalıdır. Partinin her düzeydeki komite çalışmaları. gene bu anlayışla. yeniden tanımlanmalıdır. Yavınlarımız. yeni tür bir kitle çalışması ve politik faaliyet üzerinde yoğunlaşmalıdır. Sonucta. güncel politik sorunlara duyarlı olan ve anında doğru bir refleks gösterebilen. inisvatifli. yaratıcı. politika üretebilen (zenginlestiren). esnek. geniş ilişkiler ağına sahip olan. çizilen politika çerçevesinde en geniş güçleri birlestiren (ve en geniş güçleri stratejimizle tutarlı yönde birlestirmeye yetenekli politikalar üretebilen) ve ele aldığı konuyu basaran. her isinde kalite aravisında olan bir örgüt yapısı yaratabilmeliyiz.

Böylece parti çalışmasının. eskiden olduğu gibi. merkezin belirlediği bir evlemin tüm örgütce gerçekleştirilmesi şeklinde anlaşılmamasının önüne gecilmelidir. Örneğin il ve ilce ölçeklerinde güncel olaylara ilişkin olarak tüm muhalefet güçlerini kapsavacak ortak girişimlerin gerçekleşmesi için parti birimleri inisvatifli. önerici ve birlestirici olmalıdır. Parti örgütleri. partiyi eskiden olduğu gibi tek tek üye kazanmak (kuskusuz bu da önemlidir) üzerinde yoğunlaşmamalı ve öngörülen politikayı en geniş güçlerin ortaklığıyla gerçeklestirme çalışmalıdır. Politikamızın gerçekleşmesi. onu hangi güçlerle birlikte yaparsak yapalım. sonucta bize insan kazandıracaktır. Eylem biçimleri. kitlelerin süratle değişen psikoloji ve dünya görüşü gözönünde tutularak. yaratıcı bir tarzda saptanmalı. basının ilgisinin çekilmesi. yeni teknolojilerin kullanılması tercih edilmelidir.

Kuskusuz bütün bunların önkosulu. parti merkezinin güncel politikalar üretebilmesi. merkezi politik faaliyeti yoğunlastırması ve doğru bir önderlik. planlı bir çalışma gerçeklestirebilmesidir.

Mali çalışmaların düzenlenmesi de bir baska vasamsal konu olarak karşımıza çıkıyor. ice kapanmış bir örgütün üyelerinden sürekli bir özveri beklemesi doğru bir sev değildir. Böyle bir durum mali sıkıntıların kroniklesmesini beraberinde getirir. Oysa dışa açılan. çok yönlü politik faaliyet icine giren bir örgüt yapısı mali sıkıntıların da asılmasını sağlayacaktır. Tabii. bunun bir baska kosulu da. mali çalışmaların merkezi bir plan çerçevesinde yeniden düzenlenmesidir.

Partimizin güçlendirilmesi için örgüt içi yaşam konusunda da doğru ve sürekli bir merkezi yönlendirme gerekiyor. Örgüt içinde bireve önem verilmesi. insanlara titiz ve özenli yaklaşım. despotik yönetim kalıntılarının temizlenmesi. demokratizm ve kollektif çalışma ruhunun geliştirilmesi. giderek yönetimlerin secimle isbasına geldiği bir yapıya ulaşması gene sürekli bir merkezi yönlendirme ve denetim gerektiriyor.

Kısacası. yukarıda sıralanan dört vasamsal konu üzerinde yoğunlaşılabilir ve her alanda da önceliklerimizi ayrıca sıralayabilirsek ve gerçekci bir anlayışla yola koyulabilirsek. partimizi adım adım güçlendirmemiz olanaklıdır.

Yasallasma Çalışması

Partimizin yasallasmaya ilişkin politikası da. kazanılan denevimlerin ışığında. geliştirilip. zenginlestirilmelidir. Özellikle de. politikamızın yalnızca örgütlerimizle kimi fiili durumlar yaratmak şeklinde ele alınmasının ve böylece

baska türden görevlerin ihmal edilmesinin yarattığı komplikasyonlar gözönüne alınmalıdır. Yasallasmaya ilişkin görevlerimiz bütünsel bir karaktere sahip kılınmalıdır.

Yasallasma doğrultusundaki görevlerimiz.

- a) Partinin ve komünizmin toplumdaki mesruiyetinin artırılmasına.
- b) 141-142. maddelerin kaldırılması için geniş bağlaşıklıklar kurulmasına.
- c) Partimizin toplumdaki politik etkisinin artırılmasına.
- d) Yasallasma çalışmasının, marksist güçlerin birliğine yönelik politikamızla uyumlu kılınmasına.

e) Kazanılan mesruiyet ve geniş desteğin, olanaklar elverdiğinde kimi fiili durumlar yaratılarak tahkim edilmesine bağlıdır.

Bütünlüğü ve sürekliliği olan bu görev, yukarıda sıralanan tüm öğelerin bir arada gerçekleşmesine yakından bağlıdır. Baska türlü söyleyecek olursak, yapacağımız bir iş, diğerini zaafa uğratmamalıdır.

Yukarıda sövlenenleri biraz daha acacak olursak.

a) Mesruiyet sağlanması her zaman gündemde olması gereken bir çalışmadır. O kadar ki, kurulusun önündeki yasal engeller kalktığı zaman bile toplumda kabul görmek için çalışmayı sürdürmemiz gerekecektir.

Bir dönem mesruiyet sağlamak doğrultusunda basını çok iyi kullanmış, önemli politik girişimler yapmışken, bu cabalarımızdan çıkartılması gereken sonuçlar olmak zorundadır.

b) 141-142. maddelerin kaldırılması konusu demokrasi mücadelesinin kilit bir sorunu olduğuna göre, bu konuda geniş bağlaşıklıklar kurmak zorundayız. İktidarı sıkılaştırırken (ve sıkılaştırmak için) sosyal demokratlarla, aydınlarla, islamcı gruplarla ilişkiler geliştirilmelidir. Ayrıca bu konuyu istismara hazırlanan DYP de her fırsattan yararlanılarak köseye sıkıştırılmalıdır. DYP özellikle aydınlarla çok fazla ters düşmek istemediğine göre, onu etkilemek ancak aydınları daha kararlı bir biçimde konuya sahip çıkar durumuna getirmekle olanaklıdır.

c) Partimizin politik etkisinin ve saygınlığının artırılması, toplumun partimize olan gereksiniminin çok daha yakından hissettirilmesi ve bir gazete köşe vazarının dediği gibi yaygın biçimde "onlarsız olmuvar" dedirtilmesi büyük önem taşıyor.

d) 141-142. maddelerin kaldırılması konusu ile marksistlerin birliğinin sağlanması sorunu birbirini çok yakından ilgilendiriyor. Bir yandan onları komünizmin vasallık kazanmasına çekmek, diğer yandan bu vasallığın ortaklaşa kullanılmasının koşullarını hazırlamak gerekiyor.

e) Fiili durumlar varatarak ilerlemek evlemi de yukarıdaki görevlerle uyumlu bir biçimde ele alınmalıdır. Yaratılan fiili durum toplumda vadırganmamalı, tersine "bunlar zaten açık çalışıyorlar, vasağın anlamı nedir?" sorusu tüm politik akımların gündemine girmelidir.

Dolayısıyla yapılması gereken görevler şunlardır :

1) Parti liderliği kamuoyuna, marksist çevrelere ve parti örgütüne kendini kabul ettirmeli ve neredeyse açık bir faaliyet yürütebilir duruma gelmelidir. Bunun için kimsenin görsüne yafta takmak gerekmiyor. Giderek mesruluk kazanacak bir temelde parti temsil edilmeli, politik çevrelerle açık ilişki kurulmalı ve merkezi sözcülük gerçekleştirilmelidir. Yerel düzeydeki sözcülük faaliyeti yaygınlaştırılmalıdır.

Genel Başkan ve Genel Sekreterin temsilcisi gibi doğai bir konum elde etmek ve örneğin onlar tarafından imzalanmış bir mektubu cesitli partilere, kitle örgütlerine götürerek yüzvüze bir teması baslatmak, giderek bunu sürekli kılmak (ve basına da vansıtmak) olanaklıdır. Böylece hem partimizi en basta temsil eden ve onun en önde gelen sözcüleri olan K/S yoldaşlar icerde olmalarına karşın aktif ve açık bir politik faaliyet sürdürebilecek (bu da onların icerde tutulmalarını da anlamsızlaştıracak) hem de merkezi temsil ve sözcülük daha da genişletilebilecektir.

11) Partimizin güncel politika üretmeye hız verme ve politik girişimlerini artırmasına kosut olarak temsil ve sözcülük islevi de daha bir anlam kazanacaktır. Sözgelimi Anayasa, Cumhurbaşkanlığı, ulusal sorun, af sorunu konularında K/S yoldasların imzaladıkları bir metin-mektupla birlikte başlayan politik girişimler, daha sonra aynı konuda politikamızın geliştirilmesine bağlı olarak sürekli kılınabilecektir.

Avrıca merkezi düzeydeki politik girişimlere kosut olarak yerel düzeylerde de, çok cesitli temaslar, girişimler yapılabilir.

111) Basın çalışması sürekli kılınmak zorundadır. Basının ölçütü "haber" olduğuna göre, haber değeri olabilecek çıkışlar-girişimler yapılmalı, basın mensuplarıyla yüz yüze ilişkilerin geliştirilmesi için "Basın müsavirliği-sözcülüğü"ne benzer bir kurum oluşturulmalı ya da görevlendirmeler yapılmalıdır.

Avrıca, bir "Basın merkezi" kurularak, parti liderlerinin demecleri de basına vansıtılmalıdır. (Bu çalışmanın profesyonel bir denevim gerektirdiği, aksi takdirde basın tarafından ciddiye alınmavacağımız göz önünde tutularak, gerekli planlama yapılmalıdır.)

Sol basının değerlendirilmesi için de aralıksız bir faaliyet sürdürülmelidir.

1v) Demokrasi Kurultavı, Bilar vb. ilişkiler değerlendirilerek aydınlarla ve diğer marksist çevrelerle ortak işler yapılmalıdır.

Burada kritik nokta inisvatifin bizden gelmesidir. Ancak partimiz inisvatifini yalnızca vasallasma yönünde kullandığı takdirde, diğer güçler tarafından "bencil" olarak algılanabilecektir. Dolayısıyla inisvatiflerimiz cesitlendirilmeli, ama kuskusuz en basa "vasallasma" konusu konmalıdır.

Bu temelde, ortaklık temelinde açık oturum, imza kampanyası, konser-gece, miting gibi çalışmalar yapılabilir.

Tepede yapıcak ortak çalışmalar, gene ortak çalışma esprisi çerçevesinde tabanda da yaratıcı girişim ve evlemlere dönüşebilecektir.

v) Yurtdışından sağlanan desteğe yeni bir ivme kazandırılmalıdır.

Komünizmin mesruiyet kazanmasına yardımcı olabilmek bakımından, cesitli komünist partiler (ve diğerleri) istanbul'da örneğin çevre sorunları konusunda uluslararası bir toplantı düzenleyebilirler ve bizde bu toplantıya katılabilirsek, bu değerli bir çalışma olabilir.

Öte yandan tanınmış bir uluslararası şahsiyet, gene tanınmış aydın, politikacı b. mektuplar yazarak desteğin canlandırılmasını istevebilir. Diğer yoldasların dönüşü bunun için bir vesile olabilir.

v1) Politik ön koşulları olaşmış ve toplumda geniş kabul görmeve aday bir kurucular hareketi hic kuskusuz yerinde bir çıkış olabilir. Ama bunun tersi partimize zarar da verebilir.

Dolayısıyla kurucular hareketi .

a) Genis bir sol çevrenin desteğinin alınmasına ve DYP'nin konuyu istismar etme olasılığının önlenmesine.

b) Dışımızdaki marksist çevrelerle ortak bir girişime dönüştürülmesine ve onlarda "TBKP birlik istemiyor, katılma koşulları hazırlıyor" endisesinin ortadan kaldırılmasına.

c) Parti içinde gönüllü olarak katılma doğrultusunda yaygın ve büyük bir coşku ve istek görölmesine: kadrolarımızın "katılan-katılmayan" ya da "onavlayan-onavlamayan" diye psikolojik bakımdan farklılaşmasına engel olunmasına bağlı olarak düşünölmelidir.

Yapacağımız her evlem gibi bu evlem de dost güçlerle aramıza mesafe sokmamalı, bizim valitlanmamıza neden olmamalı, tersine daha ileri birlikteliklere zemin olusturabilmelidir.

v11) Aydın ve marksist çevrelerle, "Aydınlar Dilekcesi" benzeri bir dilekce hazırlanarak, "Bizler, 141-142. maddelerin kaldırılmasını talep ediyoruz. Bu metni imzalayanların bir bölümü vasak kalktıktan sonra partiyi kurmaya taliptirler: bir

The books alone for you
 I have dated the paper, having a receipt
 of the same, and the receipt is given to you with the

c) Dünya Komünist Hareketi'nin sorunları araştırılmalı. elestiri süzgecinden geçirilmeli. ortaklaşa izlenmelidir. Herkes bu yönde elindeki olanaktan baskalarını yararlandırabilmelidir. (Örneğin biz Dünya Komünist Hareketi'nin sorunlarının araştırılması için kimi olanaklar sunabiliriz.)

d) Bu dönem en önde gelen tehlike dogmatizm ve sablonculuktur. Karsısındakini "mahkum" etmeve yönelik "ideolojik mücadele" anlayışı değişmeli ve onun yerine ortak "ideolojik çalışma" ikame edilmelidir. (Yenilenmenin bir süreç olduğunu ve sablonları-dogmaları reddeden bir düşünce tarzının esas kılınması gerektiğini ve bizim eski-veni hiçbir sablonumuzun olmadığını. dünyanın ve kendi ülkemizin gerçeklerini marksizmin geliştirdiği bir süreç içinde ele aldığımızı açıkça belirtmeli.)

e) Program tartışmaları tezlere davanarak. ama kimsenin kendisini belirli görüşlere angaje etmesine izin verilmeden yürütülmeli

f) Soldaki politik kültüre elestirel yaklaşılmalı ve ortak bir politik kültür yaratılmalı. Olumlu deneyler geliştirilip. olumsuzlar yeni bir üslupla. açıkça eleştirilmeli. Politik kültür ortak is sürecinde yenilenmeli. g) Marksistler arasındaki teorik tartışmalar Gelecek dergisinde bilimsel bir ele alışıla yürütülmelidir. Bilimsel-teorik çalışmalarla politik tartışmalar birbirinden olabildiğince ayrılmalı. teorik çalışmalara politik endişe ya da ön vargıların gölgesi düşmemelidir.

iii) K/S voldaşların partinin adı. vb. konularda söyledikleri açıkça deklare edilmelidir.

iv) Devrimci/reformcu. (yenilenmeci/tutucu ?) gibi kutuplaşmaları ve ön vargıları artıracak ayrımlardan vana olmadığımızı açıkça belirtelim. Bu ayrımı yapanların birleşme zeminini zedelediklerini ve zora soktuklarını söylevelim.

v) Sosyalist avdınlara büyük değer verdiğimiz ve onlarla birleşmek için hiçbir koşulumuz olmadığını. birleşmeve hazır olduğumuzu deklare edelim. Bireysel olarak partili mücadele etmeme yönünde tercihi olanlara saygımızın azalmayacağını. bu tercihlerini saygı ile karşılayacağımızı. ama elbette ortak partide bulusmayı tercih edeceğimizi duyuralım.

vi) Program tartışmalarının bir "ideolojik varıs" olmasının engellenmesini isteyelim. Her türlü tartışmaya açık olduğumuzu ama "varıs"a girmek gibi niyetimiz olmadığını bildirelim.

vii) Politik sorunları-konuları "alcak sesle" tartışmak üzere. politikacı-gazeteci-bilim adamı-sindikacı vb. seckin kisilerden oluşacak bir tartışma platformu yaratılmasına öncülük edelim.

viii) Cumhurbaşkanlığı seçimi. Anayasa vb. güncel politik konularda. politik inisvatif alanımıza onları da katarak. tepede ve tabanda ortak açıklama ve girişimler yürütelim. (Onların politika alanına çekilmeleri. soyut program tartışmalarından daha çok yarar sağlayacaktır.)

ix) Program tartışmalarında nasıl bir yol izleyeceğimiz. hangi konuları öncelikle gündeme getireceğimiz. neve nasıl ağırlık vereceğimizi saptamak ve bu faaliyeti yönlendirmek için bir ilk yaklaşım İCB tarafından en kısa zamanda hazırlanmalıdır.

Cumhurbaşkanlığı Seçimine Kadar Somut Olarak Ne Yapabiliriz ?

Örgütsel Faaliyeti Gelistirmek için :

Legal konulardan yönetim faaliyeti. politik mücadelenin bütün alanlarında kendi politikamızla aktif olmayı sağlamalıdır. Parti özellikle aşağıda sayılan alanlarda politik inisvatif alabilmelidir. Bu inisvatifler. legal yöneticilerimizce

seslendirilmeli. bütün parti bu konularda geniş. inisyatifli bir çalışma icine girmelidir.

Kürt sorununda: Geniş bir girişimin örgütleyicisi olmalıyız. Bu girişim Türk ve Kürt geniş çevrelerin "Kürt sorunu askeri yoldan çözülemez. sorunun çözümü için önce ne olduğu açık tartışılmalıdır" fikri etrafında birleşmesini amaçlamalıdır. Bunu. Kürtlerin sözcülerinin "Bizim sorunumuz avrı devlet kurmak. ülkevi bölmek değil. esit haklı olarak özgür olmak ve Türk-Kürt birlikte yönetmektir" fikri etrafında birleşmesini sağlamak izlemelidir.

Cezaevleri konusunda: Erken secimlere kadar bütün ülkenin pavlasacağı bir hale gelecek şekilde genel af kampanyası örgütlenmelidir. Bunun politik içeriği. ülke tarihinde bir döneme son verip. yeni bir barış dönemine geçmek. siddeti dışlamak olarak doldurulmalıdır. Bir anlamda geçmisse sünger çekmek. darbescisivle. iskencecisiivle. teröristi ile. politik tutuklusuvla. herkesin af edilmesi ve yeni bir siddetsiz döneme başlanması fikri iyi temellendirilirse. secim ortamını çok etkiler. (Bir tür ulusal barışma konsepti: Kürt sorunundaki politika ile irleştğinde Kürdistan'da silahları susturmak. politik çözümü hazırlamak olarak yürüvebilir).

Ekonomi konusunda: Özal'ın kendi basına aldığı kararlara yürüttüğü politika. oldu-bittiler. tıkanmıştır ve geniş tepki görmektedir. Buna karşı biz. yeni bir ekonomik politika zorunludur ve bu kollektif olarak. ulusal capta mutabakatlarla olusturulmalıdır. politikasını gündeme getirmeliyiz ve bunun koşullarını hazırlamalıyız. Partiler. is çevreleri. odalar. sendikalar. iktisatçıları vb. açık tutum almaya zorlamalı. cesitli tartışma platformları yaratmalıyız. Bunun bir bileşeni olarak. en kısa sürede sol iktisatçılardan oluşacak bir. "alternatif ekonomik politika grubu" oluşmasına çalışmalıyız. Bizim üveliz iktisatçılar. örn. Korkut Boratav ile Öztin Akgüc'ün böyle bir girişimi baslatmalarını. bu grubun erken secimlere kadar bir proje ortaya koymasını sağlayabilirler.

Anayasa konusunda: Üzerinde ulusal mutabakat sağlanacak özlü bir anayasa ortaya çıkarabilmek için. erken secimlere kadar geçecek sürede yoğun bir çalışma yapılabilir. Bu cumhurbaşkanlığı. secim yasası vb. konulardaki tutumlarla beslenebilir.

Savılan her dört alanda da girişimlerimizi. en azından TSİP ile birlikte. öteki marksist güçlerle birlikte geliştirmeye çalışmalıyız. Bu konularda saptanıp açıklanacak merkezi politika. verel örgütler için yol gösterici olarak alınıp. her örgüt kendi aktivitesini kendisi planlayıp yürütmelidir.

Bu çalışmalarla. cumhurbaşkanlığı secimlerine kadar. politik faaliyette önemli bir gelişme sağlayabiliriz. Bu. toplumsal mesruiyetimizi genişletir.

PB. parti çalışmasının ve iç yaşamının 11. bölümde özetlenen düzeve çıkmasına temel olabilecek bir çalışmayı. kongreden bu yana biriken yeni denevleri ilgili büro ve voldaşlarla inceleyerek önümüzdeki avlarda sonuclandıracaktır. Merkezi yavının veniden düzenlenmesi çalışmaları ise başlamış bulunmaktadır.

Marksist Solun Birliği Sürecinde. Buradaki gelişmeler sunu gösteriyor: Durum henüz bir parti içinde birleşmek için olgunlaşmış değil. politika ve parti anlayışında önemli farklılıklar var. ortak is yapma süreci çok geri. fakat birleşme eğilimi güçleniyor ve ortak bir girişim. henüz parti olmavan. ama partiyi hazırlayabilecek olan bir girişimin koşulları kısa sürede oluşabilir. Biz bunu sağlayacak bir inisyatif ortaya koymalıyız.

Bu konudaki somut önerilerimizi taraflara iletmeli. benimsenmesini sağlamalı ve bu doğrultuda cumhurbaşkanlığı secimlerine kadar belli bir yol alınmasını sağlamalıyız.

Önerimiz şöyle olmalıdır: Yasal partide birleşmek isteyenler kamuoyuna bir açıklama yapmalıdır: "Biz ülkemizde yasal bir KP kurulmasını istiyoruz. Bunu demokrasi için zorunlu görüyoruz. Politik yaşamda bu alanda boşluk vardır. Emekcilerin. avdınların buna ihtiyacı vardır. Bu parti isteyen bütün marksistleri

birleştirebilmeli. politikası. programı. tüzüğü. bileşenlerce esit haklı olarak belirlenmelidir. Bunu sağlamak için biz şimdi. 1) yasal engellerin kalkması. 2) başka ilgi duyanların çekilmesi. 3) ülke çapında program vb. tartışmasının başlaması için çalışmalar başlatıyoruz".

Mevcut politik durumda. yasal KP hakkı için mücadelenin gerçekliği konusunda tarafları ikna etmeliyiz. En geç erken seçimler sonrasında güçlü bir caba ile bu sorun çözülebilir. Tersine bir durumda. ne yapılacağına o zaman birlikte karar verebiliriz.

Böylece oluşacak girişim komitesi. 1) ülke çapında toplantılar düzenleyerek amacını açıklayıp. taban oluşturmaya başlar. 2) tartışma için bileşenlerin kendi tezlerini hazırlayıp sunması için bir anahtar metin hazırlar. gelecek tezlerin hepsini vavar. İstanbul'dan başlamak üzere paneller düzenler. bileşenlerin dergileri kendi aralarında işbölümü ile sonuçları yavınlar vb. 3) 141-142'nin kalkması. (burada 163'e gerek yoktur. o genel platformlarda bizce savunulmaya devam eder) ve yasal bir kp kurulmasını talep ediyoruz. diye seçkinlerden geniş bir imza kampanyası düzenler. bu daha sonra yerel düzeyde ayrı kampanyalarla geliştirilir.

Biz. bu aşamada yalnızca bunlarda ısrarlı olmalıyız.

Amacımız geniş. büyük. kitlesel bir KP'dir. Bu partinin yalnızca bir bileşeniyiz. Politika. program. tüzük. ad bütün bileşenlerin mutabakatı ile oluşmalıdır. Ne tarih üzerinde. ne de oluşacak partinin yönetim organlarında bir ayrıcalık. üstünlük pesinde değiliz.

Tartışmalardaki kendi pozisyonumuzu şöyle netleştirmeliyiz:

Yasal KP. verilenmiş bir marksizm. politika ve parti anlayışına dayanmalıdır. Bu anlayışı. geçmişin eleştirisinden ve çağın yeni koşullarından çıkarabiliriz. Parti TKP. TİP. TSİP'in varısına. Dev-Yol vb.'nin devrimci geleneğini. bütün marksist hareketin mirasının taşıyıcısı olmalıdır. Enternasyonalist olmalıdır. Kürt marksistlerini kazanabilmelidir. Yönetim ilkesi olarak demokratik merkezîyetçiliği uygulamalı. görüş çeşitliliğini ve geniş katılımı sağlayan bir iç demokrasiye sahip olmalıdır. Durumu bugünden değiştirebilecek bir politika anlayışı olmalıdır.

Biz. TBKP adı. programı vb. de ısrarlı olmamıza karşılık. önceki bileşenlerden de komünist olduklarını yasal KP fikrini kabul ederek açıklar hale gelmelerini talep etmeliyiz. Onlar bizim bu önerilerimizle. kendilerini. Kutlu-Sargın'ın başlattığı girişimi destekler duruma düşmemiş. kendi hakları için bizle birlikte mücadele eder hale gelmiş olarak görebilmeliler. Biz. bunu. onlara şimdi. 141-142'nin kalkması. askiye oranla yakın hale geldiği için öneriyoruz. Dün yasal KP fikrine yabancı olmaları haklı idi. ama bugün değişik bir politik durum vardır.

Bu önerimiz benimsenirse. bu çalışmaları sürdürmeli ve en geç cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında yeni bir öneri getirip getiremeyeceğimizi düşünmeliyiz.

Yasallaşma doğrultusunda : 10 Eylül'den sonraki ilk duruşmaya geniş bir katılım sağlanmalıdır. Özellikle farklı güçlerin temsilcilerini çekmeye çalışmalıyız. "Örgütsel faaliyeti geliştirmek için" ve "marksist solun birliği sürecinde" alkışlıklarında önerilenlerin gerçekleşmesi. doğrudan yasallaşma mücadelesini güçlendirici çalışmalardır. Birinci doğrultu kamuoyunda fiili legalitemizi güçlendirirken. ikinci doğrultu marksist solu 141-142'ye karşı mücadeleye çekmeyi getirecektir.

Bu çalışmaların sonuçları. politik durumla bağlı olarak cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında değerlendirilmelidir.

Kad 141-142'ye karşı parlamentoda girişimler gündeme gelebilecekse. yasal KP konusunda DYP hayırhah bir tutuma getirilebilmişse. en azından erken seçim sonrası sorunun çözülme olanağı söz konusu olabilecekse. o durumda. bunları beklemeden. bu gelişmeleri hızlandırmak. yarım-yamalak olmaktan kurtarabilmek için. yasal KP için başvuru düşünülmelidir.

Bu başvuruya. önceki marksistler ortak edilmeve çalışılmalıdır. Bu tarihe

kadarki birlik sürecindeki gelişmenin sonuçları dikkate alınarak somut yapıcı bir öneri getirilmelidir. Bu söyle formüle edilebilir : Sorun. mevcut TBKP'ni ya da birlik partisini legalleştirmek olarak değil. vasa! KP nakkını kazanmak için bir demokrasi mücadelesi biçimi olarak ortaya konmalı ve böyle yürütülmelidir.

Politik durum. birlik sürecinin gelişmesi başka vasallasma girişimlerine daha uygunsu onlar yapılabilir. Simdi asıl önemli olan cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar gelecek süreci iyi bir hazırlık dönemi olarak değerlendirmektir. O tarihte durum nasıl bir somut perspektifi zorlamaya müsaitse ve biz neye hazırsak o yapılmalıdır.

Dışımızdaki sol ile anlaşabildiğimiz konularda anlaşmalı ve buna titizlikle sadık kalmalıyız. anlaşamadığımız konularda onları avrıntılı enforme ederek kendi çizimizi sürdürmeli fakat her aşamada yeni ek konularda anlaşmak için caba göstermeliyiz. Bövlece birlik ve vasallık süreçlerini birbirini güçlendirir şekilde yürütebiliriz ve ikisi birbirine paralel tamamlanabilir.

Acık ki. her aşamada gelişmeleri yeniden değerlendirip yeni politikalar geliştirmemiz. gereken değişiklikleri yapmamız gereken bir döneme giriyoruz. Her sev çok varvanlı. Partive bunu iyi anlatmalı. önemli değişikliklerde mutlaka geniş katılım sağlamalıyız. Ama tam bir güven sağlamak için 1) Her aşamada TBKP'den daha geniş parti için her cabavı göstereceğimiz 2) Yasal Parti için durumda köklü bir gericilesme olmadan KP adından vazgeçmeveceğimiz ve süreci mutlaka Kutlu-Sargın'ın başlattığı sürecin genişlevid. yükselmesi olarak sürdüreceğimiz konularında parti önünde acık tutum almalıyız.

Eğer burada getirilen doğrultularda yoğunlaşabilirsek. birkaç ayda parti etkisini önemli ölçüde artırabiliriz. 10 Eylül toplantısını bövlesi bir yeni dönemin başlangıcı olarak gerçekleştirmeliyiz. 70. yıla yeni bir sevk ve yükselen bir evlem çizgisi ile girmeliyiz.

PE bütün voldaşlara seslenmek istiyor :

Sorumluluğumuzun. nasıl kritik bir aşamada olduğumuzun bilincindeyiz. Bize vardımçı olun. Hic gecmediğimiz vollarıdan ancak birlikte. el ele geçebiliriz.

Yasal bir KP hazırlamak istiyoruz.

Büyük bir KP hazırlamak istiyoruz.

Bu ikisi olmadan ülkemizin kaderine etkide bulunmak mümkün olmavacaktır.

Simdi hersev bize tek tek hepimize bağlıdır.

Her konuda aramızda mutabakat oluşturmamız. Tek yöntemimiz diyalog olsun !

Her alanda halkla. öteki demokrasi güçleriyle daha çok bütünleşmeve yönelelim !

Bulunduğumuz her yerde durumu demokratikleştirme. özgürleşme akımlarını güçlendirme doğrultusunda inisvatif gösterelim.

Daha çok. daha çok dışa açılalım.

Daha sıkı birbirimize kenetlenelim !

70. yılda vasa! birleşik. vıgınsal. etkili. çağdas bir KP :

Hepinize çalışmalarınızda başarılar dileriz.

TBKP MK 3. GENEL TOPLANTISINDA GÖRÜŞÜLMÜK ÜZERE
TBKP PB'SU TARAFINDAN HAZIRLANAN
ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEME AİT EYLEM HATTINA İLİŞKİN
KARAR TASARISI

09. çok luğu

EKİM.1989

Politik Durum:

26 Mart yerel seçimlerinden sonra ülkemizde politik istikrarsızlık daha da artmıştır. Oy oranı % 20'lere düşen ANAP'ın iktidarda kalmada ısrar etmesi, cumhurbaşkanlığını da ele geçirmeye çalışması istikrarsızlığı artıran bir faktördür. Hükümetin attığı her yeni adım yeni gerilimler yaratmaktadır. SHP ve DYP ise, ilk seçimleri kazanıp iktidara gelmeyi hedeflemekle sınırlı dar bir politika izlemekte, istikrarsızlığın temel kaynağı olan rejim sorununu bütünsel bir politika olarak gündeme getirmemektedir. Bu durumda baskıcı devlet yanlıları, militaristler, örtülü iktidar odakları konumlarını korumakta, demokrasiye geçişi engelleyici, sivilleşmenin önünü kesici bir rol oynamaktadırlar.

Şimdi cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde ANAP ile muhalefet partileri arasındaki mücadele daha da keskinleşebilir, ama aynı şekilde bir tür uzlaşma da olabilir, bu özellikle ANAP ile SHP arasında cereyan edebilir. Ama her iki durumda da, çok farklı gelişme seçenekleri olursa da, rejim sorunu çözülmedikçe, istikrarsızlık önlenemez.

Muhalefet partilerinin, halkın yakıcı sorunlarına, özellikle demokratikleşmenin temel sorunlarına pek ilgi göstermeyen, politikayı parlamento içiyle sınırlayan yaklaşımları, halkın aktif bir tutum almasını da engellemektedir.

Bütün bunlar kritik bir noktaya işaret ediyor. Gerçek çoğulcu demokrasinin önü kesilecek, parlamenter görünümü baskı rejimi sürecektir mi, yoksa bütün temel sorunların çözümünün, Türkiye'nin çağı yakalamasının ilk önkoşulu olan sivil, demokratik bir rejime yönelebilecek miyiz?

Açıktır ki, bu sorunun yanıtı, demokrasinin tutarlı yandaşlarının gelişmelere müdahalede ne kadar etkili olabilecekleriyle bağlıdır. Rejimin çerçevesinin çizilmesinde, marksistler, sendikal hareket, gençlik, kadınlar, Kürt ulusal hareketi, kültür adamları, çevreciler ne kadar rol oynayabilecek?

Partimiz bu mücadeleye kendi özgün katkısını, komünistlerin, komünist partinin politik yaşamın vazgeçilmez unsuru olarak kabul edilmesini sağlamak olarak tanımladı. Bu, demokrasinin bir yaşam tarzı olarak yerleşmesine, yeni, demokratik, insancıl bir politik kültürün gelişmesine büyük bir katkı olacaktır.

Hükümet ceza yasasındaki değişiklik tasarısına 141.142. maddeleri dahil etmemiştir. Özal, son bir açıklamasında bu maddelerin kaldırılması için 5-10 yıl gecmesi gerektiğini söylemiştir. Bunlar, önümüzdeki aylarda bu konunun hükümet tarafında hiçbir şekilde gündeme gelmeyeceği anlamına gelmiyor. Sadece buna bel bağlamak gerektiğini gösteriyor.

Hükümetin bu yaklaşımına biz nasıl yanıt vereceğiz? Öteki marksistler nasıl bir tutum alacaklar? "141-142'nin kalkmasının yakın gelecekte söz konusu olmadığı ortaya çıktı" mı diyeceğiz, yoksa yeni bir atığa mı geçeceğiz.

Komünist partisinin politik yaşamın vazgeçilmez unsuru olarak kabul edilmesi, tıpkı Kürt halkının varlığının ve hak ve özgürlüklerinin kabul edilmesi gibi, demokrasinin sorununun merkezinde bulunmaktadır. Bu konulardaki mücadelenin geliserek sürmesi, gerçek çoğulcu bir rejimi (çok sınıf partili, çok ideolojili, çok uluslu, çok kültürlü bir rejim) engelleme çabalarını boşa çıkartmak için zorunludur. Hükümetin 141-142 sorununu sürüncemede bırakma çabasına, yeni ve daha güçlü bir atakla yanıt vermeliyiz.

İktidar komünistlerin fiili bir yasallığa razı olmasını istiyor. Bizler buna razı olmayacağız. 141-142'nin bir demokles kılıcı olarak komünistlerin ve öteki ilerici güçlerin üzerinde sallanmasına izin vermeyeceğiz.

Ne Yapmalıyız ?

TBKP'ni bütünsel kimliği ve politikası ile artan ölçüde kamuoyunun önüne çıkarmalıyız. Yasallaşma, birlik ve partimizin yenilenip güçlendirilmesi görevlerini bütünsel bir anlayışla ele almalıyız. Ağırlık noktalarını belirlemeli ve bu görevleri çözüme ulaştırabilmek için çok yönlü bir faaliyet içine girmeliyiz. En temel gereksinim partimizin dışa açılması ve sürekliliği olan bir politik faaliyet göstermesidir. Görevlerimizi parti örgütü tepeden tırnağa güçlendirerek ve faaliyetini etkinleştirerek başarabiliriz.

Programımız ülkemizin politik gündemine ağırlık koymak ve inisiyatif ele geçirmek gibi iddiaya sahiptir. Yasallaşma girişimimiz programımızdaki bu ele alışla tam bir uyum içindedir. Ve parti bu girişimi ile ülkenin politik gündeminde ağırlığını duyurabileceğini kanıtlamıştır. Ancak kuskusuz ülkenin politik gündemi tek bir maddeden oluşmuyor. Yasallaşma girişimine koşut olarak ve onu güçlendirecek biçimde örgütlenmek ve politik girişimler yapmak gerekiyor.

Partinin yenilenmeci kimliğini, yeni politika anlayışını, sözü ile işi bir şekilde ortaya koymak belirleyici bir önem taşımaktadır. Burada, ülkenin içinde bulunduğu açmazdan çıkış yolu olarak geliştirdiğimiz "yasaksız Türkiye, sivil ve demokratik bir anayasa için demokrasi isteyen bütün güçlerin ulusal mutabakatı" politikasını her bir politik gelişmede tekrar tekrar işlemek gerekiyor.

Yasaksız, sivil ve demokratik bir rejim, komünist partinin politik yaşamda serbestçe yer aldığı, Kürt halkının varlığının, hak ve özgürlüklerinin tanındığı, eksiksiz bir politik aklı 12 Eylül'ün yaralarının sarıldığı bir rejimdir. Sayılan konularda bir mutabakatı içeren demokratik bir anayasa, demokratik bir seçim yasası, rejim sorununu çözmenin temel önkoşullarıdır. Parti, bütün olanaklarıyla bu konularda demokrasi isteyen politik ve toplumsal güçler arasında mutabakatlar oluşması için çalışacaktır. Bu, partinin vazgeçilmezliğini ortaya koymanın etkili bir aracı olmalıdır.

Yurtdışından dört MK üyesinin dönüşü ve onları karşılamak için yapılan etkinliklerle parti yönetimi kamuoyunda daha saydamlaşmıştır. Aynı şey parti sözcüleri girişimleriyle alt düzeylerde de gerçekleşmişti. Son aylardaki gelişmeler sonucunda, parti örgütlerinin ve çalışmalarının konumlanması, her bölgede ve düzeyde eşit olmamakla birlikte, fiilen tam legal çalışmanın eşiğine gelmiştir. Bu olanakların planlı ve etkili bir şekilde kullanılmasıyla partinin sesi daha geniş duyulacaktır.

20 Eylül günlü basın toplantısında kamuoyuna açıklanan isimler ve başka isimlerle çeşitli biçimlerde önemli politik olaylarda partinin görüşü açıklanacaktır. Bütün olanaklar değerlendirilerek başka sol güçlerle birlikte tutum alınacaktır. "Ad. Ajansı" adı altında kurulacak bir ajansla bu görüşler kamuoyuna ve örgüte iletilecektir. Böylece yerel örgütlere de güncel politik çalışmada yön verilmiş olacaktır. Ad.'ın yayını da aynı işlevi görecek.

Kitle örgütlerindeki ve çeşitli özgürleşme hareketlerindeki parti çalışmasına yeni bir canlılık kazandırmak, partiyi kamuoyuna kabul ettirme mücadelesinde büyük önem taşımaktadır. Bugünkü aşamada, bu, bu örgüt ve hareketleri demokrasi mücadelesinde daha aktif olmaya teşvik etmekle sağlanabilir. Her örgütün, hareket ve çevrenin, demokrasi ve anayasa konusundaki görüşlerini, taleplerini biçimlendirip kamuoyuna duyurması, partileri bunlara sahip çıkmalarına zorlaması için çalışmak, partinin etkisini artıracaktır. Bu yönde şimdiye kadar birçok olumlu gelişme olmuştur. Şimdi Kürt ulusal hareketinde, gençlik ve kadın hareketlerinde, sendikal harekette, çevre koruma

hareketinde, çeşitli meslek hareketlerinde ve kültür alanında, basında oldukça geniş olan potansiyelimizi bu yönde harekete geçirmek için, ilgili merkez büroları ve yerel parti örgütleri gereken önlemleri almalıdır. TBKP'nin yasallaşması girişimi, çeşitli demokratik hareketlerin kendi taleplerini manifestolarla yükselttikleri bir ortamda, genel demokrasi hareketinin tamamlayıcı bir bileşeni olarak gelişebilmelidir. Biz bu çalışmamızla, rejim sorununun parlamento içindeki çalışmalarla sınırlanması, dolayısıyla demokratikleşmenin çerçevesinin daraltılması çabalarının da etkisizleşmesine, toplumsal güçlerin rejimin çerçevesinin çizilmesine katılmasına bir katkıda bulunmuş olacağız.

Gündemine alternatif bir anayasa hazırlanması ve bu konuda geniş bir hareket oluşturulmasını almış olan DiK'in çalışmalarını desteklemek, bunun yayınsallaştırılmasına yardımcı olmak başka bir doğrultu olmaktadır. Örgütlü bulunduğumuz her yerde, başka sol güçlerle birlikte, anayasa tartışma komisyonları vb. girişimler örgütlenebilir.

Kurucular Hareketinin Hazırlanması:

Yasallaşma mücadelemizin özü komünistlerin ülkede demokrasinin yerleşmesine ve rejim sorunun çözülmesine katkılarını koymalarıdır. Rejim sorununu gündeme getirip çözmek için zorlamak amacıyla Sargın ve Kutlu yoldaşların dönüşü ile başlayan, yurt dışından dönüşlerle ve ülkede partimizin daha çok yasala çıkmasıyla devam eden çizgimizi geliştirmeli, yeni somut adımlar atmamızdır. Yasal TBKP Kurucular Hareketi'nin başlaması ve gereken hazırlıkların tamamlanmasıyla başvurunun yapılması rejimi zorlamanın bugünkü koşullardaki en etkili yollarından birisidir.

Bir TBKP Kurucular Kurulunun ortaya çıkması ve gerekli başvuruyu yapması, komünist partisinin açık ve serbest çalışabileceği bir ortamın politik ve yasal koşullarının hazırlanmasına katkı olacaktır. Kutlu ve Sargın'ın girişimi ile başlayan süreç iki yıl içinde göstermiştir ki, komünist partisinin yasallığı ile demokrasi arasındaki ilişki çok geniş güçlerce kabul edilmektedir. TBKP demokratik yenilenmeyi başa alan politikasıyla, çağdaş ve demokratik bir partiye yönelen birlikçi profili ile anti-komünizmi geriletmiştir, önemli bir toplumsal mesruiyete sahip olmuştur. Son olarak anayasa mahkemesinin sosyalist partiye ilişkin kararı, 141-142'yi, komünizm yasağını iyice saibeli hale sokmuştur. Bizim amacımız bu yasağın kalkması konusunu yeniden gündeme getirerek herkesin tutumunu belirlemesine yardımcı olmaktır. Hükümet iki yıldır bu yönde bir adım atmayarak, bizi böyle bir zorlamaya mecbur bırakmıştır.

Başvuru ile birlikte konunun anayasa mahkemesine gitmesi olasılığı vardır. Böylece ya çözüm yönünde yeni olanaklar ortaya çıkabilir, ya da mahkemenin kapatma kararı almasıyla 141-142'nin kalkmasının zorunluluğu bir kere daha ortaya çıkmış olur. Her durumda bu gelişme bize partiyi kamuoyuna benimsetmede yeni olanaklar sağlar.

Burada şunu netleştirmeliyiz : TBKP'nin yasallaşması belgimiz bizim egemen güçlere karşı bir belgimizdir. Öteki sol güçleri kabule zorladığımız bir belge değildir. Marksist solla birlikte yasallaşma mücadelesi verebilmek için, biz "KP'nin yasallaşması, yasal KP hakkının kazanılması" belgisini kullanıyoruz. Bu ikisi birbiriyle çelişmiyor.

Biz ayrıca bugün yasallaşma mücadelesini tek başımıza yürütmek zorunda kalsak da, yasal KP hakkı elde edildiği zaman bu hakkı öteki marksistlerle birlikte kullanmak için çalışacağımızı da açıklamış bulunuyoruz. Bizler her aşamada TBKP'den daha geniş bir parti için çaba göstereceğiz. Bu nedenle Merkez Komitemizin 11.Ağustos.1989 tarihli bütün marksist güçlerin birliği konusundaki açıklamasını yasama geçirebilmek için birlik doğrultusundaki çabalarımızı.

etkinleştirmeliyiz. TBKP için komünistlerin ülkenin yaşamında ağırlıklarını koyabilmeyi başarmasının bir yüzü yasallık ise diğer yüzü bütün marksist güçlerin birliğidir. Her bir somut durumda bu iki unsurun değişme hızının eşit olamayacağı açıktır. Ancak son tahlilde birlikle bütünlenmeyen bir yasallaşma güçlü bir KP yaratamaz.

Kurucular hareketinin hazırlanması ve başvurunun yapılması sürecinde diğer marksist güçlerle ilişkimizi nasıl düzenlemeliyiz ?

Nedenleri ne olursa olsun bugünkü durumda birlik için inisiyatif kullanmayan bir konumdayız. TBKP'nin yasallaşmasını öne sürerken bütün komünistler için ve bütün komünistlerin birlikte kullanacakları bir mücadeleyi verdiğimizde de diğer güçlere yeterince benimsetebilmiş değiliz. Bu unsurlar urucular hareketinin hazırlanması konusunda birçok olumsuzluk ve güçlük çıkartacaktır. Bunları partimiz çok ciddiye almalı ve giderecek bütün girişimleri yapmalıdır.

Birincisi, Kurucular Hareketi girişimimiz diğer güçlerce biçlerin geniş, yasal KP fikrinden vazgeçtiğimiz ve TBKP'ni kurmak istediğimiz biçiminde yorumlanabilir.

Bizler onlara ve aynı zamanda bütün partiye Kurucular Hareketinin rejimi zorlama olduğunu, bir yol açma eylemi olduğunu, gerçek anlamda kuruculuğun 141 - 142'nin kalktığı koşullarda ve geniş KP amacının başa konularak belirleneceğini anlatmalıyız.

İkincisi, diğer marksist güçlerle ortak bir Kurucular Hareketi oluşturabilmenin güçlükleridir. Bu güçlüklerin bir bölümü diğer güçlerin izledikleri politik hattan, bir bölümünde partimizin etkin bir diyalog ve birlik politikası izlememesinden kaynaklanmaktadır. Her ne olursa olsun bu güçlüklerin Kurucular Hareketi'nin hazırlanması sürecinde aşılması konusunda gerçekçi ve yapıcı bir yol izlemek gerekiyor. Çünkü Kurucular Hareketi'nin amacı rejimi zorlamak ve bütün politik güçleri tayıp almaya zorlamak olduğu için aynı zamanda en uygun momentin yakalanması ve değerlendirilmesi sorunudur da. Bu amacı gözden kaçırmamalıyız ve çok işi bir arada başarmak için diğer güçlerle ilişkilerimizde zararlı zorlamalar içine girmemeliyiz.

Kuruluş girişimindeki amacımızı anlatmalı ve bu adımı birlikte atmak istediğimizi açıklamalıyız. Eğer belli kişiler ve çevrelerle KP'nin yasallaşması mücadelesini birlikte sürdürme, yenilenme fikrini içeren farklı anlayışlara açık bir programatik görüş çerçevesinde partiyi simdiden birlikte kurma, Kurucular Hareketi'ni birlikte başlatma konusunda fikir birliğine varırsak, kısa bir program fikrini önerebilir ve bunların talebi üzerine isim sorununu da tıpkı TİP ve TKP birleşmesinde olduğu gibi çözebiliriz. Bu anlayışla Kurucular Hareketi'ni birlikte gerçekleştirmeyi önerebiliriz. Aynı anda Kurucular Hareketi'ni birlikte örgütlemek konusunda birleşemesek bile birliği gerçekleştirmek için yukardaki önerilerimizin her aşamada geçerli olduğunu da açıklamalıyız.

Ancak Kurucular Hareketi konusunda diğer marksist güçlerle olan ilişkimizde gerçekleştirmek istediğimiz eylemin amacını anlatmak yanı öne çıkmalıdır. Kuşkusuz bu girişimi paylaşmak bizleri sevindirir. Ve bu amaçla herşeyi yapacağız. Ancak paylaşmamak da ilişkilerimizde bir olumsuzluk yaratmamalıdır.

Kurucular Hareketi girişiminin belirli momentleri yakalama ve değerlendirme özelliği, dışımızda kuracağımız ilişkilerin ve bizlerin yapacağı hazırlıkların kapsamını belirleyecektir. Kurucular Hareketi'nin kapsamı atılan adımın somut andaki risk düzeyi, partimizin çok yönlü faaliyetini güvence altına almak vb. gibi unsurlara göre belirlenmelidir. Bu eylemde önemli olan girişime bizzat katılan yoldaşlarımızın sayısı kadar eylemin bütün partinin ortak eylemi olarak ortaya çıkmasını basarabilmektir.

Sonuç olarak partimiz, parti içinde ve diğer marksist güçler arasında, kamuoyunda ve bütün politik ve toplumsal örgütler nezdinde, uluslararası düzeyde Kurucular Hareketi'ni hazırlamak için çok yönlü ve yoğun bir anlatma, açıklama,

aydınlatma ve örgütlenme çabasına girmelidir.

Bütün bunların sonucunda bu amaçlara yaklaşıldığı ölçüde, "büyümeye, marjinallikten kurtulmaya, geniş marksist güçleri birleştirmeye aday bir parti" imajıyla kuruluş başvurusu yapılabilir. Önemli olan çalışmalarımızla, yaklaşım ve üslubumuzla bu amacı inandırıcı bir şekilde verebilmektir.

Önümüzde dönüşün ikinci yılı etkinlikleri var. MK Sekreterliği bunu uluslararası katılımı da içerecek bir hafta olarak örgütlemek için hazırlıklara başlamıştır. Bu tarihe kadar yukarda sayılan doğrultularda yapılacak çalışmalar ve bu haftanın politik etkisi değerlendirilerek, ikinci yıl etkinliklerinin sonunda, politik durum dikkate alınarak, kesin başvurunun ne zaman yapılacağı saptanabilir.

Hazırlık sürecinin önemli alanı da dava çevresindeki çalışmalardır. Ekim ve Kasım ayındaki duruşmalara katılımın yükselen şekilde artırılması, basının ilgisinin çekilmesi için önlemler alınmalıdır. Başkan ve Genel Sekreterin tutukluluğunun sürmesinin anlamsızlığı konusunda kamuoyu oluşturulmalıdır,

Can alıcı nokta, bu girişim konusunda hem kamuoyuna, hem sola amaçlarımızın içtenliği konusunda güven verebilmektir. Bunun ön koşulu ise, partinin hem birlik içinde, hem de yeni anlayışa uygun davranabilmesidir.

Partide Yeni Bir Dönem:

Ülkenin içinde bulunduğu kritik dönemde, parti de kritik bir durumda bulunuyor. Burada getirilen eylem hattı, bu kritik durumdan çıkışı sağlamayı da amaçlıyor.

Partide kritik durum bir tür güver bunalımı ile belirleniyor. Yönetimin kendi içinde, yönetim ile örgütyer arasında, tek tek örgütler içinde yaşanan bu bunalım, insanları partiden ve politik çalışmadan soğutuyor, kişisel sorunlar öne çıkıyor, geçmişin olumsuzlukları yeniden üretiliyor.

Bu durumun başlıca nedeni, son bir yıl içinde yenilenme anlayışına ve yasallaşma ve birlik hedeflerine uygun bir eylem hattının ortaya konamaması, alınan kararların da uygulanmamasıdır.

Bunun başlıca sorumlusu parti yönetimidir. Yönetimin bugüne kadarki coğrafi bölünmüşlüğü onun işlevini yeterince yerine getirmesini engelleyen bir faktördür ama bu eksiklikleri açıklamada yeterli bir gerekçe olamaz. PB ve Ülke YK, geçmişteki yetersizlik ve partide bir tür yönetim boşluğunun doğmasındaki sorumluluk konusunda özeleştiri yapmaktadır.

Şimdi yurtdışındaki PB çalışmasına son verilip, PB'nun ülkede düzenli çalışır hale gelmesiyle, MK Sekreterliğinin ülkede oluşturulmasıyla, böylece Kutlu ve Sargın yoldaşların da karar alma süreçlerine katılma olanaklarının oluşmasıyla, PB söz konusu sorunların adım adım çözülebileceği görüşündedir. Burada ortaya konan eylem hattı, buna büyük ölçüde yardımcı olacaktır.

MK bundan böyle ülkede ve daha sık aralıklarla toplanacak, çalışmasını uygulamada işlevli yoldaşlarla genişleterek sürdürecektir. Karar alma süreçlerinde genişleyen bir katılıma yönelinecektir.

Partinin ideolojik alandan, basın-yayına, mali sorundan, örgütlerin parti politikasına uygun düzenlenmesine kadar bir çok sorunu vardır. Her alanda yenilenme büyük çabalar gerektiren bir süreçtir. PB, bu sorunları sırayla ele alıp, örgütün görüşlerine başvurarak sonuçlandıracaktır.

PB ilk olarak TBKP Kurucular Kurulu konusundaki yukarıdaki hazırlıkları yapmak için gerekli işbölümünü, görevlendirmeleri, yönlendirmeleri yapacak ve bu sürecin denetlenmesini başa alacaktır.

Bu çalışmaları ne kadar iyi yaparsak, kritik durumu aşıp partide yeni bir dönemi, demokratik, çağdaş, kitlesel, etkili bir KP'ne uzanan bir dönemi o kadar geniş kapsamlı başlatıp sürdürebileceğiz.

PB'ya :

Sevgili yoldaşlar,

I.

En zor sorunumuzu çözmeye çok yaklaştığımıza biz inanıyoruz. Öyle sanıyoruz ki herkes ortak bir görüşe varmak için çaba harcamak gerektiğini, bunu yapmadığı zaman herşeyin yokolabileceğini görüyor. Sorunların derinleşip olgunlaşması çoğu kez çözümü kolaylaştırır. Bu yol zaman kaybına, insanların yıpranmasına yol açsa da bazen çözüm için buna katlanmak zorunlu olmasa bile gerekli oluyor. Bu nedenle, çözüme yaklaşmış olduğunuzu söylemenize elbette sevindik. Ancak açıklayacağımız nedenlerle bazı endişelerimizi dile getirecek ve sonra sorduğunuz sorularla ilişkin düşünce ve önerilerimizi sıralayacağız.

Tartışılan sorunların çözümünün çok geciktiği açık bir gerçek, en azından bir yıl önce bu sorunlar çözülmeliydi. Bu olamadı, şimdi bu nedenle telaş ederek, soğukkanlı düşünmeder acele edilirse, alınacak kararlar çok yönlü düşünülmezse bu kez çözümü olgunlaşmış sorunu iyice çözümsüzlüğe itme tehlikesi vardır. Bu çözümsüz tartışmalardan bıkmış olan herkesin «artık yeter sonuca varalım» demeleri yukarıda belirttiğimiz gecikmenin yarattığı bir «avantaj»dır. Şimdi bu avantajın iyi kullanılması ve gerçekten çözümlere varılması, gerçekten ortak düşünce, anlayış, görüş birliğini en maksimum düzeyde sağlayabilmek gerekir. Bu noktada «yetti artık bir karar alalım da nasıl olursa olsun» düşüncesi ile karar alınırsa ve alınan karar yeni tartışmalar açmanın ötesinde bir işe yaramazsa artık bu yıkım demektir. Bu uyarımız belki de daha önceki tutumlarımızla çelişik görünecektir. Bir an önce karar alınmasını isteyen biziz, ama bize gerekli zamanlar yitirildikçe alınan kararın özünden çok, kararın alınış biçimi, onun birlikçi özü de önemi hale gelmiş bulunuyor. Hem içerik, hem biçim olarak sağlam kararlar alma zorun- (fax metninde iki üç kelimelik bir eksiklik var) .. kurucular hareketi ile ilgili karar alınamazsa bu da yıkıcı sonuçlar doğuracaktır. Bunu da görüyoruz ve daha önce de ifade ettik. Öyleyse bir karar almanın dışında başka bir alternatifte sahip değiliz. Ancak bu karar

1) Formülasyonlarla iknaya dayanmamalı, politik netlik-kesinlikle iknaya dayanmalı, yarın farklı görüşlerin kendine dayanak yapmayı düşündüğü formüller içermemeli, farklı düşünceler kesinlik taşıyan karar tarafından içerildiği oranda kararda yer almalı

2) Kararı oluşturan ortamda, yani farklı düşünceler var ise kendini büyük ölçüde gerçekleştirdiği doğrudur. Herkes görüşlerini söyledi, ortaya koydu. Kimse bize görüş açıklamak için fırsat verilmedi diyemez. Ancak farklı görüşlerin ikna temelinde bu farklılıklarını ortadan kaldırmak için ikna çalışmasının yeterince yapılmış olduğu konusunda içimiz sizin kadar rahat değildir.

Bu nedenle birinci olarak, önerdiğiniz taslağın MK Genişletilmiş Toplantısından (11-12 Kasım'da yapılacak) az farkla geçeceği konusunda biz somut bir veriye sahip değiliz. Siz, «bu konuda PB'de görüşbirliği var (bir kişi farklı olsa da), MK toplantısından güçlü biçimde geçecektir» diyorsunuz, biz bu görüşe elbette itibar ederiz. Ancak yukardaki uyarıyı yapmayı yine de gerekli görerek. Zira önerdiğiniz

taslak ve bize gönderdiğiniz metinde «mutlak karar almak zorundayız» gibi bir ibare kaygı duymamızı getirdi (taslak neden bu kaygıyı uyandırdı bunu aşağıda açıklayacağız).

Kısaca, şu anda son derece soğukkanlı düşünmek, sınırlı sağlamlığını elde tutmak gerektiğine işaret ediyoruz. Bu açıdan ortaya çıkmış basıncın size yanlış yaptırmasından endişe ediyoruz. Şu anda çok zor durumda olduğunuzu iyi, hem de çok iyi biliyoruz. Tüm örgüt tüm eleştirilerine rağmen parti yönetiminden çok şey bekliyor. Parti yönetiminin çözümleyici adımları olmaksızın sorunların çözülmemeyeceğini çok iyi görüyor. Çözümleyici adımlar atabilen, kararlı bir yönetim görmek istiyor. Parti yönetimi kaçınılmaz olarak bu sorunların -çözöbileceği, çözömeyeceği- muhatabı durumundadır. Üstelik bu yönetimin «çok ciddi hatalar yaptık» diyerek, parti örgütlerinin karşısına çıkıyor. Bunun anlamı ben çok ciddi hatalar yapmayacağım demektir. Bir yönetim için böyle bir özeleştiriyi kolayca ve her zaman yapılamaz. İşte bu durumun sizleri normalin üstünde gereceği kuşkusuz.

Eğer durumu doğru değerlendirmiş iseniz biz, toplantının ertelenmesi önerimizi geri çekiyoruz.

Karar taslağını bizim hazırlama talebimizi umarız ki doğru anladınız. Biz, PB'nin MK'da görüşbirliği sağlayamadığı durumda PB ve MK'ya yardımcı olabilmek için, cezaevinde bulunmanın, görüşleri ayrıntılarıyla yakalayabilme şansının çok az olduğu (yazılı gelse bile) durumun yaratacağı kendimiz açısından riske rağmen bu öneriyi yaptık. Bu nedenle sorunun çözöleceğinin söylendiği yerde önerimizde elbette ısrarlı olmak için bir neden yoktur. Önerimizi geri çekiyoruz.

Üçüncü olarak önceki taslak üzerine görüşlerimizin MK Genişletilmiş Toplantısına sunulması isteğimizi geri çekmemizi istiyorsunuz. «MK'ya yurtdışının ve sizin önerilerinizle gitmek doğru olmayacak» diyorsunuz. Bu kaygınızı da anlıyor ve hak veriyoruz. Ancak bilgilenmemiz yanlış değilse bize de iletilen yurtdışındaki yoldaşların görüşleri MK'ne geçen toplantıda iletilmiş durumda. Bizim görüşlerimiz ise (bir kelime okunamıyor) MK (ya da onun tümü) ve örgütler tarafından bilinmemekte. Bu durumun yaratacağı zaafiyeti düşünmek durumundasınız. Bu durumu göğöslenebilir görüyorsanız mesele yok. Görüşlerimiz bize sunduğunuz taslağa yansıdığı durumda elbette biz önceki metnimizi geri çekeriz.

Tekrar altını çizmeliyiz, görüş ve önerilerimizi geri çekmemiz doğru bir karar taslağının MK Genişletilmiş Toplantısından ezici bir çoğunlukla geçeceği konusunda bize verdiğiniz güvence koşuluna bağlıdır.

Şunu da ekleyelim, MK'ne ayrı görüşle gitmek durumunda kalışımız bu yolu doğru bulmamız nedeniyle olmadı. Açık söyleyelim bu duruma bizi zorladınız. Önce PB'nun karar altına aldığı bir metinle karşılaştık. Yani taslağa katılmamız mümkün olmadı. Olseydi elbette biz görüşlerimizin PB görüşü olarak gitmesini tercih ederdik. İkincisi, MK Karar Komisyonunun metni PB taslağından ciddi farklılıklar taşıyordu ve PB bu farklılıklara karşı MK Genişletilmiş Toplantısında ortak tutum alamamıştı ve taslak PB taslağından ciddi olarak ayrı bir taslak olarak ortaya çıkmıştı. Yani bir bakıma PB artık devre dışıydı. Bu durumda ne yapabiliydik, bize söyleyebilir misiniz?

Buraya kadar söylediklerimizi özetlersek: Söylediğimiz tarihte MK Genişletilmiş Toplantısı yukarıda belirttiğimiz koşulda yapılabilir. Bu toplantının ertelenmemesi gerekçesi ancak ezici çoğunlukla görüş birliğinin sağlanmış olması olabilir. Özal'ın açıklamaları gerekçe

oluşturmaz. İsteddiği kadar ileri şeyler açıklasın, birincisi, buna güvenceli bir açıklama olarak bakmamız için hiçbir neden yoktur. ikincisi, kurucular hareketi için ortam başından beri vardı. Üçüncüsü, Özal'ın açıklamasından önce yapılamadıktan sonra bu fırsat zaten kaçırılmış demektir. Ayrıca, Özal'ın açıklamasının ardından bizim kurucular hareketini açıklamamız pekde iyi olmaz. İkinci gerekçe yani, dönüş yıldönümü nedeniyle 16'sında açıklama eğer aşağıda değineceğimiz mahsurları taşımasaydı çok yerinde bir zamanlama olacaktı. Bu fırsat da yitirilmiştir.

Dördüncü olarak, oy hakkımızı seçeceğimiz yoldaşlara devrini istiyoruz. Burada biraz durmak gerekir. Böylesi tartışmalı giden bir konuda kişiye oy hakkımızı devretmek yanlış olur. Ancak biz bir kurula, üyesi bulunduğumuz PB'ya devredebiliriz. Fakat aslında buna da gerek

SU BASII

90 1 5161179TEL No.90-1-5161179

Feb.16.87 20:00 27.11. 89 12:46

Eğer ortada bir oy hesabı varsa, tartışma dışında olanların bu volla bir görüşe oy ağırlığı kazandırmalarını yanlış buluyoruz. Eğer böyle bir neden yoksa esasen oy hakkımızı devir için de bir neden yoktur. Zira biz görüşlerimizi esasen PR'nun savunacağı taslakta ortaya koymuş oluyoruz. Bu taslakta ancak redaksiyonel düzeltme yapılabilir. Öze değgin olmayan redaksiyonel düzeltmelere (MK Genişletilmiş Toplantısının yapacağı) peşinen evet demiş oluyoruz. MK Karar Komisyonu da esas olarak redaksiyonel değişikliklerin ötesine geçmemelidir. Böyle olmaz ve PB'nun taslağı ciddi değişiklik geçirirse bunun anlamı görüş birliğinin sağlandığı yollu tahminde yanılmış olmanızdır. Bu durumda talebimiz şudur: MK Genişletilmiş Toplantısına 1) Bir önceki taslak (MK Karar Komisyonundan çıkan) üzerine iletmiş olduğumuz görüş 2) MK toplantısının ertelenmesi ve taslağı bizim hazırlamamız doğrultusundaki talebi ihtiva eden yazımız MK'ne aynen sunulmalıdır. Bu yapıldıktan sonra MK'nin alacağı her kararı, katılmamış olsak, azınlıkta kalsak da benimseyeceğiz. (Elbette prensip kararları değil, uygulama kararları söz konusu burada).

II.

Buraya kadar, sizin yazdıklarınızla sınırlı olarak görüşlerimizi açıkladık. Oysa, bize ulaşan örgüt raporlarıyla şimdi yeni bir durumla karşı karşıya olduğumuzu düşünüyoruz. Bu yeni durumun değerlendirilmesi yukarda, (I.) bölümde söylediklerimizde bazı değişiklikler yapacaktır.

Yoldaşlar, ne yazık ki yanlışlar yapılmaya devam ediyor. MK Genişletilmiş Toplantısındaki tartışmanın PB ya da MK kararı olmaksızın hazırlıksız biçimde örgütlerde tartışılması yanlıştır. Örgütlerden gelen görüşler bizim için son derece yararlı oldu, herhalde sizin için de öyledir. Yoldaşlarımız sorunlara olgun, olumlu ve yapıcı yaklaşıyorlar. Bunlar bizte güç verdi. Ama acaba bu tartışma kendileri için yararlı oldu mu? Bundan kuşkuluyuz. Açık ifadeler yönetime olan güvönlerinin kazanılmış olmadığını, tersine yeni sarsıntılar doğduğunu gösteriyor. Tartışmanın biçimi konusunda çok haklı eleştiriler var. Öte yandan tartışma, tartışma konuları kafa karışıklığı yaratmış bulunuyor. Bildiğimiz kadarıyla örgütlere MK taslağı, yurtdışından gelen görüşler iletilmiş durumda. Anladığımız kadarıyla bizim görüşümüz inmiş değildir. Yani örgütlerimiz bir düşünce karmaşasının içine itilmiş bulunuyor. Bu karmaşayı MK çözmemiş, çok sınırlı bilgilerle parti örgütleri nasıl çözeün, ötelik de çok sınırlı bir zaman dilimi içinde.

Partimizin kritik bir durumda olduğu bugünlerde böylesine, önu

ardı hesabedilmemiş adımlar atmaya ne hakkımız ne de halimiz vardır.

Burada örgütlerimize başvurma, tartışma gereksinimini gözardı ediyor değiliz. Ancak bunun yolu yordamı vardır. Parti yönetimi her zaman parti örgütlerimizin görüşlerine dayanmayı gözönünde bulundurmaktadır. Bu gereksinimin dışlandığı yerde demokrasiden söz edilemez. Bu açıdan görüşlerimizin parti örgütlerimizin ezici çoğunluğunca desteklendiğini, kaygılarımızın paylaşıldığını görmek tecrit koşullarında olmanın getirdiği, acaba durumu yanlış mı algılıyoruz kaygısını önemli ölçüde giderdi. Bu kaygı kuşkusuz sizin içinde geçerlidir. Fakat öte yandan bizim de onlara karşı görevlerimiz var. Sorunları tartışılmaya elverişli biçimde olgunlaştırmak, hazırlamak ve öyle sunmak.

Yapılan yanlış bir tarafa şimdi yeni bir durum oluştu: Parti örgütlerine 1) yönetimin özeleştirisi 2) Kurucular Hareketinin tartışılması 3) MK'nin görüş uyumu sağlayamayışı sorunları inmiş bulunuyor.

Parti örgütlerimizin söyledikleri içinde şunlar önemli:

- 1) Ezici çoğunluk Kurucular Hareketini doğru buluyor ancak bazıları hareketin anlamı kendilerine yanlış yansıtıldığı -karar tasarısındaki belirsizlik yüzünden ve yalnızca karşı görüşleri okudukları nedeniyle bazı sorular taşıyorlar. Bu nedenle konunun aceleye getirilmemesini istiyorlar.
- 2) Bazıları bunun kongre kararı olduğu bu nedenle tartışılmayacağı, ancak uygulama kararının hazırlanması gerektiği bunun tartışılabilirliğini söylüyor.
- 3) Bu konu açılmıştır, öyleyse parti örgütlerinde etraflı tartışılmalıdır.
- 4) «Yönetim özeleştirisi yapıyor, açıklıktan söz ediyor ama yanlışın nedenlerini ortaya koymuyorlar» görüşü yaygındır.
- 5) Örgüt toparlanmalı, yönetim ile güven sorunu çözömlenmelidir.

Bu görüşler dikkat dışı bırakılamaz değerli görüşlerdir. Şimdi bu yeni durumda PB ya da MK, «örgütlerin görüşleri alınmıştır, bitmiştir» diyebilir mi? Biz buna evet diyemiyoruz. 1) Açılan tartışma bu haliyle bırakılamaz. 2) Daha da önemlisi çapraşık bir durum var ortada; parti örgütleri başka bir tasarımı tartışıyor, şimdi MK başka bir tasarımı karar altına alacak. Bu duruma parti örgütleri ne diyecek, parti yönetimi bu durumu nasıl içine sindirecek?

Kanıımızca bu durum bu kez de parti örgütleri içinde bunalım

yaratacak. Partimiz bunu kaldıramaz.

İşte bu nedenle soğukkanlı düşünmek gereğine işaret ediyoruz. Parti yönetimi burada yanlış yaparsa güveni bütünüyle yitirir. Dahası «kuruluş hareketi» tüm parti için ciddi bir karardır. Mücadeleyi, rizikoyu göze almayı gerektiriyor. Parti örgütleri bu adımları kafaları bulanık biçimde atamazlar. Örgütlerle yönetim arasında güven sorunu varken de bu risk göze alınamaz. Örgütlerimiz, tasarıda yer aldığı için bu sorunun çözümünü «kurumlaşma» olarak görüyorlar. Oysa asıl sorun güven sorunudur. Bu sağlandığında pek çok sorun çözülecektir. Öyleyse yeni güven sarsıntısına yol açılmamasını ve güven sağlayıcı olmayı düşünmek gerekiyor.

Bu açıdan:

- 1) MK'nin önerdiğiniz taslağı karar haline getirip örgüte «uygulayın» demesi doğru olmayacaktır. Bu durum iki biçimde aşılabılır: a) MK kararı alır ama bu karar örgütün tartışması için taslak niteliğindedir. MK gelen görüşlerin ışığında taslağı yeniden toplanarak

kesinleştirir. b) Bu yol zaman yitirici gözükürse, MK bu oturumunda kararını alır, yine örgütlere indirir «özümsetme-aydınlatma» tartışması açar, PB'na, örgütlerde aykırı önemli görüş farklılığı çıkmadığı durumda kararı uygulama yetkisi verir. Biz bu ikinci yolu, uygun buluyoruz. Gerçekte «kurucular hareketi» I.Kongre kararında vardır. Binanalıyn ilkösel olarak, yani olsun mu olmasın mı diye tartışmak yerinde değildir. Ancak uygulama kararı olarak tartışılmalıdır.

Diğer yandan ikinci sorun yönetimin özeleştirisi sorunudur. Parti örgütlerinin önüne açık yürekle çıkıp sorunun hiç değilse temel nedenlerini açıklamak doğru olurdu. Bize gelen taslakta bu eksiktir. Eğer yönetimin şimdi bir de bunu tartışacak hali yok deniyorsa o durumda bu bölüm taslaktan ya bütünüyle çıkarılmalı, ya da yönetimden gelen sorunların nedenlerinin yönetimce daha sonra ele alınacağı ama şimdi sağlanan görüş birliği ile politik mücadelenin bizden ivedilikle istediği adımlara geçilmesi belirtilebilir.

Örgütlerde özümsetme, aydınlatma tartışması sona ermeden MK kararı kamuoyuna da açıklanamaz. Bu demektir ki 16 Kasım'da önerdiğiniz açıklama yapılamaz.

Sonuç olarak;

1) Ya 12'sindeki toplantı yapılır, karar alınır, örgütün görüşleri örneğin bir aylık süre konarak toplanır, aynı süre içinde tek, tek (bu önemli) dışımızda katılmasını umduğumuz çevrenin de görüşleri alınır. Kararın bu bilgilerin ışığında somut bir eylem kararı haline dönüştürülmesi PB'ya bırakılır.

2) Ya da eğer önerdiğiniz taslağın MK'den geçeceği konusunda kuşkunuz varsa, o durumda 12'sindeki toplantı ertelenir. PB kendi taslağını MK Genişletilmiş Toplantısına katılan herkese tek, tek sunar, görüş oluşturur ve bu taslak aynı zamanda örgütte tartışılır. Ancak bu durumda PB, taslağı açıklayıcı bir ön metin hazırlamalı, ilk taslağın zayıflığından gelen tartışma ve esa olarak bu nedenle ortaya çıkan görüş farklılaşmasına değinmeli ve yeni taslağın bunları giderici olduğu, bu taslağı Başkan ve Genel Sekreter'in de desteklediği söylenmelidir. PB taslağını örgüte indirmeden önce, MK Genişletilmiş Toplantısında aykırı görüş öne sürenlerle taslak üzerinde görüşüp çoğunluğundan olumlu görüş alırsa örgüte bu da genel olarak belirtilebilir. Örgütte bir ay içinde tartışma bittikten hemen sonra MK Genişletilmiş Toplantısı yapılabilir.

III.

1) M. Hayrullahoğlu yoldaşımızla ilgili anma toplantısının biçimini yeniden düşünmelisiniz. Söylediğiniz isimlerle, söylediğiniz nitelikte bir anma çok yerinde olur. Ancak daha önce B. Boran yoldaşımızın anılışı farklı biçimde oldu. Bu fark spekülasyonlara neden olur. Aynı biçimde Boran yoldaşla ilgili bizden mesaj istenmedi. Çok istediğimiz halde Hayrullahoğlu yoldaşa da gönderemiyoruz. Bu duruma özöldüğümüzü bilmelisiniz.

2) 16 Kasım'da yapılacak basın toplantısında MK açıklamasında Kurucular Hareketinden söz etmeden, «dönüşle başlayan adımı partimizin başka güçlerle birlikte sonuçlandırma kararlılığında» olduğu tarzında bir ibare kullanılabilir.

3) Tüm yukardaki görüşler diğer üç yoldaşımızın da katıldığı ortak görüşlerimizdir.

En içten başarı dileklerimizle,

Kasım/1989

Değerli Yoldaşlar

Bize toplantının belirli bir tarihe ertelendiği bilgisi geldi. Böylece 16 Kasım etkinliklerinden önce konunun karara bağlanması ve bu karara etkinliklerde şu veya bu durumda kendini hissettirmesi imkanı ortadan kalkmış bulunuyor. Bu durum bize yeni bir imkanı düşündürdü.

Bu durumda toplantının yapılmasında acele edilmemesi, daha iyi bir hazırlıktan sonra yapılması uygun olacaktır. En azından 16 Kasım etkinliklerinden sonra yapılması, şimdi tüm dikkatin bu etkinliğe verilmesi, diğer yandan tartışılan konuyu olgunlaştırmaya çalışmak yerinde olur.

Bu sürenin değerlendirilmesi konusunda şöyle düşünüyoruz.

1)Tartışılan konuda görüş farkı belirgin olan yoldaşlar başta olmak üzere herkes bize görüşlerini yazsınlar. Bunun iki nedenle yararlı olacağını düşünüyoruz. Birincisi görüşlerini yazıya dökenler konuyu daha sistematik düşünme fırsatı bulacaklardır. ikincisi bize görüşleri daha derdi toplu öğrenmiş bulunacağız. Bu çerçevede, bize en son iletilen dört yoldaşın görüşleri yazılı olduğu için daha iyi anlamamamızı kolaylaştırmıştır. Bu görüşlerin çoğunun kurucular hareketi konusunda bizim yaptığımız öneri ile aykırılık oluşturmadığını görmekteyiz. Bazı noktaların ise tartışıldığında aydınlatılabileceğini umuyoruz. Kuşkusuz önerimizle farklılaşan görüşler de var. Bize görüşlerini yazılı ileten yoldaşlara görüşlerimizi yazacağız. Aynı biçimde başka yoldaşlar da bize yazsınlar.

2)Kurucular hareketi ile ilgili karar tasarısını hazırlama görevinin bize verilmesini talep ediyoruz. Bu öneriyi, daha iyi formülasyonlar bulacağımız nedeniyle yapmıyoruz. Esasen yeni yeni ve muğlak formülasyonlarla sorunları çözmeye çalışmayı başından beri doğru görmedik. Ancak, birincisi biz sıcak tartışmanın içinde değiliz. Bu bir avantajdır, ikincisi elbette Önde gelen görevimiz partimizin birliğini gözetenek öne koyduğu amaçlara doğru yürümesini sağlamaktır; üçüncüsü başkalarını bilmeyiz ama biz en başından beri en geniş birliği açık biçimde savunduk aynı zamanda TBKP olarak varlığımıza titizlendik, dışımızda birlik gerekçesi ile onu yok sayan, geri çekilmesini öneren görüşlere karşı çıktık. Bu tutumumuzu son olarak 10 Eylül toplantısında açıkça deklare ettik. Kısaca, içimizde ya da dışımızda kimse ne yasallık ne de birlik konusunda kararlılığımızı tartışma konusu yapamaz. İşte bu nedenle kurucular hareketi ile ilgili hazırlayacağımız karar tasarısının bu konuda farklı görüşleri toparlayabileceğine inanıyoruz. Esasen bu konuda yaptığımız önerinin soğukkanlı değerlendirilirse bu haliyle bile bu nitelikte olduğu görülebilir.

3) Bize görüşlerini yazmak isteyen ve yazan yoldaşların görüşleri geldikten sonra gerekli görülürse görüş farkı belirgin olan yoldaşlar on kişiyi geçmemek üzere biraraya getirilebilirler. Elli küsur kişi ile böylesine karmaşık sorunların tartışılıp sonuçlandırılmasına biz de

görüşlerimizle katılmış olacağız. Sonuçta görüşler esas toplantıya daha olgunlaşmış olarak gelir ve artık bu toplantıda bir sonuca verilir.

4) Partimiz politik rotası ile ilgili bu temel sorunu ya da sorunları çözüme kadar Adımlar'ın çıkışı aksamamalıdır. PB bunun nasıl yapılabileceğini görüşmelidir. Sorumlu yoldaşın görevini sürdürüp sürdüremeyeceğine imkan olup olmadığı bir kez daha ele alınmalıdır. Bu arada Adımlar'ın mali, teknik, kadrosal durumu ile ilgili ciddi bir rapor çıkarılmalıdır. Farklı projeler bu rapor üzerine tartışılabilir. Bize yoldaşın iletmış olduğu bilgileri Adımlar'ın durumu ve yeni projeler üzerine bir görüş açıklamamız için yeterli değildir.

5) Birlik konusunda dışımızdaki kişi ve çevrelerin ne düşündüğü konusunda çok daha sistematik bir çalışmaya girmezden önce, şimdiden bu konuda somut bilgisi olan yoldaşlar somut isimleri de belirterek (dikkatli biçimde) PB'ya bir rapor versinler. Bu raporlar bize de gelsin. Bu konuda belirli bilgiler mutlaka daha bugünden vardır. Komünist partisinin yasallaşması girişimine katılabilecek kimseler konusunda asgari bir düşüncemizin olması yararlıdır. Tartışmaları "var-yok" ikileminden kurtarmalıyız.

Başarı dileklerimizle

2 KASIM 1989

SARGIN - KUTLU

KS-YAZ04.009

K/S'dan Hükümete başvuru önerisi üzerine gelen yazı

Değerli Yoldaşlar,

Resmi merci için hazırlanmış mektubu amacı, üslubu ve zamanlaması bakımından işlevli görmediğimiz gibi doğuracağı muhtemel sonuçları açısından da zararlı buluyor bu nedenle sözkonusu mercie verilmesine muhalefet ediyoruz. Doğuracağı kuvvetle muhtemel olumsuz sonuçlar nedeniyle kaygılarımız çok ciddi olmasaydı içeriğine tam katılmasak da evet diyebilirdik. Evet diyebilmek için olumlu yanlar bulmaya çalıştık ise de kaygılarımızı hafifletecek ölçüde bile kendimizi ikna edemedik.

Bu mektup ayrıca bir süreden beri farketmeye başladığımız sizlerle yaklaşım, değerlendirme farklılığına düştüğümüz konusunda bize acı veren kaygılarımızı güçlendirdi.

Bu nedenle düşüncelerimizi 16'sına yazılı olarak iletacağız. Ayrıca yazacağımız için mektupla ilgili itirazlarımızın önemli bazılarının başlıklarını vermekle yetineceğiz:

1. Mektubun içeriğinde her ne kadar diğer temel istemlerimiz yer alıyor olsa da mektubun gerek zamanlaması gerekse içeriği kuskuya yer vermeyecek biçimde yazılış amacının yeni dönüşlerle sınırlı olduğunu gösteriyor. Yani bu mektup bir ulusal mutabakat arama girişimi değildir, kimse de bunu böyle değerlendirmeyecektir.

2. Bu mektup dışa yansıdığı durumda -ki tersini düşünmek saflık olur- dışımızdaki çevrelerin muhtemel nitelēmeleriyle söylersek "dönenlere işkence yapmayın" istemiyle yazılmıştır. Sözkonusu merciin de ifade edilmiş tüm diğer istemlere karşın bu mektuptan çıkaracağı mesaj bundan başka olmayacaktır. Dışımızdakilerin ne diyecekleri önemsiz görülse bile, niteliği belli- önceki uygulamalara karşı tutumu bilinen bu makama karşı, bu denli yumuşak ve alttan alınmış "işkence yapmayın" isteğini bizim içimize sindirmemiz olanaksızdır.

3. Mektup bu üslubu ile içinde aksine ibareler yer almış olsa bile bu makamın önceki uygulamalarını aklayıcı niteliktedir.

4. Mektup bu üslubu ve zamanlaması ile bizim için "dönerken pazarlık yaptılar" savlarını doğrular niteliktedir. Pazarlıktan gocunmayacağımızı açıklamıştık, bu mektubu bir pazarlık gibi görmek istesek bile böyle pazarlık olmaz. Mektup kaleme alınırken, bu girişimin pazarlık savlarını çürütmek için bir daha ele geçmez bir fırsat olduğu, bu yönde uygun ibarelerin eklenebileceği dahi akla getirilmemiştir.

5. Mektubun üslubu, mahkemede bizim savunmalarımızın üslubu ile uyumsuzdur.

6. Bu mektup partimize bir ağırlık kazandırmayacak, korkarız ki tersi olacaktır.

7. Nihayet bu mektup, partimizin ulusal mutabakat için zamanı geldiğinde yapacağı çıkış silahını da elinden almış olacaktır. Hükümet de içinde gerekli yerlere mutabakat amacıyla ikide bir başvurulamaz. Bu başvuru bir kerede, en uygun zaman ve biçimde yapılmak zorundadır.

Not: -Aracıya yazılmış mektup konusunda bir itirazımız yok.

-Bir de önerimiz var. Aracı sözkonusu merci ile görüşür, (istemleri ayrıca partimiz adına da aracı olarak) isteniyorsa sözlü olarak iletir.

Yoldaşça selamlarımızla,

KS-YAZ05.009

K/S'dan 16 EYLÜL toplantısı için gelen yazı

Değerli yoldaşlar,

Bir önceki mektubumuzda görüşlerimizi daha geniş gerekçelendirerek yazacağımızı söylemiştik. Ancak yeni dönüşlerden sonra bu sorunların bir kez daha gözden geçirilmesi gereğinin doğabileceğini düşünerek aynı şeyleri tekrar tekrar yinelemek durumunda kalmak istemedik. Ayrıca gerekçeleri ne olursa olsun tartışma konusu sizler tarafından esasen tüm ayrıntıları ile biliniyor. Daha önemlisi politik gelişmeler yeni yönlerle doğru gidiyor, gelişmeler, içinde amaçlarımıza varmak açısından olumlu öğeler taşıdığı gibi olumsuz öğeler de taşıyor. Ceza Kanunundaki son değişiklik taslağı yetersiz olduğu gibi bir yasak savma, basıncı düşürme niteliği taşıyor. Ama öte yandan demokratikleşme yönünde hükümet çerçevesinde bir süreç böylece başlamış oluyor. Bu nedenle diğer demokratik taleplerin gerçekleştirilmesi ve en başta yasallaşma önündeki engellerin kaldırılmasına ilişkin subjektif engeller (örneğin terörün sürüyor olması gibi) zayıflamış oluyor. Yeni durumda düşünce suçunun hala korunması daha fazla sırtıacaktır. Yani 141-142 maddeler (163 de içinde) gündemdeki yerini koruduğu gibi, daha da güncelleşme olasılığı taşıyor. Olumsuz öğe ise zaman faktörü açısından. Maalesef son bir yıllık son derecede kritik dönemi değerlendirme, dönüş ile başlayan yükselmeyi adım adım somut sonuçlara vardırma ve yükseltmeyi beceremedik. Tersine son bir yıl partimiz açısından tam bir atalet dönemi oldu. Kısaca dönüşle başlayan konjonktür tarafımızdan bilinçli, planlı kullanılamadı, bir bakıma -yalnızca zaman faktörü açısından- moment kaçırıldı. Yani yasallaşma süresini kısaltmak yönünde bize bağlı fırsatlar değerlendirilemedi. Şimdi politik gelişmede olumsuz öğe olarak nitelediğimiz şey zamanı kısaltma konusunda belirttiğimiz nedenle bizim rolümüz azalırken hükümetin tersine zaman kazanmış oluşudur.

Bu bir yıllık sürenin demokrasi güçleri açısından da dolu dolu kullanılabildiğini hiç birimiz söyleyemeyiz. Yapılanlar yapılabileceklerin çok altında kalmıştır. Biz sustuğumuz, geri çekildiğimiz durumda diğer demokrasi güçleri boşluğu doldurabilmiş olsaydı bu da birşeydi. Ama buna şaşmıyoruz, eğer demokrasinin en kararlı gücü olarak komünistleri görüyor isek ve komünistler gerekeni yapmamışlarsa bu sonuç doğaldır.

Olumsuz duruma rağmen önümüzdeki aylar içinde 141-142.maddelerle ilgili yeni bir gelişmenin olması olasılığı elbette var. Ama önemli olan ve altını çizmek istediğimiz şudur, şimdi bu olasılığa bel bağlayamayız, olumsuzdan hareket etmemiz ve bu durumda neler yapmamız gerektiğini çok iyi düşünmemiz gerekir.

İşte bu gerekçe ile biz PB'nin gündemine önümüzdeki üç-beş ay süresinde muhtemel politik gelişmelerin ışığında, a) izlenmesi gereken doğru politik tutumu, b) buna uygun somut bir eylem planının temel noktalarını belirlemesini öneriyoruz. Eğer PB partiyi harekete geçirecek somut kararları alabilirse o durumda tartışmalar bizi hareketsiz bırakan olumsuz mecradan çıkıp doğal kanallara girebilir ve çok sesliliğin olumlu ürünlerini verir.

Yeni politik gelişmelerin ışığında izlenmesi gereken doğru politik tutumun demokrasinin çerçevesinin yalnız parlamento içi partiler tarafından çizilmesine izin vermemek, bu amaçla her politik örgütün, partinin, çevrenin, tüm demokratik örgütlerin gecikmeden kendi sözlerini söylemesi olarak görüyoruz. Bu ses vermede izlenmesi gereken yol mutlaka birlikte olması yolu değil, hem ayrı hem birlikte yolu olmalıdır. Bu çerçevede partimizin önemli bir potansiyele sahip olduğunu bilmekteyiz. Hiç bir gerekçe bu potansiyeli demokrasinin çerçevesini belirleme yönünde kullanmayışımızı haklı kılmaz. Türkiye'de öylesine koşullar var ki rolümüzün önemli olacağına kesinlikle inanıyoruz. Biz dönüş olayının konjonktürle bağlı olarak bu rolü yeterince görmemizi sağlamış olduğunu da düşünüyoruz.

Bizim tarihsel ve bugünkü misyonumuz komünistleri, komünist partisini politik yaşamın vazgeçilmez unsuru olarak kabul ettirmektir. Bunu başardığımız oranda, demokrasi hukuksal çerçevenin çok ötesinde bir yaşam tarzı olarak, eski mantalitelerin değiştiği yeni bir

politik kültür temelinde yerleşecektir. Bu görevi kuşkusuz komünistlerden başkaları gerçekleştiremez ve bu görev 141-142 maddelerin kaldırılması hedefinden çok daha kapsamlıdır. Bu maddeler yerli yerinde dursa bile, ya da kaldırıldığı durumda bile bize düşen görev bu olacaktır. Bir başka deyişle 141-142.maddelerin kaldırılması talebini herkesle birlikte ileri sürerken ve bu yönde mücadele ederken aynı zamanda komünist partisini kabul ettirmek görevi birlikte sürmek zorundadır.

Kabulü istenen komünist partisi bugün TBKP'den başkası değildir. Öyleyse öne çıkacak, kendini duyuracak parti TBKP'dir.

Bu bakış tarzı bize her durumda şaşmadan ve sapmadan dosdoğru ilerleyeceğimiz politik hattı verir. Bu hat marksist solun en geniş birliği hedefiyle çelişmez. Ancak tüm diğer hedefler amaca varana dek bu temel hedefle bağımlı ele alınmak durumundadır. Belirli konjonktüre göre belirli ağırlıkları belirlenmemiş, ana halkası saptanmamış hiç bir mücadele başarı kazanamaz.

Bu kısa gerekçeye dayanarak, önümüzdeki üç-beş aylık kısa dönem için eylem planımızın ana hedefini kurucular hareketini başlatarak en kısa sürede komünist partisinin kuruluşu için başvuruyu yapma olarak saptanmasını öneriyoruz.

Bu hedefin hazırlanması için politik çerçeve "Ulusal mutabakat" olmalıdır. Kamuoyu TBKP'yi bir politik varlık olarak artık reddetmemektedir. TBKP kendi sözünü yasal olarak söylemek istiyor. İki yıl gibi gereğinden fazla beklenilmiştir, hükümet ise sözlerin ötesinde hiç bir adım atmamış, muhalefet etkili bir çaba harcamamıştır.

En geniş birlik için bu hedef etrafında atak bir girişimde bulunmalıyız. Kuruluş girişimindeki amacımız anlatılmalı ve bu adımı birlikte atmak istediğimiz açıklanmalı. Bu amaçla yeni düşünce tarzının yer aldığı ama farklı yaklaşımlara da açık bir kısa program fikrini önerebiliriz. Diğer yandan komünist partisi adına karşı olanlarla da birlik amaçlı diyalogumuz sürer. Sonuçta iki ayrı parti ortaya çıksa bile birlik süreci kesilmiş olmaz. Bu konuda öncelikle yeni durum nedeniyle TSİP'le konuşup tutum belirlemesini istemeliyiz.

Bu ana hedef için en önemli somut manivela süren TBKP davasıdır. Yeni dönüşlerle birlikte (gelenler için istanbul'da ayrı dava açılabilir) TBKP davası yine dikkat merkezine konabilir. Strasburg başvurumuzun geldiği nokta önemlidir. Hükümetle resmen biraraya gelme şansı ortaya çıkıyor. Bunu iyi kullanmalıyız. Bu nedenle de davaya ilgi artırılmalı, izleyici katılımı planlı biçimde adım adım yükseltilmelidir.

Propaganda-aydınlatma aracımız ise Adımlar'dır. Adımlar'ı daha önce önerildiği süre içinde haftalıkla dönüştürme hedefini gerçekçi bulmuyoruz. Zira henüz bu halde bile iyi çıkaramıyoruz. Yukarıda çizdiğimiz doğrultu Adımlar'ın bir yandan partinin sesini daha fazla duyururken geniş aydın çevrelerin, bilim adamlarının ülkenin temel sorunlarının zümelenmesi konusundaki görüşlerine daha geniş yer vermesini gerektirir. Birlik adına ancak dar bir çevreyi ilgilendiren içe kapalı tartışmalara bu denli ağırlık vermemelidir. Bunun yeri Adımlar değildir. Bu haliyle Adımlar politik mücadele aracı olamıyor. Bildiğimiz içe kapalı sol dergi imajı vermeye başlamıştır. Bu durum düzeltilmelidir.

Partinin mali sorunları mutlaka uzmanca ve örgütlü ele alınmalıdır. Mali gücümüzü bir yandan en verimli hedefler için harcamalara yöneltecek, diğer yandan gücümüzü artıracak bir plan olması şarttır.

Yoldaşlar,

Özetle, farklı görüşlerimiz olabilir ama sanırsanız kimse partimizin atalet içinde kalmasını savunuyor değildir. Farklı görüşler partiyi canlandıracağı yerde eğer hareketsizliğe itiyorsa savunduğumuz yeni demokrasi anlayışı inandırıcılığını yitirir. Öyleyse şimdi yapılacak şey kimlerin görüşünün doğru olduğunu araştırmak değil, partiyi harekete geçirmektir ve TBKP'nin birliğini en önce gözetmek ve pekiştirmektir.

Yukardaki önerimiz tek bir koşulda gerçekleşebilir. PB, kuruluş başvurusu konusunda karar alabilecektse. Alamıyorsa yeni tartışmalara dalmak yerine MK'yı toplamaktan başka çare kalmıyacaktır. Bu durum önümüzdeki ayların yitirilmesi anlamına gelse de başka yol yoktur.

Yoldaşça selamlarımızla.

KS'den PB'na 23.8.1989 tarihli yazı

Değerli Yoldaşlar;

10 Eylül'e kadar partiye açıklanacak metinle ilgili görüşlerimizi söyleyeceğiz, diğer metin yani 10 Eylülle ilgili tezler konusunda Eylül başına kadar zaman var dediğiniz için bu konudaki görüşlerimizi daha sonra vereceğiz.

Konunun ciddiyeti nedeniyle söyleyeceklerimizi köşeli koyacağız, umarız bizi yanlış anlamazsınız. Zira tüm amacımız ve istediğimiz metinde de belirtildiği gibi PB'nin ülkede konumlanması ile kazandığımız yeni olanağı, bu avantajı tam yerinde ve doğru değerlendirerek partimizin çözülmesi zorunlu hale gelmiş sorunlarını çözerek başarıya varılmasıdır. Kaygımız, ciddi kaygımız bu fırsatın yanlış kullanılarak bu avantajın kaçırılmasıdır. Bu durumun sonuçları düşünmeyeceğiniz kadar kötü olacaktır. Parti tam bir çaresizliğe sürüklenecektir. Üstelik de her şey bizim lehimize geliyorken. Bu nedenle önemli, çok önemli belirleyici bir sorumluluk taşıyorsunuz. Amacımız yalnız ve yalnızca size yardım etmek, destek olmaktır.

İkincisi, bizim görüşlerimize başvurulmadığı noktasında iki kez uyarı yaptık. Bu uyarıyı yapmaya karar vermek bizim için kolay olmadı. Yanlış anlaşılmanın kaygısını taşıdık. Bize sorulmuyor diye herhangi bir kompleks içinde olmadık. Hatalar ve başarısızlıklardan içeride olmamız en başta bizim sorumlu olacağımız gerçeğini ortadan kaldırmaz. Ama bizim kaygımız bu da değildi. Öyle bir noktadayız ki kişisel sorumluluklarımız hiç önemli değil, partinin geleceği önemli. Biz yönetme işlevi içinde olmayı da istemedik ve istemiyoruz. Buna gerek olduğuna inanmıyoruz. Partimizin organları var ve bu organlar partiyi yönetebilir. Biz bu organların çalışmasını istedik, buna titizlendik. Bu tutumumuz nedeniyle genellikle karar gerektiren temel konularda bize sorulmadan biz önceden görüş açıklama yolunu izlemedik. En temel, en zorunlu konularda "Resmî" görüş açıkladık. Kısaca organların çalışması ve bu çalışmaya bizim görüşlerimizle destek olmayı yeğledik. Zira en doğru şeyleri biz söylesek bile organlar çalışmadıkça bunun hiç bir anlamı olmazdı. Metinde de belirtildiği gibi partimizin merkezde yer alan sorunu "Yönetim" sorunudur. Birincisi olağan yönetime gereksinim var ikincisi, yeni tarzda demokratik işleyiş güçlendirilmiş bir yönetime gereksinim var. Gerek içerik, gerekse biçimi ile bu metin hastalığın devam ettiğini gösteriyor. Bizi bu durum şiddetle kaygılandırmıştır.

Biz ne tek bir yöneticimizin ne de her hangi bir organımızın ne şevkini kırmak ne de hızını kesmek isteriz. Tersine biz şevkli ve hızlı bir çalışmanın neden gerçekleşmediğine kafa yoruyoruz. Fakat istemediğimiz halde bu tatsız konuma düşüyoruz. Karar alınıyor, önümüze geliyor, biz "Evet" "Hayır" demek durumunda kalıyoruz. Şuna içtenlikle inanmanızı isteriz, alınan kararlarda eksik ya da yanlış gördüğümüz her konuya itiraz etmiyoruz, ancak yaşamsal gördüğümüz konularda bunu yapıyoruz. Nedeni pişmiş aşı soğuk su katmamak. Ama sık sık bu duruma düşüyoruz. Bu durum yalnız bizim için sözkonusu değildir, parti üyeleri için de geçerlidir. Şuna da içtenlikle inanmalısınız, gerek PB, gerekse YK ve MK'nın bu durumu her hangi bir amaçla yaptığını hiçbir zaman düşünmedik. Temel sorun "Yanlış Yönetim"dir. Kaygımız bu durumun düzeltilmesinden başka bir şey değildir. Bu yanlış yönetim sonucu sık sık değiştirilmek zorunda kalınan ya da herkesi tatmin etmediği için uygulanamayan kararlar alındı. Çözülebilir bir çok sorunun çözülmemişinin partinin bir bakıma felç haline gelişinin temel nedeni burada yatıyor.

Ne yazık ki bu son karar (PB kararı) söz konusu yanlış PB'nin kavramış olmadığını gösteriyor. Bu düzelmedikçe hiç bir şey düzelemez. Oysa bu soruna en başta işaret ettik. Somut, kesin kararlar ve sizin de belirttiğiniz gibi en geniş inisiyatif gerekiyor. İyi hazırlanmış kararlar olmadan inisiyatif olmaz. İyi karar ise ancak temel sorunların kavranması, üzerinde etraflı düşünülmesi, tartışılıp iyice olgunlaştırılması ile alınabilir.

Biz yine PB'nin oybirliği ile karar haline getirdiği bir metne köklü itiraz etmek durumundayız. İnanın bu durum en önce bizim şevkimizi ve hızımızı kırıyor. Artık yeter.

Bu metin politik ve örgütsel partinin önünde duran en ciddi sorunları içeriyor ve siz bir, bilemediniz iki gecede bizden sonuç istiyorsunuz. Bunun tek bir anlamı var, bu metnin redaksiyonunu istiyorsunuz. Yoldaşlar, söz konusu sorunlar bu denli basit mi? Eğer PB, bu konuları gerçekten tartışmaları dikkate alarak, tartışarak çözmüş olsaydı tekrar tekrar inanmanızı istiyoruz, biz redaksiyon görevini yerine getirirdik. Oysa bu metin hiç bir temel sorunun çözümünü içermiyor. Beklenti içinde olan parti üyelerine hiç bir şey veremeyecektir. Zira bu metin bir bakıma bir yayın redaksiyonunun sesli düşünceleridir, bir yönetim organının eli hissedilmiyor. Parti, PB'den ne düşündüğünü değil, bu da elbet önemli ama ne yapacağı konusunda somut karar bekliyor.

Metin bir konuyu partide tartışmaya açmayı mı amaçlıyor? Yoksa bir tartışmayı mı sonuçlandırıyor? Yoksa bir çalışma programı mı sunuyor? Hiç belli değildir. Metin tüm bunları kapsıyor, bu nedenle de hiç bir soruna yanıt vermiyor. Zira somut hiç bir karar içermiyor. Metin daha çok somut bir program havası taşıyor. Eğer bu amaçlanmıyorsa, böyle bir karar metninde olmaması gereken ifade tarzı ve ibareler var. Bu metnin adresi belli değildir. Genellikle "Yapılmalı" "Edilmeli" deniyor. Parti üyeleri bunu okuduğu zaman ne diyecektir. Tersine üyeler PB'ye böyle başvurabilirlerdi. PB, kendisinin ne yapacağını, üyelerden de ne yapılmasını istediğini açık seçik, somut belirtmek durumundadır. Örneğin "Mali sorun çözülmelidir" demenin hiç bir anlamı yoktur. Bu PB'nin görevidir. PB planını yapmıyorsa bu konuda üyelere ne düşüyorsa bunu söylemelidir.

Eğer bu metin somut bir karar ise "Merkez yayın organımızın mali-teknik-politik-kadrosal yönden takviye edilmesi, parti

merkezinin sürekli gözetiminde olması ve yeni bir atılım yapması görevlerimizin başarılmasına ciddi bir ivme kazandıracaktır." ya da "Mali çalışmaların düzenlenmesi de bir başka yaşamsal konu olarak karşımıza çıkıyor. ... Tabii bunun bir başka koşulu da mali çalışmaların merkezi bir plan çerçevesinde yeniden düzenlenmesidir" gibi ibarelerin anlamı nedir. Yayın organı redaksiyonu ya da mali büro bunları PB'den, MK'dan isteyebilir. Bunun bir anlamı olur. PB

Üyelere vereceği bir metinde kimsenin "Hayır" demeyeceği böylesi saptamaları niye yapar. PB eğer söylemeyi gerekli görüyorsa, üyelere bu sorunu nasıl çözeceğini, bu konuda üyelerin ne yapması gerektiğini açıklar. Veya PB kendisi çözmiyordur, sorunu MK'ya böyle getirebilir. Bu konuda MK büroları, bölge komiteleri de hiç bir şey yapamazlar.

Yok bu metin bu sorunları ortaya koymayı amaçlıyorsa, demek oluyor ki bu konularda henüz somut bir çalışma programı ortaya koyma aşamasına gelmemişiz. Eğer öyleyse sorunlar çözüm bulmak için tartışmaya açılmalı, metin de ona göre hazırlanmalıydı.

Metinde 4 konu sayılıyor (sayfa 10) ve şöyle deniyor. "Parti özellikle aşağıda sayılan alanlarda politik inisiyatif almalıdır.... Bütün parti bu konularda geniş inisiyatifli bir çalışma içine girmelidir." Bu konularda saptanıp açıklanacak merkezi politika yerel örgütler için yol gösterici olarak alınıp her örgüt kendi aktivitesini kendi planlayıp yürütmelidir."

Ortada henüz merkezi politika yokken (Ya da PB böyle diyor) bu dört konunun sayılmasının anlamı ne? Bu konuların seçilmesinde içinde bir tartışma mı var? Bilebildiğimiz kadarıyla böyle bir sorun yok. Öyleyse herkesin beklediği "inisiyatif" kullanabilmeleri için gerekli olan merkezi politikadır. PB veya MK'dan üyelerin beklediği de budur. Bunun verilmediği yerde üyelere ne istendiği belli değildir.

Dahası partimizin güçlendirilmesi için yapılması gerekenler sayıldıktan sonra "Kuşkusuz bütün bunların ön koşulu parti merkezinin güncel politikalar üretebilmesi, merkezi politik faaliyetini yoğunlaştırması ve doğru bir önderlik, planlı bir çalışma gerçekleştirebilmesidir." Eğer PB bu "Önkoşulu" yerine getirmiyorsa, yani henüz getirmemişse diğer konuları sıralamakla neyi çözmüş oluyor?

Aydınlarla inisiyatif geliştirmekten söz ediliyor ve dilekçe öneriliyor. Bunu kim düşünüp, planlayacak? Üyeler mi, MK büroları mı? Böyle bir konunun gelişigüzel her yerde tartışılmasının sonuçlarını kestirebiliyor musunuz? Bunun anlamı bu işin yapılması demektir. Böyle bir konuda karar aldığımızı bilen aydınların buna rağmen bu işi yapacaklarını mı sanıyorsunuz?

Birlik sorununda sayfa 10'un son paragrafında bir öneri yer alıyor. Bu öneriyi kim yapacak, her önüne gelen mi, değilse böyle bir metinde işi nedir?

Örnekleri artırmak istemiyoruz.

Sonuç olarak;

- 1) Bu metin ne somut bir program ne de plandır.
 - 2) Adresi belli değildir, çeşitli düzeylerde yapılacak işlerin hepsi bir araya toplanmış, ama bu nedenle kimin neyi çözeceği belirsiz hale gelmiştir.
 - 3) Cumhurbaşkanlığı seçimi gibi somut bir tarihe kadar yapılacak işler değil amaçlar söylenmiştir. Oysa kısa bir zaman dilimi içinde konuşuluyor.
 - 4) Bu metin bir tartışma metni de değildir. Üç temel konuyu kapsıyor. Politik durum, partinin durumu ve birlik sorunu. Eğer bir tartışma metni ise bunların her birinin ayrı ve detaylı hazırlanması gerekirdi. Her biri yalnız PB içinde bile, eğer tartışma gereksinimi varsa etraflı tartışılması gerekli konulardı. Metin böyle bir tartışmanın yapılmış olduğunun izlerini taşıyor. Biz de böyle bir tartışmaya katılmış değiliz. Başka deyişle bu metin bir sonuç metni bütünlüğü taşıyor.
 - 5) Bu metin bu haliyle, partide tartışılan sorunları aydınlatıcı değildir, dolayısı ile "Mutabakat" çağrısı yapmasına karşın buna ortam hazırlamaktan uzaktır. Zira kendisi tüm tartışmaların ışığında bir mutabakatı yansıtmıyor.
 - 6) MK sekreterliği de dahil yeni atılmış adımlardan söz edildiği yerde PB çalışma tarzını yansıtan bu metin yalnızca düş kırıklığı yaratır.
- PB haklı olarak üyelere "Bize yardımcı olun" çağrısı yapıyor. Ama bu metne bakarak üyeler nasıl yardımcı olacaklarını çıkarabileceklerini hiç sanmıyoruz.

Bütün bu söylediklerimizin PB, doğru olmadığı sonucuna varırsa, hiç tereddütsüz kararı uyqulayın. Biz PB'nin başarılı olmasından başka birşey istemiyoruz. En büyük sevincimiz yanlış olduğumuzu görmek olacaktır. Alınan kararı sonuna kadar destekleyeceğiz.

ÖNERİLERİMİZ

1) Bu metin olsa olsa PB'nin bir iç tartışma metni olabilir. Bu anlamda sorunların ve genel çözümlerin bir ilk dökümü sayılmalıdır. Bu haliyle MK bürolarına, MK'ya ve üyelere verilmemelidir.

2) PB öncelikle bir tutum belirlemelidir.

- a) Tartışmaları bir kenara koyarak (Keserek değil) bir iki somut iş hedefi ile partiyi dışa döndürecek ayağa kaldıracaktır.
b) Ya da temel tartışma konularının öncelikle çözümünü amaçlayacak, o zamana dek önemli bir eylem kararı almayacaktır.

Bunlar bir ağırlık ve yön saptaması demektir. Ne yazık ki artık herşeyi birden yapma olanağını yitirmiş bulunuyoruz. Zira bu, parti kadrolarının yüksek bir moralle ayağa kalktığı, enerjik atılıma hazır olduğu durumda yapılabilirdi. Yönetim anlamsız tartışmalarla kadroların güvenini yitirdi. Şimdi güven sorunu yönetimin kendi içinde yaşanıyor. Şimdi yapılabilecek şey orta vadeli bir planla, somut adımlarla bu güveni yeniden kazanmaktır. Bunu ancak PB yapabilir. PB eğer her konuya çözüm getirme telaşına kapılırsa bu metinde somutlandığı gibi hiç bir şeyi çözemez.

3) PB öyle görülüyor ki, partinin felç haline gelişin asıl nedeninin adını koymuyor. Bu sorun parti içinde GÜVEN bunalımıdır. Güven ortamı yaratılmadıkça alınan kararlar yuvarlak olacak, bu nedenle kimseyi tatmin etmeyecek ve kararlar uygulanmayacak, ortada kalacaktır.

Bir yıldır parti içinde bir tartışma sürüyor, en son genişletilmiş YK toplantısında sorunlar şöyle ya da böyle dile geldi. PB'nin bu toplantının değerlendirilmesi ile ilgili görüşleri nedir ? Bunu biz bilmediğimiz gibi, genişletilmiş YK üyeleri bu metinden birşey öğrenmiş olmayacaklardır. Geçenlerde Sosyalist Birlik bildirisi çıkaranların toplantısı oldu. Bu toplantı ile ilgili PB'nin değerlendirmesi nedir? Toplantı ile ilgili henüz "Resmî" olarak bilgilendirilmiş değiliz. Gayriresmî bilgiler ise bizi rtmiştir.

Güven bunalımının kaynağı nedir?

Taraf değil ama iki görüş oluşmuş durumda. Bir görüş daha geniş birlik adına TBKP olgusunun reddedildiğini düşünüyor, diğer, karşı görüş ise TBKP öne çıkarılıyor, geniş birlik reddediliyor görüşündedir. Yönetim ise formülasyon üzerine formülasyon getirerek sorunu çözmeye çalışıyor. Dışımızdakilerin, özellikle TSİP'in bizim birlikté tutumumuz konusundaki güveni sarsıcı propogandası içimizde etkili oluyor.

Bu metinde şimdi yeni bir formül ile karşılaşyoruz. "Sorun mevcut TBKP'ni yada birlik partisini yasallaştırmak değil". Böyle bir formül ne kendi sorunlarımızı çözer ne başkalarına güven verir, bir ton yeni tartışma getirir.

"Öncelikle Marksistlerin birlikté konusunda söylemiş değışmeli, vurgularımız diğer yöne kaymalıdır. Şu an birlik için inisiyatif kullanmayan, onlar tarafından getirilen önerilere şartlar öne süren konumdayız" deniyor. İnisiyatif kullanmadığımız doğrudur. Etrafımızdaki birlikté düşündüğümüz kişi ve örgütlerle daha ciddi bir temas sağlamış değiliz. Onlara düşündüklerimizi etraflı aktarmış, onların düşüncelerini etraflı öğrenebilmiş, bunları ciddi bir rapor haline getirebilmiş değiliz. Ya da böyle bir çalışma var da biz bilmiyoruz. Bunları bilmeden "geniş birlik, aydınlar vs." üzerine konuşulup duruluyor. Bu konuşmalar o denli soyut ki Dev-Yol'un devrimci geleneğinin mirasının taşınmasından söz ediyoruz. Bu teorik planda anlamlı, ama bunu program ve parti planında düşündüğümüzde bu işin nasıl olacağı henüz hiç belli değil. Bunlar henüz amaadır. Somutlanmamış, olgunlaşmamış konulardır. Öyle bir karar metninde bu haliyle bir anlam taşımadığı gibi bizi "Mevlana tekkesi"ne çeviriyor, ilkesiz bir görünüm veriyor. Bir de "Önkoşulumuzun" olmadığı deklare edilmelidir deniyor. Birlik görüşmeleri için bir araya gelmede bir ön koşulumuz yok ama parti haline gelmede önkoşulumuz yok mu? Örneğin bu partide "Silahlı mücadele" diyenler de olacak mı? Bu partide aynı anda illegal çalışma yapanlar da olacak mı? Değilse bu gibi konular önkoşuldur işte. Sosyalist Birlik çağrısı yapan bildirinin görüşlerini partinin program çerçevesi olarak alabilir miyiz? değilse bu da önkoşuldur.

Östelik bu konuların hiçbirini öne sürmüş de değiliz. Tersine bize karşı önkoşullar öne sürülüyor. Bize açıklarmısınız? "Şartlar öne süren" durumunda nasıl olduk? Ne şartı ileri sürdük? KP adı ise bunu açıkça belirtmelisiniz. Bunların aydınlık olmadığı yerde birlik söylemişimizin nasıl değışeceğini de anlamış değiliz.

"Biz TBKP adı, programı vs. de ısrarlı olmamıza karşılık öteki bileşenlerden de komünist olduklarını yasal KP fikrini kabul ederek açıklar hale gelmelerini talep etmeliyiz" diyorsunuz. Böylece onlar bizim qirışimimizi destekler duruma düşmüş olacaklar. Açık söyleyeceğiz; bu "kötü" bir "pazarlık"tır. Sorunlar böyle çözülmez. Biz görüş uyumu arıyoruz, bu ancak somut kişilerde somut olarak görülebilir. Bu görüş uyumu içinde programımız konusunda (yani temel fikirleri konusunda) elbette ısrarlı olacağız. Sonuçta bu görüş uyumu temelinde ortak program çıkar. Onlara "Gelin yasal KP qirışimini birlikte yapalım, oturup program konusunu birlikte görüşelim" demenin ötesinde bu aşamada başka hiç birşey açıklamaya gerek yoktur.

Yoldaşlar; biz gerçekten en geniş düşünüyor ve istiyoruz. Bu, artık görmelisiniz, herkese "şirinlik" muskası dağıtarak olmaz. Dün yeni düşüncelerimiz geniş bir tepki alıyordu. Kendi içimizde bile böyleydi. Şimdi ise durum farklıdır. TSİP'te bile değışme vardır. Biz bu ağırlığı kendi elimizle yokettiğimiz anda bilin ki "en geniş" gerçekleşmeyecektir.

Kısaca hala ikircimli konumdayız. Bu sürdükçe parti kadrolarını ayağa kaldırmamız hayaldir. İki yönlü aslında temelsiz olan güven bunalımı derinleşecektir. Karşıımızdakilerin ise önce "kendinizi feshedin" türü dayatmaları artacaktır. Bu dayatmalar arttıkça parti daha da felç haline gelecektir.

Metinde hemen her konu yer alıyor, somut işten söz ediliyor ama süren davamız konusunda "Katılım sağlama" dışında başka hiçbir görüş, amaç yok. Niye yok? çok açık, çünkü eğer dava ile ilgili işler yaparsak birliğe zarar vereceği düşünülüyor. O kadar ki kararlar katılım düşürüldü, şimdi ise yeniden artırmaktan söz ediliyor.

Öyle sanıyoruz ki davamızın bu halini Batı Avrupa kardeş partilerine anlatmakta zorlanıyorsunuzdur. Bu tür konularda uluslararası dayanışmayı nasıl örgütlediklerini biliyoruz. Cezaevlerinde kampanya götürmek için somut bir iki isim ararlar. Bizde her şey var. Bizim amacımız kısa yoldan tahliye elde etmek değil, bu durumu avantaj olarak değerlendirmektir. Son bir yılda bu konuda neleri başardığımız sorudur ve halen dikkat merkezimizde değildir. Biz bu konuda PB'nin ne düşündüğünü öğrenmek istiyoruz.

Sonuç olarak PB kendi içinde partideki güven bunalımını adını koyarak başlıbaşına ele almalıdır.

4) Parti örgütlerinin önüne her şeyi çözmeye vaadi ile çıkılmalıdır. PB neleri çözebilecekse onları söylemelidir.

Parti örgütleri artık çok şey değil, işlerin düzelmeye başladığını gösteren işaretler bekliyor.

En başta Adımlar düzelmelidir. "Düzelecek" diye açıklama yerine, düzelttikten sonra "Düzelttik" denilmelidir. Henüz ortada hiç birşey yok. Son sayı kötüydü. Mali, teknik kadro elbette önemli, ama eldekiler bile öyle kötü veriliyor ki. Örneğin ikaların açıklaması, düşünce özgürlüğü kapsamında ilk kez yapılan, hep beklediğimiz bir açıklamaydı. Bir köşeye sıkıştırılmış. Duruşmalar hala kuru bir özetlemeyi aşmıyor, üstelik özetleme esas noktaları bile kapsamıyor.

Acele bitirmek zorunda kaldık. Lütfen PB olarak bu şansını iyi kullanın. PB olarak öncelikle görüş açıklığına varalım.

Selam ve Özlemlerle;

KS'den PB'na 4.9.1989 tarihli BİRİNCİ yazı

Önceki Metin ile ilgili Olarak Eksik Bıraktıklarımız:

Metinde merkezi politikalar üretmekten söz ediliyor. Bu elbette gerekli ama TBKP olarak biz bir çemberi artık aşmış olmalıyız. Bizim için politika üretmek kağıt üzerinde belirli bir ara politikadan türevler üretmek değildir. Ana politikayı yaşama geçirmek, bunun için somut iş ortaya koymak, bu somut işe uygun olarak politikayı ayrıntılandırmak, ya da daha da somutlamak, somut işin sonuçlarından çıkarak politikamızda gerekli düzeltmeleri veya zenginleştirmeleri yapmak merkezi politika üretmektir. Dönüş olayı bu söylediğimize örnektir.

Kısaca, somut işin olmadığı yerde politika üretme sözünün fazla bir anlamı yoktur. Temel politikamızı yaşama geçirmek için işçiler içinde ne yapıyoruz ve neler yapılabilir, gençlik içinde, kadınlar içinde, aydınlar içinde, muhalefet partileriyle, meclislerle, parlamenterlerle, vs. Burada devasa eylemlerden söz etmiyoruz. Bugün gençlik başta olmak üzere bütün kesimlerden yoğun bir eylemsizlik şikayetleri gelmekte. Eski çalışmalarını dahi yapamıyoruz, yapılan işler doğrudan ya da dolaylı biçimlerde engelleniyor denmekte. Bu şikayetlerin kaynağı, haklılık derecesi nedir? Kendi kadrolarını tatmin edemeyen harekete geçiremeyen bir parti merkezi politikalar nasıl üretir, üretse ne olur, üretmese ne olur? Sorunların kökeni acaba merkezi politikaların olmayışından mı geliyor? Herkesten fazla somut politikalara sahip bir partiyiz.

Komünist partisinin yasallığı konusunda her kesiade diyalog politikası için somut bir plana dayalı bir çalışmanın yapıldığı konusunda bir bilgiye sahip değiliz. Bunun olmadığı yerde hangi politikadan söz edebiliriz, politika üretme sözünün bir söz olmanın ötesinde anlamı nedir? Burada rastgele yapılmış görüşmelerden değil amaçlı, kararlı, ısrarla sürdürülen bir plandan söz ediyoruz.

Kamuoyuna mal olmuş bir davaya sahip bir hareketiz. (Davayı ikili anlamıyla kullanıyoruz). Bu davayı kullanmakta bu kadar beceriksizliğe sürüklendiğimiz durumda büyük sözler etmeye de yer yoktur. Yanlış anlaşılmalı, dayanışma için hiçbir şey yapılmadığını söylemek istemiyoruz ama bizim için amaç yalnız dayanışma olamaz. Biz kapıları tekmeleye, tekmeleye açacağımızı söyledik. Bu dava nedeniyle nereleri tekmeledik? PB, davamızın bugün geldiği noktada acaba kazandığı yeni nitelikler konusunda bir saptaması var mıdır? Strasburg'un ilk sonuçlarını değerlendirme konusunda PB'nin bir düşüncesi var mıdır bilmiyoruz? (Bu konularda biz de PB'yi bilgilendirme eksikliği nedeniyle hatalıyız). Bunların olmadığı ya da en azından bizim dahi bilgi sahibi olmadığımız noktada şükredelim ki tutukluluğumuz sürüyor. Sürüyor da dönüş eylemimiz bir yaq lekesinin yayılması gibi etkisini sürdürüyor.

Yoldaşlar, unutmayın ki bu mahkemede yargılanan iki kişi değil, partimizdir. Mahkeme kürsüsünden dile getirmeye çalıştıklarımız partimiz içindir. Gazetelerde çıkan birkaç satır ve Adımlar'daki özetlemelerin dışında bunların nasıl kullanıldığını bilmiyoruz. Bu kürsüyü kullanma konusunda, dışardaki nabızı tutarak, onu değerlendirme temelinde bize partimizin herhangi bir önerisi de gelmiş değildir. Davamızın seyri acaba avukatlarla bizim aramızda kalan bir konu mudur?

Yoldaşlar, bunları derken sizlerden çok şey istiyor değiliz. Üzerinizdeki sorunların ağırlığını bilmekteyiz. Biz yalnızca bir gerçeği ortaya koymak için bunlara değindik. Yoksa tabi ki davanın seyrinin sorumluluğu, doğrudan içinde olmak nedeniyle bizim üzerimizdedir. Ne varki tüm söylediklerimizle size şunu anlatmak istiyoruz: Bir partimiz var mı, varsa partimizin her soruna karar

verme durumunda olan yönetici merkezleri var mı, parti olarak çalışıyor muyuz? Bütün bunlara "evet" diyorsak, o zaman soralım: Partimiz için tutulacak somut ana halka nedir?

Dönüşün hemen öncesi ve hemen sonrasında bu sorunun yanıtının açık olduğunu sanıyorduk. Ne var ki giderek dış etkiler ya da bizim sandığımızın tersine baştan beri varolan düşünce bulanıklıkları sonucu bu (ki biz esas olarak nedeni dış etkilere bağlıyoruz) bu konuda bir karmaşa ortaya çıktı.

Esas olarak yanıtlamakta olduğumuz birinci metin ve hatta ikinci metin tutulacak ana halkayı "Marksistlerin Birliği" olarak saptamış durumda. Tek sözle bu yanlıştır. En geniş birlik bir amaçtır. Önemi konusunda sanırız ki bir şeyler söylemek gerekmiyor. Ana halka dediğimiz zaman bu ve diğer temel güncel amaçlarımıza varmada tutulacak somut olguyu anlamak gerekir.

Komünist partisinin yasallaşması sorunu demokrasi sorunun merkezinde bulunuyorsa mücadelenin - ki bu mücadele politik mücadeledir - ana halkası "TBKP'nin yasallaşması"dır. Varolmayan, soyut bir şey için politik mücadele verilemez. TBKP ise tarihi ile, birliği ile, programı ile, dönüş eylemi ile ve sürmekte olan davası ile etli, canlı somut olgudur. Halkımızın görüp tanımaya başladığı olgu da budur. Dönüş (dönüşler), dava ve tutukluluğumuz yasallaşma olgusunu elle tutulur hale getirmiştir. Bu sonuç geri döndürülemez bir kazanımdır.

Yanılığ şudur, "TBKP'nin yasallaşması" belgisi bizim, egemen güçlere karşı belğimizdir, solu kabule zorladığımız bir belge değildir. Marksist sol ile birlikte yasallaşma amacıyla mücadele için "komünist partisinin yasallaşması" belgisini kullanıyoruz. Bu bizim "TBKP'nin yasallaşması" belgisinden vazgeçtiğimiz ya da vazgeçmemiz gerektiği anlamına gelmez. TBKP nedeniyle bir dava sürecektir, bu davada TBKP'yi, programını savunacağız, onun yasallığını mahkeme kürsüsünden savunacağız, ama bunu başka yerde dile getirmeyeceğiz. Bu kadar "ince" politika yürümez.

Bu belge ne zaman değişebilir? Somut kişiler ve somut çevrelerle "komünist partisinin yasallaşması" mücadelesini birlikte sürdürmek ve belirli bir programatik görüş çerçevesinde "partiyi birlikte kurmakta" şimdiden anlaşmak ve nihayet diğerleri "TBKP adını bugünden kullanmamayı şart koşmaları durumunda ancak o durumda değişebilir. Veya yeni bir kongre gerekir. (TİP, TKP birleşmesi aynen bu biçimde olmuştur).

Bu konu netleşmedikçe parti çelişkilerden ve güven bunalımından kurtulamayacaktır. "Sözcüler" kararı alınacak ama uygulanamayacaktır örneğin.

TBKP'nin yasallaşması belgisinden vazgeçmek "dönüş" kararı yanlıştır demenin bir başka biçimidir. Bu durumda ise partiyi toparlamak mümkün olmaz.

Kendi birliğini koruyamamış bir parti ise daha geniş birliğe hizmet edemez.

Partimiz bu noktaya gelmiştir ne yazık ki. Hiç bir "yeni" formülasyon ne bu gerçeği değiştirir, ne de sorunu çözer.

KS'den PB'na 4.9.1989 tarihli İKİNCİ yazı

10 EYLÜL KONUSMASI ÜZERİNE

1- Programatik konuları kapsamına alması açısından taslak önemli. Ancak diğer metinle ilgili olarak açıklamaya çalıştığımız temel sorun bu taslağa da yansımış durumda. Politik ağırlıklar belirsiz kalmış, politik mesaj açık değil. Ağırlık birlik sorununda.

Oysa hemen qırışte Türkiye'nin kritik bir dönemden geçmekte olduğu belirtilmiş. Yeniden kaleme alınırken bu nokta kuşkusuz ki açılacak. Ne var ki bu metin söylenen kritik duruma ilgili çözümle politik ağırlık kazanabilir, Birlik sorunu da içinde ele alınan diğer konular bu çözümün ışığında değerlendirilebilirdi.

Bu politik ağırlığı saptamış olmak bu metnin işlevini ve niteliğini belirlemeye yardım eder, bu da metnin kaleme alınışını kolaylaştırırdı.

2- Türkiye kritik bir dönemde, TBKP olarak kutlayacağımız ilk 10 Eylül, parti yönetimi karara göre ülkeye dönüyor. Bu noktaları dikkate alırsak, bu metin bir konuşma metni olmaktan çok "Demokrasi-Birlik-Yasallık-Yenilenme" manifestosu olması ve bu ağırlıkla kaleme alınması daha doğru olurdu.

3- Bu durumda TBKP MK imzası taşıması daha uygundur. Cumhuriyet Gazetesinde, Adımlar'da bu imza çıkabilmiş olduğuna göre, toplantıda bu imza ile okunması ileri yeni bir fiili adım olurdu ve bu kadrolarımız için bir itici, canlandırıcı motif olabilirdi.

Şu ya da bu nedenle MK imzası sakıncalı görüldüğü için bu metin bir konuşma metni olacaksa, önerimiz yine de bir MK bildirisi niteliğinde hazırlanmasıdır.

4- Politik içerik ya da mesaj ile ilgili yazdıklarımızı tekrar ve özetleyerek kaleme almak durumunda kaldık. Zira bugün (pazar) Milliyet gazetesinde Necdet Uğur'un görüşleri çıktı. Bizim diyeceklerimizi hemen hemen demiş bulunuyor. Bu da şunu gösteriyor; politikamız, kendiliğinden yürüyor esasen. Kimse bunu TBKP'nin politikası diye elbette yapmıyor. Biz de politikamızı

6
kendimiz icadetmedik, reel durumdan çıkardık. (Necdet Uğur'un daha önce de "Alternatif" üzerine çok ilginç görüşleri Cumhuriyet'te çıktı).

Taslahta politik çağrı "derhal genel seçimler" olarak çıkıyor. Düşünmeliyiz, bu koşullarda seçim neyi çözer? Elbette derhal seçim istiyoruz. SHP, DYP'de bunu istiyor. Ancak yavaş, yavaş herkes seçimlerin tek başına çözüm olmayacağını görmeye başlıyor.

Biz ne diyoruz, önce seçim sonra seçim yasası ve anayasa mı? Yoksa tersi mi? Doğrusu tersidir yani seçim yasası ve anayasanın değişmesi. Ne var ki, muhalefet partilerinin tutumu nedeniyle bu yol gerçekçi gözüküyor. Böyledir diye biz bu çıkmaz yola mecbur mu kalalım? Bizi buna zorlayan hiçbir şey yok. Tersine antidemokratik seçim yasası ve yasakların varlığını sürdürdüğü koşullarda seçimlerin ülkenin ağırlaşan sorunlarını çömeyeceğini açıklamak yarın bizi güçlendirecektir. Yukardaki soruyu yanıtlayabilmek için "kritik" dediğimiz durumu açıklayabilmemiz gerekir.

5- Aslında kritik dönemec dediğimiz durumu genelinde açmış bulunuyoruz. Türkiye tarihsel olarak bir kez daha çağın gerisinde kalma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Burjuva demokratik devrimi, sanayileşme çağını kaçırdı. Türkiye şimdi de bilim-teknoloji çağını kaçırmak durumundadır. Bu tarihsel kritik konum ile güncel konum üst üste düşüyor. Çağı yakalamak ancak gerçek çoğulcu demokrasiye geçmekle olanaklı. Metindeki "tarihsel" sorunlara bu bağlam içinde geçilmeli. Ama bizi artık ilgilendirmesi gereken genel durumdur. Yani Türkiye'nin önümüzdeki 3-5 aydan başlamak üzere gelecek bir kaç yıl içinde nereye yöneleceği konusundaki saptamalarımız, öngörülerimiz önemlidir. Eğer bir iki yıl içinde bir yeni darbe tehlikesi görüyor ve onu önleme olasılığını da görüyorsak yasallaşma hedefi (hatta dışımızda önerilen sosyalist parti hedefi bile) yeniden gözden geçirilmek durumundadır. Başlangıç adımımız doğru olmakla birlikte durum değişmiş demektir.

Durumu böyle görmüyor, bir iki yıl içinde darbe tehlikesinin gerçekçi bir öngörü olduğunu düşünüyoruz. Daha sonrası için bu tehlike ortadan kalkmış değildir. Ne var ki bu tehlikeyi de önleyecek şey demokrasi güçlerinin dinamizmini ortaya koyacak, bu potansiyeli açığa çıkaracak şey gerçek çoğulcu demokrasi, başka deyişle yasakların kalktığı bir politik rejidir.

İşte kritik olan durum, böyle bir demokrasinin önünün kesilmek istenmesidir. Böylece parlamenter örtü altında baskıcı rejim sürmeye devam edecek ve aynı zamanda yeni bir darbenin potansiyel olanakları elde tutulmuş olacaktır.

Bu sonucu elde etmek için baskıcı rejim yanlılarının yeni bir operasyon yapmalarına gerek yoktur. Mevcut devlet mekanizması zaten militarizmin ve siyasi polisin doğrudan kontrolü altındadır. Politik istikrarsızlık bu güçlerin konumlarını pekiştirmeye ve ellerindeki mekanizmayı daha rahat kullanmalarına imkan vermektedir. Torumtay'ın açıklaması ile askerler sivil yönetimden yani hükümetten "bağımsız" hareket edebileceklerini, bu iradeyi taşıdıklarını göstermişlerdir. Torumtay'ın açıklaması ile ortamın buna elverişli olduğunu da görmüşlerdir, zira açıklamanın biçimi ciddi tepki almış değildir.

Öyleyse somut tehlike, kritik olan durum bir darbe değildir, buna ne ABD'nin ne de iç gerici güçlerin bugün için gereksinimi yoktur. Tehlike demokrasiye geçişi sağlayacak olan, rejimin sivilleşmesi sürecinin önünün kesilmesidir.

Rejimin sivilleşmesi ancak sivil bir anayasa ile mümkündür. (Sivil ve tabii demokratik). Bunun koşulları yaratılmadan yapılacak bir genel seçim büyük bir olasılıkla politik bunalımı daha da derinleştirecek, bunalımı çözecek mekanizmalar 82 Anayasası tarafından engellenecektir.

Bu nedenle Necdet Uğur haklı olarak anayasa sorununu başa alıyor. Bizim için de bu böyle olmalıdır. İki yıl için bir meclis, yani bir kurucu meclis yabana atılacak bir görüş değildir. Biz doğrudan anjaje olmadan bu önerinin ciddi olarak düşünülmesini isteyebiliriz. Ancak bizim daha da önemli bir çözüm önerimiz vardır. Necdet Uğur'un bu önerisi bile ancak "demokrasi için bir ulusal mutabakat" sağlandığı koşullarda işlerlik taşır.

Öyleyse bizim yükselteceğimiz talep "Yasaksız Türkiye, demokratik bir anayasa için tüm demokrasi isteyen güçlerin ulusal mutabakatı" olmalıdır. Uğur aslında bunu da ifade ediyor, bugünkü partilerin tek başlarına sorunları çözemeyeceklerini söylüyor.

Bu konuda Demokrasi Kurultayının kararını da hatırlatmak isteriz.

Böyle bir mutabakatın önündeki engeller nedir? Herşeyden önce parlamento içindeki partiler mutabakatı parlamento içine hapsetmek istiyorlar. Bu açıdan SHP son derece olumsuz bir rol oynuyor. SHP tabanı ise bu politikaya karşı tepkilidir. Bu önemli bir avantajdır. SHP yönetimi akılsız bir politikayla kendi bindikleri dalı kesiyorlar. Su anki devleti savunmak gibi akıl almaz bir göreve soyunuyorlar.

Öyleyse biz seslenmeliyiz: Türkiye'ye demokrasi parlamentodaki partilerin kapalı kapılar ardındaki gizli pazarlıkları ile gelemiz. Demokrasi güçleri buna izin vermemeli, kendi anayasa ve seçim yasası talepleri ile (çerçeve talepleri) bu partileri açık tutum almaya, kendileri ile diyaloga zorlamalıdır. Seçimlerde buna göre oy verileceği ya da verilmeyeceği belirtilmelidir. Kısaca, sendikalar, meslek örgütleri, barolar, kültür-sanat kuruluşları, gençler, kadınlar, tek tek kişiler harekete geçmelidir.

Demokratik bir anayasa için, en kritik ve belirleyici olan noktalar: a) Anayasanın sivil olması, tersine hükümlerin temizlenmesi, b) Yasakçı zihniyetin ve maddelerin olmamasıdır. Bu ikinci noktada 141, 142, 163. maddeler ve bunları içeren anayasal hükümler açık ki en başta geliyor. Açıkça komünist partisinin yasallaşması ve Kürt halkının varlığını, özgürlüklerini kabul konusunda birlik sağlanmadığı sürece ulusal mutabakat sağlanamaz. Bu konularda mutabakatın sağlanabilmesinin aslında koşulları olgunlaşıyor. Ancak doğu ve güneydoğuda operasyonların sürmesi durumunda ve Kürt sorununun barışçıl yollarla çözülmesi iradesi gösterilmeden bu iki konuda mutabakatın sağlanması çok zordur. Doğuda devlet terörü varken, batıda demokrasi mümkün değildir. Aslında Torumtay'ın açıklamasında buna da açık işaret vardır. (olumsuz anlamda).

Bir yandan komünist partisinin yasallığı, Kürt halkının varlığını kabul noktasına kadar egemen güçler içinde de bir görüş oluşmuş durumdadır. Yani hizmete kapasitesi genişlemiştir. Ama aynı zamanda ürküntü, korku da yok olmamıştır. Şu tercihle karşı karşıyadırlar: Ya batı Avrupa'ya açılma süreci (AT içinde veya dışında) devam edecek, bu durumda insan hakları ve demokrasi normlarına uyacaklar. Bunu geçistiremeyeceklerini yeni görmeye başladılar. Bu sonucu büyük ölçüde dönüşümüz, TBKP davası ve cezaevlerindeki direnişler, aydınların çıkışları sağlamıştır. Ya da bundan vazgeçecek, içe kapanacaklar. Buna ise ekonomi elvermiyor.

Bize göre kritik durum ve somut çözüm böyledir. (Genel af ulusal mutabakatın aynı düzeyde üçüncü temel konusudur, yani anayasa - seçim yasası -af.)

Öyleyse bu MK bildirisi - ya da manifestosu veya konuşmanın politik mesajı, tehlike ve buna karşı ulusal mutabakat çağrısı olmalıdır.

6- Buna bağlı olarak komünist partisinin yasallaşması mücadelesinin doğrudan demokrasiye geçişe hizmet olduğu belirtilir. TBKP'nin yasallaşma mücadelesine demokrasi güçlerinden açık destek istenir. (desteği artırmaları). Bu noktada TBKP'nin programının özü verilir, sosyalizm de dahil. (Birkaç cümle ile). Bu bölümde TBKP kadrolarına da seslenilir. Yasallaşma mücadelesinde daha enerji ve özveri için. Demokrasiyi kazanma mücadelesinde herkesle işbirliği ve diyalog için. Sorunlarımızın olduğu açık yürekle söylenir, bunların çözümü için de kendilerinin desteğinin önemi belirtilir.

7- Sonra, yasallaşma ve demokrasiyi kazanmada komünistlerin rolünün önemi ve birlik sorunu gelir. Birlik konusundaki tutumumuz açık ve net deklare edilmelidir.

Yukardaki nedenler yanısıra, biz ülkemizde illegal çalışmanın artık son bulması gerektiğine inanıyoruz. Bu nedenle "komünist" adıyla yasal partinin kurulmasını zorunluk olarak görüyoruz. Ve ancak yasal olarak parti "komünist" adıyla kurulduğunda illegal tarihsel döneme bütünüyle son vermek olanaklıdır. Aksi halde fiilen illegal çalışma varolmasa bile egemen güçlerin her zaman provakasyonuna açık olunacaktır.

Komünist adına karşı çıkan, sosyalist ya da başka bir adla parti kurmak isteyen dostlarımız olursa biz bu girişime karşı çıkmayız. Birlik süreci bu durumda bile bitmiş olmaz. Bu nedenle TBKP'nin yasallaşması mücadelesinde bu dostlarımızın desteğine ihtiyacımız var.

Komünist partisinin bu adla yasallaşması ve kurulmasını isteyen herkesle önkoşulsuz görüşmeye, görüş uyumu, ortak bir program anlayışına varmaya hazırız. Bu görüşmelerde TBKP bir öncelik hakkı talep etmiyor. Eşik haklı bir taraf olarak görüşmelere katılacaktır. Bu dostlarımızla görüşme süreci boyunca birlikte mücadeleye "komünist partisinin yasallaşması" belqisiyle buğünden katılmaya hazırız.

8- Birlik için dayanabileceğimiz sağlam tarihsel ortak miras vardır. 10 Eylül bu ortak mirasın başlangıcıdır. Bunu ve demokrasi için rollerini anlayabilmek için komünistlerin tarihteki rollerini görmek gerekir. Bu rolü şu sistematik içinde, (ayrıntılanmadan) vermek uygun olabilir:

* Ulusal kurtuluş savaşında,

* Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda.

** Demokratik Cumhuriyet için,

** Kültürel gelişme için (komünist aydınların, kültür-sanat adamlarının rolü),

** Emekçi halkın çıkarlarının savunulması için.

-Sendikalar için mücadele

-İzmir İktisat Kongresi vs.

* Faşizm ve soğuk savaş dönemi ve tek parti rejimine son vermek için :

-Barışseverler-İlerici Gençler Derneği

-Kore savaşına karşı çıkış

-Tan olayı

-B.Radyonun rolü

* 1960 sonrası :

-TIP'in parlamento deneyi,

-DISK deneyi,

-Anti-empervyalist güçlerin rolü,

-Gençlik hareketi.

* 1970 sonrası :

-İşçi sınıfının politikleşme sürecinin hızlanması-DISK deneyi.

-Sivil faşist terörle mücadele deneyi-ortak

* 1980 sonrası :

-Direnme deneyi-ortak (yurtiçi ve dışı)

* Ve bugün :

-Demokrasiyi kazanmada aktif rol oynama.

(Sol hareket her dönemin kendi çizgileri içinde değerlendirilmesi gereğine işaret. Örneğin, Şevket Süreyya ikinci dönemin karakteri içinde anlaşılabilir.)

9- Günümüzde bu tarihsel rolü yerine getirebilmek, mümkün olabilen en geniş ve sağlam bir birlik için

* Hatalar ve kazanımlara birlikte sahip çıkmalıyız. Taslak sayfa 3'teki konular. (Bazı ekler taslak metin üzerinde işaretlendi.) Ayrıca; Kemalizm, ordu, dinsel akımlar gibi solun bölünmesinde doğrudan olmasa bile rol oynayan temel tartışma konularında görüş uyumu sağlanması.

* Omuz omuza mücadele etmeliyiz.

* Sol içi yeni bir politik kültür geliştirmeliyiz.vs.

10- Çeşitli kesimlere çağrı ile metin son bulur.

- Orduya - polis görevi üstlenmeyin.

- Diğer devlet güçlerine - halkın demokrasi isteğine saygı gösterin, devlet içinde devlet olmayı başaramazsınız artık, ülkeyi çağdaş, insan haklarına saygılı bir ülke olmasını geciktirme sorumluluğunuzu artırır. (vb. gibi)

- Hükümete; oy desteğini yitirmiş olarak kalamazsınız.

- Parlamentodaki partilere- diğer demokrasi isteyen güçlerle diyalog kurun.

- Demokrasi güçleri; ülkenin geleceğine şimdi sahip çıkın.

- Türk halkı - komünistlerin yasallaşma mücadelesine desteğini artır. Kürt halkı ezildiği durumda demokrasi ve özgürlüğe kavuşamazsın.-Demokrasiye sahip çık.

- Kürt halkına - Serbest iradenizle karar vermeniz koşulu ile birlikte yaşamak istiyoruz.- Barışçı, adil... çözüm.

- İşçi ve emekçilere; senin demokrasi için kararlı mücadelen olmadan demokrasi kazanılamaz ve korunamaz. Demokrasi olmadan iş ve emek mücadelesinde kalıcı başarılar kazanamazsın...

- Gençlere, kadınlara -.....

- Aydınlar -

- Çevreciler -

* Sözcükler olabildiğince farklı anlamlara gelmeyecek ve keskin olmayan sözcülerden seçilmeli.

* Eğer zaman kalırsa taslağın son biçimini görebilmemiz iyi olurdu.

Sonuç olarak:

En başta konunun kazandığı aciliyet ve önem nedeniyle düşüncelerimizi köşeli koyacağımızı söylemiştik. Fazla köşeli koymuş olduğumuz da açıktır.Ama biz kaygılarımızı anlıyacağınız nedeniyle bunda sakınca görmedik. Aynı konuları tekrar tekrar ele almak için böyle yaptık.

Herşeyden sizler sonuyluymuşsunuz, her sorunu sizin çözmeniz gerektiği gibi bir sonucun çıktığı da ortadadır. Kaldı ki, çeşitli alanlardan gelen şikayetlerin sizin üzerinizde yoğunlaştığı da açıktır.

Kuşkusuz sorunların çözüm yeri PB ve MK dır. Biz, PB üyesi olarak kendi sorumluluğumuzu dışlamıyoruz. Sorunları sizlerle birlikte, beraberce çözmek durumundayız. İkimizin konuyu birlikte sorumluluğumuzu, sorunları çözmek görevimizi ortadan kaldırmaz. Kısaca PB olarak hep birlikte "biz" çözeceğiz sorunları. Bu nedenle işlerin yoluna koyulmasına katılmak, hem de elimizden geldiğince size yardımcı olmak istiyoruz. Bu konuda kendi eksiklerimizi de görüyor ve eleştiriyoruz.

Önümüzde duran devasa sorunların çözümü yalnızca PB'nin ve hatta MK'nın sırtına da yıkılamaz. Biz bu gerçeği çeşitli fırsatlarda şikayette bulunanlara açıklıyor, kendi sorumluluklarını hatırlatıyoruz. Bu sorunlar tüm kadrolarımızın el birliği ile çözülebilir. Onlara öyle diyoruz ama, öncelikle kendi görevlerimizi yerine getirmek durumundayız.

En kötü şey sorunlar altında çözümsüz kalıp ezilmektir. Yönetici kadrolarımız bu durumun doğmasına fırsat vermemelidirler. Çok önemli ve kalıcı sonuçlar elde ettik. Ne tür sorunlarımız olursa olsun bu sonuçlar yeterli bir moral kaynağıdır. Bu temel üzerinde, soğukkanlı düşünceye sahip olmak, işleri somut görmek ve planlamakla bu sorunları yenebiliriz ve yeneceğiz.

Yoldaşça selamlar.

10 Eylül konuşması için tezler

(PB üyelerinin görüşleri alınarak
son hali verilecektir)

Toplantımız ülkemizin kritik bir darboğazdan geçtiği koşullarda yapılıyor. Cezaevlerindeki ve Kürt bölgelerindeki duruma tepkiler demokrasi mücadelesine yeni boyutlar katıyor. İşçilerde yeni bir hareketlenmenin ilk filizleri görülüyor. Ekonomik durumdaki tıkanıklıklar burjuvazinin bütünsel politika geliştirmesini zorlaştırıyor. Özal'ın azınlık hükümeti çevresindeki kuşatma daralıyor. Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve erken seçim çevresindeki politik odaklaşma, demokratikleşme mücadelesine yeni ivmeler vermeye aday görünüyor. Gerginlikleri tırmandırarak bunun önünü kesmeye çalışanlar da var. Bu ortam sol güçlerden birlik ve aktif girişim bekliyor. Demokratikleşmenin egemen eğilim olması için bu zorunlu.

Böyle günlerde tarihimize bakarak ondan güç almak, oradan dersler çıkarmak özel bir önem taşır. Tarih gelecek içindir. Tarihin kazanımlarına sahip çıkmadan, tarihin yanlışlarını ortaya koymadan ülkemizin kaderinde söz sahibi olabilecek güçlü bir parti ortaya çıkarmak söz konusu olamaz.

10 Eylül ile başlayan tarih, hepimizin bütün Türkiye marksistlerinin ve devrimcilerinin tarihidir. Hepimiz o tarihin ürünüyüz. Hepimiz o tarihin kazanımları sayesinde varız ve mücadele ediyoruz. Ve hepimiz o tarihin olumsuzluklarıyla, yanlışlarıyla lekeliyiz.

Tarihsel süreç, mücadelenin sürekliliğinin yanı sıra, bölünmeyi, marksist, devrimci güçlerin ayrı ayrı, çoğu zaman da karşıt konumlanmasını getirdi. Şimdi bunu aşmanın, bütün hareketi birleştirmenin koşulları olgunlaşıyor. Onun için tarihimizi eleştirel gözden geçirmenin, bütün olumlu yanları birleştirebilmek için ona yaklaşmanın zamanı gelmiştir.

Ne tarihimizi bir kahramanlıklar tarihi olarak tozpempe göstermek, ne de yalnızca onun olumsuz yanlarına bakıp onu inkar etmek doru olacaktır.

10 Eylül 1920'de başlayan hareket, nesnel koşullara göre oldukça erken oluşmuş ve gelişmesi açısından sürekli son derece olumsuz koşullarla karşılaşmış, fakat bütün bunlara rağmen hep varolmuş, etkisini artırmak için çabalamış ve sürekliliğini sürdürmüş bir harekettir.

Bu harekette yer alanlar tek tek büyük fedakarlıklar göstermiş, davaları uğruna herşeyi göze almış, çeşitli eksikliklerine rağmen hareket için herşeyi rini vermiş insanlardır. Onları saygıyla

anıyoruz.Eski kuşaktan yoldaşları gözbebeğimiz gibi korumak hepimizin boynunun borcudur.Onlar şimdi aramızdadır ve 70 yıllık tarihin canlı kanıtlarıdır.

Ülkemiz özgürlük,bağımsızlık,demokrasi fikirlerinin sürekliliğini,bu uğurdaki mücadelelerinin ortaya çıkması ve gelişmesini,tutarlılığını büyük ölçüde marksistlere borçludur.Sosyalizm hedefini,kapitalizme alternatif adaletli bir düzen fikrini ülkemizde canlandıranlar marksistler olmuştur.10 Eylül 1920 de TKP nin kurulmasıyla ve ondan sonraki mücadelelerle bu fikirler,artık toplumsal gelişmeden dışlanamaz şekilde ülkemizde yer etmiştir.

Ülkemiz fikir,düşün,sanat ve edebiyat hayatının en önemli kazanımları 10 Eylül'de başlayan hareketle bağlı insanların imzasını taşır.

Ülkemizde sendika,gençlik,kadın,barış,kültür hareketlerinin ortaya çıkmasının temelinde marksistlerin faaliyetleri yatar,bugün de bu hareketler onlarsız düşünülemez.

Ülkemizde emekçilerin sınıf çıkarlarının ifade edilmesi ve savunulması,doğrudan komünistlerin toplumsal gelişmeye bir katkısıdır.

TKP ve daha sonra öteki devrimci akımlar,Kürt ulusal sorununa gereken ilgiyi göstermede yetersiz kalmışlardır,ama bu sorunun gündeme getirilmesinde de bu kez Kürt marksistlerinin belirleyici rolü olmuştur.Bugün Kürt komünistlerinin rolü olmadan bu hareket düşünülemez.

Fakat bütün bunlara rağmen,marksist hareket mevcut potansiyellerini değerlendirmekten,ülke gelişmesine katkıda bulunmaktan uzaktır,bölünmüşlük devam etmektedir.Bunun nedenlerini ortaya çıkarabilmek için tarihimizi gözden geçirmeliyiz.

Bizce hareketin tarihini ara tırmanın yöntemi,onun politikalarını,her somut aşamadaki politikasını araştırmak,tarihsel somutlukta değerlendirmek olmalıdır.Partinin tarihi öncelikle partinin politikasının tarihi olarak ele alınmalıdır.

Bugün tartışmalarda,daha çok tarihteki kişiliklerin rolleri üzerinde durulmakta,kişiler arasındaki ilişkilerin aydınlatılmasıyla sonuçlara ulaşılmaya çalışılmaktadır.Elbette tarihimizde rol oynamış kişilerin etkinlikleri ayrıntılı olarak ve objektif bir gözle incelenmelidir,ama bu yeterli değildir.Bu değerlendirmeler ancak somut politikalar çerçevesinde bir anlam kazanabilir. geleceğe yönelik dersler ancak hareketin politikalarının,politik tartışmaların analizinden çıkarılabilir.

Tarihimizdeki kişileri ne abartıp göklere çıkaralım, ne de yerin dibine batıralım. Bizim tarihimizde ne büyük kahramanlar vardır, ne de uatılacak kişiler, bizim tarihimiz bütün nesnel eksikliklerine rağmen, hareket için birşeyler yapmaya çalışan, olmaz olura çevirmeye didinmiş insanların tarihidir. Bu inat, bu tükenmez inanç ve direngenlik bize örnek olsun,

Geleceğe yönelik politik sonuçlar çıkarabilmemiz açısından araştırılıp tartışılması gereken birçok politik konu vardır. Bunların başlıcalarını şöyle sıralıyabiliriz:

- 1920'lerin koşullarında TKP'nin birinci programı ve ondan sonraki ikinci ve üçüncü programlar ne kadar gerçekçiydi? Zayıf ve denesiz işçi sınıfına bunları önermek ne kadar doğrudu?

-TKP'nin ulusal kurtuluş savaşı içindeki politikası, 15'lerin Türkiye'ye gelişinin politik içeriği, Lenin'in Komintern'in ikinci kongresindeki tezleri ile ne kadar uyum içindeydi?

-TKP'nin Kürt sorunundaki politikası, çeşitli aşamalarda nasıldı bu konuda Komintern'in yaklaşımları neydi, hataların kaynağı neredeydi?

-1920'lerin ikinci yarısında TKP yönetimindeki, Komintern çizgisi ni savunan Şefik Hüsnü ile Türkiye'ye özgü yaklaşımlar arayışı içindeki Şevket Süreyya arasındaki tartışmada Şevket Süreyya tamamen haksız mıydı?

-Hikmet Kıvılcım'ının MK'ne sunduğu eleştirilerde dikkate alınması gereken önemli yanlar yokmuydu?

-1939'daki Hitler-Stalin gizli anlaşması sonrasında Stalin'in Komintern'e dayatmaya çalıştığı politika TKP'ye nasıl yansıdı, bu çizgiyi savunanlarla Dimitrof'un mücadeleye devam anlayışını savunanlar arasındaki tartışma nasıl gelişti?

-1943-1955 arasındaki hareketin 1960 öncesindeki enverimli, en başarılı döneminden çıkarılacak dersler nedir? Bizce, TKP'in ilk kez ülke ve dünya koşullarına uygun, rejim sorununu başa alan ve demokratikleşmeden çıkarı olan herkesle işbirliğine yönelen, gelişmelere göre başarıyla sık sık taktik değiştirebilen bir politika izlediği bu dönem, politik deneyim açısından son derece zengindir.

-Komintern ile TKP arasındaki ilişkilerin araştırılması da zorunludur. Burada tek yönlü bir dayatma mı egemendi, TKP hangi somut konularda özgül yaklaşımlar getirebildi, bunlar ortaya konulabilmelidir. Bunun için elbette belgelerin herkesce incelenebileceği koşullar gereklidir.

-Stalinçiliğin TKP üzerindeki etkileri neydi? TKP tamamen Stalin'ci bir parti miydi? TKP içinde Stalin'cilğe karşı yaklaşım-

lar hiç gündeme geldi mi?

-1951 tutuklaması ile ortaya çıkan ve sonra devam eden, Zeki Baştımar-Reşat Fuat çevresindeki ayrışmanın politik içeriği neydi?

-TİP'in,1960'lı yıllarda benzeri başka kapitalist ülkelerde pek görülmeyen bir marksist parti olarak,birleştirici ve politik etki kurabilici etkinliğinin başarısının nedenleri neredeydi?

- TİP ile önce Yön,daha sonra MDD hareketi arasındaki tartışma-da,nasıl bir politik yaklaşım daha sonra 70'li yıllara damgasını vuracak derin bölünmelerin ortaya çıkmasını önleyebilir,hareketin o yıllarda köklü bir yenilenmesini sağlayabilirdi?

Biz bütün bu ve benzeri politik konuların,somut tarihsel iç ve dış koşullar dikkate alınarak belgeler temelinde geniş çaplı tartışılmasının zorunlu olduğunu düşünüyoruz.

1960'lı yılların sonunda başlayan ve etkileri bugün de devam eden bölünmelerin temel nedenini o gençlerin yurt ve dünya koşullarında aramalıyız.Tıpkı bugün birliğin olanaklarını da aynı yerde aramamız gerektiği gibi.

1960'lı ve daha sonra 1970'li yıllarda Türkiye'de devrimci hareketler o tarihsel dönemde üstüste düşen şu üç dalganın evrensel etkisiyle oluştu.Türkiye'nin çok katmanlı,çok kültürlü,geçiş dönemine özgü sosyal-ekonomik-kültürel koşulların her biri kendi içinde sınırlılıklar taşıyan birer üç dalganın da somut taşıyıcılar bulmasına uygundu:

1917'de oluşan ve 1945 sonrası genişleyen,büyük tarihsel kazanımlar sergileyen sosyalist ülkelerin ve onların çevresindeki komünist partilerin artan etkisi,

1960'larda büyük tarihsel sıçrayışlar geliştiren antiemperyalist halk devrim ve hareketleri, ^{patı'daki}

1968 patlaması diye adlandırılan özgün gençlik ve aydın çıkışları.

Bütün bu farklı devrimci potansiyelleri bir potada birleştirebilecek bütünsel bir politik çizgi ise,dünya komünist hareketinin günün ihtiyaçlarının çok gerisinde kalmış,Stalinist deformasyonla malul teorik,politik durumu ve bölünmüşlüğü nedeniyle ortaya konamadı.Aynı şey Türkiye'de de yapılamadı.

Bunun sonucu,farklı devrimci akımların kristalleşmesi oldu. Bu biryandan bölünmüşlüğü getirdi,iç kavgalar büyüdü.Ama aynı zamanda 1970'lerde her biri gerçeğin farklı yanlarını dile getiren,mücadelenin farklı ihtiyaçlarına yanıt veren örgütlerin ortaya çıkmasını getirdi.

1970'lerin TKP'sini,TİP'ini,Dev-Yol ve Kurtuluşunu,Kürt marksist örgütlerini,yeni sol çevrelerini böyle değerlendirebiliriz.

Bu akımlar, belli nesnel ihtiyaçlara yanıt verebildikleri için bugün de vardırlar.

Bugün birliğin yolu, her bir akımın ^{dün}yanıt vermeyi başardığı nesnel gelişme ihtiyaçlarını açık ortaya koyabilmekten, ^{sonra da} her bir akımın geçmişteki olumlu yanlarını yeni bir sentez olarak bütünleştirebilmekten geçiyor.

Dünyadaki ve Türkiye'deki mevcut koşullar bunu olanklı kılıcı bir gelişme göstermiştir.

Dünyada bugün bütün alanları kapsayan tek bir dalga vardır, bu bütün politik ve toplumsal ilişkilerin demokratikleşmesi, insanileşmesi, bütün insanlığı ilgilendiren sorunların diyalog ve işbirliği ile çözülmesi, şiddetin dışlanması dalgasıdır! Dünyanın sosyalist yenilenmesi bu dalga boyunca hazırlanacaktır. Türkiye bu dalga boyuna oturmaktadır. Demokratikleşme, bu süreçte sosyalizm unsurlarını geliştirmeye, güçlendirme, bu ülkenin doğal-tarihsel gelişmesinin 2000'li yıllara kadar uzanacak nesnel ihtiyacı olarak belirginleşmektedir.

Dünyada tekleşen gelişme, dünya komünist hareketindeki bölünmelerin ^{giderik}ortadan kalkmasına, komünistler ile öteki ilerici akımlar arasındaki ortak noktaların artmasına temel oluyor. Ülkemizde de, 1980 lerin sonunda TBKP'liler, TSİP'liler, Dev-Yol ve Kurtuluş'cular, Kürt marksistleri, ~~ve~~ geçmişte TKİP içinde olanlar ^{ve} Batı marksizminin Türkiye'deki taşıyıcıları olarak bugün birbirimize düne oranla çok daha yakın olduğumuzu söylüyorsak, birbirimizin olumlu yanlarını bütünleştirmeye çalışıyorsak, ^{bu}temelinde 12 Eylül'ün acılarıyla kavramaya başladığımız bu tekleşme yatıyor.

Biz onun için, geniş, birleşik, çağdaş, demokratik bir KP'ni, Türkiye'marksistlerinin bütün potansiyellerini birleştirecek, yığın-sal bir işçi partisini gerçekçi görüyoruz, bu konuda iyimseriz. Burada her birimizin öznelci yaklaşımlarını aşabilecek bir nesnel-lik söz konusudur.

Bütün devrimci güçleri derinden etkilemekle birlikte, özellikle TKP açısından onun özgürce gelişip, kitlelerle bağlanmasını, ülke koşullarına yaratıcı yaklaşımlar getirmesini güçleştiren bir olgu da, bu partinin geçmişte iki sistem arasındaki sert mücadeleden derinlemesine etkilenmesi, bir anlamda iki sistemin sınır bölgesinde sert gerginlik ve çatışma politikalarının altında ezilmesi olmuştur. Bu tarihsel bir olgudur, Türkiye'nin emperyalizm tarafından baştan beri bir tampon bölge olarak hazırlanmasıyla bağlıdır.

Sistemlerin çatışmasından, işbirliğine yönelen uluslararası bir ortamın, NATO'nun ilerikarakolu Türkiye'deki devrimci hareket açısından önemi bu tarihsel olguda iyi görülebilir.

10 Eylül'de başlayan Eger tarihe, hepimizin, bütün Türkiye marksistlerinin tarihi olarak bakarsak, bu tarihe az yada çok katkısı olmuş, bütün eksiklik ve yanlışlarına rağmen hareketin bu günlere gelmesini sağlamış birçok yoldaş görürüz. Mustafa Suphi ve 15'lerin yanında, Salih Hocaoglu, Hikmet Kıvılcım'lı durur. Şefik Hüsnü'nün yanında Zeki Baştımar, Reşat Fuat, vardır. Aybar, Boran ve Aren'in yanında İ. Bilen ve Mihri Belli savaşı. Deniz Gezmiş, Mahir Çayan, İ. Kaypakkaya'nın yanında Harun Karadeniz, Vedat Demircioğlu görülür. Mazım Hikmet, Aziz Nesin, Orhan Kemal ve daha niceleri aynı ırmakta buluşur.

Burada kim hangi örgüte ne zaman üye olmuş, sonra bu örgütten ayrılıp başka örgüte mi geçmiş, tek başına kalıp ta mücadelede devam etmiş, bu sorular anlamsızlaşır.

Kökenimiz birdir, işçi sınıfı ve öteki emekçilerin, toplumsal gelişmenin çıkarları için, barış, demokrasi, sosyalizm için, insanlık için yorulmak bitmez mücadeledir.

İşte şimdi birleşebilmek için, böyle sağlam bir temele ve tarih önünde sınav vermiş bir mirasa sahibiz. Eğer dünyada ve Türkiye'de oluşmuş yeni duruma, insanlığın yeni ihtiyaçlarına yanıt verecek bir politik yaklaşımla bu mirasın bütün olumlu unsurlarını yeni bir senteze ulaştırabilirsek, o zaman ülkemizin kaderinde söz sahibi olmanın ilk koşulunu gerçekleştirmiş olacağız. İktidarı hedeflemek, iktidara aday olmak, ancak o zaman anlamlı kavramlar olacak.

TBKP, marksist solun birliğine böyle yaklaşıyor. Kendi ideolojik, politik, örgütsel çalışmasını bu birliğe somut bir katkı olarak görüyor. Türkiye marksistlerinin birleşik ^{ulusal program ve tüzüğü} partisinin, buna katılacak bütün bileşenlerin ortak eseri olarak oluşmasını istiyor. Kendisi için hiçbir özel ayrıcalık talep etmeden, bu süreçte yer almaktan yanaadır.

TBKP'nin, kendini yasallaştırma mücadelesi, kendisi için bir mücadele değildir. Bu, rejimin demokratikleşmesine özgül bir katkıdır. Bu, aynı zamanda, isteyen bütün marksistlerin birlikte kullanımına sunulmak üzere, genel olarak yasal KP hakkının kazanılması için mücadeledir. TBKP bu genel mücadeleyi tek başına sürdürmek gibi dar bir yaklaşımda değildir.

Bugün, bundan iki yıl önce TBKP'nin yasallaşması için diye tanımlanarak başlatılan mücadeleyi, başka marksist güçlerin katılımıyla, yasal bir KP kurulması için diye tanımlayarak sürdürmek mümkündür. Bu hem yasallaşmayı hızlandırır, hem birliği kolaylaştırır. Yasallık tam kazanıldığında, o zamana kadar katılmamış olanların da katılımıyla ideolojik, politik, örgütsel birlik ortak hazırlanacak

program ve tüzük çevresinde sağlanabilir.

Biz,yasal marksist partide birleşme yağılısı herkesi bu önerimizi dikkate almaya çağırıyoruz.

Birlik sürecini,yasallaşma sürecini,her bakımdan yenilenmeyi paylaşılacak bir süreç olarak,karşılıklı etkileşim içinde yeni sentezi hazırlayacak süreçler olarak alıyoruz.

Biz,emekçiden,özgürlükten,doğadan,kültürden ^{yanayız} insan için ^{mucadelelerinin} varız.Biz sosyalizmi,işçi sınıfının ve öteki emekçilerin,özgürleşme hareketlerinin,doğayı koruma ve kültür hareketlerinin doğal gelişmesi içinde oluşup gelişecek bir süreç olarak hedefliyor ve bunun için bütün bu hareketlerin ortak değerler, etrafında birleşmesine katkıda bulunmaya çalışıyoruz.Enternasyolaizm anlayışımız da bu doğrultudadır,bütün dünyadaki sözkonusu hareketlerin diyalog, işbirliği ve dayanışması,bütün insanlığın yenilenmesinin temeli olacaktır.

Marksist solun birliği için ivedi politik hedefler için ortak mücadeleyi de zorunlu görüyoruz.Şimdi gelişen ortak iş yapma süreçlerini genişletmeliyiz.Böylesi bir marksist katkı olmadan,rejim sorununun çözümünün tıkanması pekala mümkündür.

-Derhal genel seçimlere gidilmesi,demokratik bir seçim yasası yapılması,demokratik bir anayasa hazırlanması talebi bizlerce ısrarla savunulmalıdır.

-Kendi anayasa önerimizi ve aynı şekilde alternatif ekonomik politika önerimizi ortaya koyabilmeliyiz.

-Kanayan yaraları kapatabilmek,işkenceye ve teröre son verecek koşulları yaratabilmek, eni bir politik kültürün ilk filizlerinin ortaya çıkmasını,barışçı bir dönemin başlamasını sağlamak için, bir genel af kampanyasını örgütlemeliyiz.

-Doğu ve Güneydoğuda kan dökülmesine son verebilmek için, sorunan politik çözümünün ilk yaklaşımlarının ortaya çıkabilmesi için,"askeri çözüm zorlamasını durdurma,sorunun açık tartışmasını güvence altına alma" içeriğiyle bir kampanya örgütlemeliyiz.

İnsan hakları için gelişen ortak mücadeleyi,hem rejim sorununa iyi bir çözüme,hem marksistlerin birliğine katkıda bulunacaktır.

10 Eylül'de başlayan tarih aralıksız mücadele tarihidir ve böyle de gelişip güçlenecektir.

Merkez Komitesi Başkanlığı'na

22.8.989 tarihli ve "Nasıl Bir Durumdayız" başlıklı bir yazı ile MK üyelerine bir PB değerlendirmesi gönderildi. Bu değerlendirmeye dayalı olarak fikir soruluyor ve görüş isteniyor.

Aslında bu konuda uzunca bir süredir düşündüklerimi ve kısmen kağıda döktüklerimi yayınlamak konusunda endişelerimi yenemediğim için varolan hareketsizliğim nedeni ile ayrıca huzursuz oluyordum. Şimdi bu vesile ile tam da istenen çerçeveye uygun olarak görüşlerimi kimi ana noktaları ile iletme-
mek istiyorum.

Ancak bugün yaşadığımız ve yarınlarda daha da artacağına kesinlikle emin olduğum sorunların bugünkü yönetici yoldaşlar eliyle çözülebileceğine ihtimal vermiyorum. Çünkü sorunların nedenleri olanlar, sorunların çözümleyicileri olmayacaklar diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Ne var ki, "söyledim ve ruhunu kurtardım" diyerek düşüncelerimi iletme-
mek istiyorum.

Kanımca bugünü ve bugünün sorunlarını tanımlayabilmek öncelikle "bugünlere nasıl geldik?" sorusuna verilecek doğru yanıtlara bağlı olacaktır. Bu açıdan iletilen yazının kimi doğru saptamalarının, soruna çözüm arayışlarında, uçup gittiğini görmek hiç de şaşırtıcı olmuyor. Aynı şekilde ML'i elçabukluğu ile bir "yöntembilim"e indirgeyen ve hatta başlı başına bir bilim olmaktan çıkaran anlayışların dün, "herşeyin yerine" ikame ederken de ne kadar özümseyebildiklerinin bir göstergesi oluyor. 2. Enternasyonal liderlerinin, eurokomunist ve "yeni sol"un kuramcılarının yeniden keşfedilmeye ve bu kez de bunların "eski anlayışla", "herşeyin yerine" ikame edilmeye çalışılması ise "yeni düşünce" adı altında eskinin tersyüz edilmesinden başka bir anlama gelemiyor.

Sanırım marksist solun ve özellikle de komünist hareketin boydan boya kendisini yenilmesi gerektiği konusunda aramızda ciddi bir tartışma söz konusu değil. En azından ben böyle düşünüyorum. Ancak bu yenilenmeden ne anladığımızla sıkı sıkıya bağlı bir sorun.

Daha birbuçuk yıl önce kabul edilen Kongre belgelerinin içinden sadece Programı alıp ve onu en temel belge yaparak, diğerlerini örneğin Tüzük belgesini, öteki Kongre Kararlarını yok sayan anlayışın kendi kendine bir tutarlılığı olması gerekir. Eğer bu belgelerden biri doğru (program) diğerleri yanlışsa, bunca kararı yerinde olmayan (en hafif deyim ile) bir organın ya da kadro topluluğunun, her şeyin ona bağlı olarak ifade edildiği program belgesini nasıl yapabildiği açıklanmaya muhtaçtır, ya da aynı şekilde o program belgesinin de bir değeri yoktur.

Hem "politik yenilenmeyi teorik olarak temellendirmek için ..teorik arayışlara giriyoruz" diyeceksiniz ve hem de MLi bir bilim olmaktan çıkaracaksınız. O takdirde nasıl ve neye dayalı bir Teori aradığınızı öncelikle açıklayabilmeniz gerekirdi. Aynı şekilde yeni programı temellendiren düşünce yapınızdaki tüzük ve öteki belgelerdeki"yanlışlıkları" ya da geçersizlikleri açıklayan "kafa karışıklıklarının" da hangi bilgisizliklerden, yahut yanlış düşüncelerden kaynaklandığını açıklayabilmek inandırıcı olmanın ön koşulu durumundadır.

Yeni düşünce'yi"icad"edenler, somut uygulamalardan ve görebildikleri yanlışlardan kalkarak, teorinin asıl kaynaklarına dönüp bugünkü sorunları temellerinden yakalamak ve çözüm yolları bulmak için tartışıyorlar. Bu tartışmalar, genel olarak sosyalizmin sorunlarından değil, özel olarak reel sosyalizmin sorunlarından kalkarak gündeme geldi. Sorunların temellerine inildikçe daha genel çözümlemelere gitme gereği ortaya çıktı. Bu arada bilim adamlarının her sorunu gündeme alıp tartışmalarından daha doğal bir şey olamaz. Ne var ki bilim adamlarının tartışılmak üzere geliştirdiği her tezi politik gündem maddesi yaparsanız, politik mücadele ile bilimsel tartışmayı da birbirine karıştırırsınız. Bu ise hem politikaya hem de bilimsel tartışmaya zarar verir. Sonuçta ise politikanın dediği olur, bilimin değil.Dahasınılave etmek gerekiyor. Stalin eleştirisinde görünürde herkes ittifak halinde ama kimileri tıpkı onun yöntemlerini uyguluyor. Şöyle ki ; ML'i herşeyin yerine ikame eden Stalin Mark sızmi, yenilenme adına ama aynı mantıkla bu kez,(eski alışkanlıkla kendinde bu konuda tartışılmaz bir uzmanlık vehmederek) ML in alanlarını yeniden tarif etmeye yöneliyor. Hemde bilimsel bir uğraşa dayalı olarak değil, sadece politik yargılarla.

Bu anlayış,"en geniş katılım","en geniş demokrasi" sözcüklerinin en bol kullanıldığı günümüzde, Partiyi bildiğince yönetme alışkanlığının varabildiği en tepe nokta olabiliyor.

İtiraz ediyorum. Bugünkü durumdan. bildiği gibi politika uygulayan, bildiği gibi parti hattı konusunda yorumlar yapabilen ,sözlerinin aksine eleştiriye kulaklarını tıkamış sadece ve sadece bir kaç PB üyesi sorumludur. Sorumluluğu MK düzeyinde yayma çabaları eski alışkanlıkların bir devamıdır. Ne var ki, MK üyelerinin de gidise "dur" diyebilecek beceri ve yetenekleri elbette tartışma konusudur.

İki yıla yakındır yenilenme ve birlik politikaları tartışılıyor. Bugün geldiğimiz nokta neresidir ? Sayıları belli bir kaç değerli dostumuzun dışında kaç kişi bizimle birlik düşüncesine gelmiştir ? Yoksa eski potansiyellerimizde mi kaçtırdık ? Şu anda birlikte göründüklerimizle acaba ne kadar uyum halindeyiz ? Dahası var: birlik, birlik olunursa sağlanabilir. Birlik olunursa, birlik genişletilebilir. Fakat a-

sıl biraz akllı, biraz sorumluluğu olan hiç kimse potansiyel birlik adına kendi birliğini dağıtmaz. Bizde ise tam da bu yapılmıştır. Birlikten ne anladığımız kapalı kapılar ardında kalmış, genel bir birlik övgüsü ve söylemi her şeyin ilacı sanılmıştır. Birlik ve yeni düşünce adına, geçmişin sözde olumsuzluklarının yargılanmasına gidilmiş ama olumlu tek bir unsur gösterilmeden her şeyin inkarı noktasına varılmıştır. şimdi ben soruyorum, bugüne nasıl gelinmiştir ? Hareketi bugünlere getiren kadro topluluğunun ve mücadelenin hangi nitelikleri bugün olumlanmaktadır? Bu sorular uzatılabilir. Bu soruları beyenmeyenler şu temel sorulara yanıt bulabilmelidirler : tartışmalara neden daha çok kadroyu çekemedik ve neden insanlar tartışmaya katılmayıp, kenardan izlemeyi tercih ediyorlar ? Neden"Partimiz elden gidiyor" düşüncesi öne çıkıyor ?

şanssızlığımız sorunlara çözüm arayanlarla, partinin temellerini "dinamitleyenler"in aynı kişiler olması. Üstelik geçmişin olumsuzluklarının en ağır fatutasının da aynı kişilerin sırtında bir kambur gibi sırtıp durması acaba bir teadüf mü ? Yoksa inandırıcı olamamamızın temel nedenlerinden biri de bumu dur ?

Gönderilen yazıdan yukarıda söylediklerime örnekler vermek istiyorum: "parti yönetimi.. yeniden düzenlenmiştir. Mk sekreterliği oluşmuş ve göreve başlamıştır.. faaliyeti sona eren Yk yönetimi.." benim şahsen tüm bunların hiç birinden haberim yok. demek ki işler eskiden olduğu gibi gidiyor! Elbette bunlar "Azami açıklık, artan parti içi demokrasi" adına yapıılıyor!

Buraya kadar söylediklerime aynı yazıdan son bir örnek vererek ,başarısızlıkta, sorumlu arayanlara işaret etmek istiyorum. "bir anlamda geçmişe sünger çekmek, darbecisiyle, işkencecisiyle, teröristi ile politik tutuklusuyla herkesin affedilmesi.."nden bahsediliyor. Eğer bu demokratik, birlikçi ve hatta demokrasi güçleri arasında uzlaşma arayan bir politikaysa bunu kaleme alan kişilerin beyni gerçekten "nisyan ile malül"dur. Başka söz söylemek istemiyorum.

Kimi bilim adamları örneğin sosyal demokrat parti ile marksist hareketin ya da partinin birleşmesini savunuyorlar. Olabilir. Tartışılabilir. Ne var ki hiç bir parti yönetimi en azından kendi potansiyel gücünün sınırlarına geldiğini görmeden böyle bir politika benimseyemez. Bunun gibi, hele de 12 eylül koşullarında mücadele ederek bugünlere gelmiş hiç bir kadro ne adına olursa olsun,(yenilenmek için de olsa) ML nin bu biçimde inkarına omuz vermeyecektir. şurası açıktır, başlı başına ele alıp her konuyu tartışabilmeliyiz. Ama bu geçerken ve politik yargı ya da kaygılarla yapılamaz. Bilim, bilimsel olarak tartışılarak açılabilir. Bunun başka yolu yoktur.

Bugün artık hiç bir itibarı kalmamış yönetim organları ile sorunlarımız çözülemez. Bu gidişi durduracak bir kongre, olmazsa yönetim değişikliğini de içine alacak bir konferans hemen toplanmalıdır. Bunun hiç değilse alt oluşumları için Türkiye şartlarının elverişli olduğunu sanıyorum. önerimin, bugün pek itibar edilmese de bir tüzük hükmü olarak 2 yılda bir toplanması gereken Konferans'ın biraz erkene alınması gibi bir anlama geldiği de anımsanmalıdır.

Bu şartlar altında, adı var kendi yok bir yönetim organında bulunmuş olmaktan dolayı hiç de onur duymuyorum. Kaç kez istifa etmenin eşğine kadar geldim. Ancak sadece ve sadece geçmişe saygım ve bağlılığım nedeni ile bunu yapamadım. Ancak bu koşullarda da kalmak istemiyorum.

Son olarak mantıklarını ve ucuz karalama yöntemlerini çok iyi bildiğim kimi çevrelerin düşüncelerimi bağlamaya çalışacakları "geri dönüş" konusuna değinmek istiyorum. Başından beri böyle bir kararın alınmasını savunduğum herkesin malumdur. Ancak bir yıl aradan sonra alınabilen bu kararın, kaçırılan momente bağlı olarak ne bağlayıcılığı ve ne de moral yaptırım gücü kalmıştır. Bu karara kaç kişinin uyacağını yakın zamanda göreceğiz. Kararın kendi içinde hiç bir inandırıcılığı olmayan istisnaları ise, en başındaki tartışmalardan bir adım ileri gidilemediğini gösterdiği gibi, uygulama zaafılarını da beraberinde getirmiştir. Ayrıca geç kalmış kararın politik yararını ise hiç tartışmıyorum. Haberin gazetelerdeki ve hatta kendi basınımızdaki yankısı bunun en somut kanıtları durumundadır.

Benim durumum bakımından ise, böyle bir ortamda, gönderilen yazıda da belirtildiği gibi, önümüzdeki perspektifte politik belirsizliklerin ötesinde parti öğretisinde zaafılar ortaya çıktığı, gene bir kaç kişinin bildiğini okuduğu ve okumaya devam etme karar ve azmini durmadan yenilediği(!) koşullarda karara katılım sadece ahlaki bir sorun olabiliyor. 12 Yıllık mahkumiyetimi ve emsal durum olmamasını göze aldırabilecek Parti içi politik ve moral koşullar, dahası mücadele perspektifi ise yukarıda açıkladığım üzere söz konusu değildir. Bu tür sorunların karar aşamalarında tartışılmaya değer bulunmamasını(!) ise en iyi niyetle kararın alınmasındaki olumsuz iç sorunlara bağlıyorum. Bu durumda benim için tek seçenek kalmaktadır : Kendimce güvenebileceğim çevrelerin olurluğunu almak. Ne var ki, şimdiye kadar yaptığım temaslarda tümüyle olumsuzlukla karşılaştım.

Şimdi artık kararımı bildirebilirim. Hollanda Parti örgütündeki bir toplantıda "ilk kafiye ile gidemezsem, bütün sorumluluk görevlerimden ayrılacağımı, ama karara katıldığımı, yıl sonuna kadar doneceğimi " bildirmiştim. Buna uygun olarak

ilk katile ile gitmeyeceğimi, yıl sonuna kadar gidebilmek için uygun yol ve yöntem aramaya devam edeceğimin bilinmesini istiyorum. Bilgi edinilmesi, gereğinin yapılması rica ve selamlarımla.

önder Gezgın
30.8.1989

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Zamanla yarışmak mecburiyetinde olunması, iki ayağımızı bir pabuca sokmaya uğraşmayı haklı çıkarmaz. 12 sayfalık metin hakkında görüş belirtmek için hiç değilse 3-4 gün zaman olmalıydı. (Gene de önceden görüş istemek, şimdiye kadarki çalışma biçimimize göre ileri bir adım) Daha önemlisi, kişi kişi görüş alma yöntemini yeterli bulmuyorum. Bir metin sonuç olarak pek çok görüş, bilgi, tartışma ve birlikte çalışmanın muhassasası olmalıdır. Bu oluşumun doğrudan doğruya içinde olamamışsan görüş belirtmeden önce, insanın (daha doğrusu benim) bazı ek bilgi ve açıklamaya ihtiyacı olur. Bu olmadıkça önce anlamak, sonra görüş belirtmek, daha sonra diğer görüşlerden yararlanmak, en sonunda bir azlaşma noktasında buluşmak mümkün olmaz. Bu bakımdan bahis konusu metin sıradan bir açıklama olmadığından ortak görüşü yansıtmalı, böyle olunca da MK toplantısında ele alınmalıydı. Şundan da gerekliydi. Diyelim ki ben metne esas olarak karşıyım. Neye karşı olduğumu toplantıda dile getirebilsem görüşlerim belki işe yarar, ben diğer görüşlerden yararlanırım, bazı ek bilgi ve açıklamalardan sonra kendi görüşümü değiştirebilirim. Hiç uzatmaya gerek yok: bu yöntemle MK devreye sokulmuş olmaz. Bu anlayışla, metin eğer MK imzalı olarak çıkacaksa buna karşı oy kullanıyorum. Bu karşı oluş içerikle ilgili değil. Bundan metinde geçen her şeyi benimsediğimi anlaşılmaz. Şöyle yapılabilirdi: şimdiye kadar-kinin tersine bu sefer yurt dışındaki lerin merkezi çözümle ülkeye gidişi veya her kesin kişisel çözümle toplantıya katılımı. Böylesi olmayacak gibiyse yurt dışındakilerin ayrıca toplanıp ortak görüş-karar oluşturmaları.

Metindeki eleştirel yaklaşıma bütünüyle katılıyorum. Nedenlerle ilgili bazı teşhisler hariç. Ne var ki neden teşhisindeki bu farklılık sonucu hemen hemen değiştirmiyor: "Önümüzdeki perspektif net değil", "Bütün organ ve örgütlerimizle üzerinde yürüyeceğimiz, hemfikir olduğumuz açık bir politik hatta sahip değiliz bu gün", "hiç birimiz hoşnut değiliz", "açıklık, eleştiri, diyalog, mutabakatı ne kadar uyguluyoruz", "hala söylentilere, organ dışı edinilen enformasyonlara ne kadar değer veriyoruz ve hala ne kadar söylenti yayıyor, organ dışı enformasyon iletiyoruz" tespitleri var. O zaman metinde bahsedilen SA, AN 'in girişiminin aslı-astarı ne? 40 kadar kimse ile yapılan, bizden UC ve bir kişinin daha katıldığı toplantı neyin nesiydi? 10 Eylülde neler yapacağız(*). Hal-i perişanımızı anlatmaya bu kadarı yeter. Şunu ekliyeceğim: Eleştirel yaklaşımımız yeni değil, kaç yıldır sürüyor. Yönetim olarak şikayet hakkımız yok, çözmek görevimiz var.

İç politik duruma dair değerlendirmede aceleci ve dağınık tespitler var. Muhalefet partilerinin yapıp ettikleri her halde ilk seçimi kazanma

hayalinden ibaret değil. ANAP'ta bana göre, sosyal-ekonomik alanda yaptıkları "seçimlerde açık bir politik tutum alan" halkın ve "bahar eylemleri"ni başarı ile sonuçlandıran" işçilerin yararına olsun diye yapıyor değildir. Muhalefet ve iktidara yönelik bu değerlendirme, iktidarın icraatına daha hayır-hah bir yaklaşıma sergiliyor ve haklı görmüyorum.. "Burjuvazi içinde birleşik v bir politik tutumun oluşmama özelliği" yeni bir şey değildir.. "Askerlerin sessiz kalma" teşhisinin aceleci olduğu , mürekkebi kurumadan anlaşıldı.. Kr-distandaki nerdeyse iç savaş olarak nitelendirilebilecek duruma "Kürt halkı zerindoeeki devlet terörü" demekle yetinmek gerçek durumu ifade etmiyor.. Mark-sist solun durumu ve karşılıklı ilişkileri tespit edilmeliydi, güçler den-geci nedir? "İşçi hareketi" , köy, esnaf-zanatkar ve diğer sosyal katmanların durumunu nasıl değerlendiriyoruz? Gençlik ne yapıyor?.. Anlaşıldığına göre ya-pılan saptama esas olarak Cumhurbaşkanlığı seiminne kadarki sreye ait. Bir kaç aylık döneme ait bu saptama ile yılları kapsayacak bir plan ıkarılamız.. Güncel politika günlük anlamına gelmez. Muhtemel gelişmelere hiç yer verilme-miş. Meclis açıldığında DYP meclise girmezse neler olabilir, Cumhurbaşkanlığı seçimi neler getirip neler götürür. Elbet falcılığa gerek yok. Ama Türkiyenin i politikasını kökten etkileme rcndeki bu olayla ilgili görüşümüz ve ngrmz ne? Yani iç politik durum saptaması için metindeki ile yetinilmiş;se bundan yeni bir çalışma planı çıkarmak mümkün olmaz. Her halde eskisi gibi sayfalar dolusu lüzumsuz tahlillerden kaçınılmak istenmiştir.

1) Yasallaşma mücadelemiz ile ilgili sözler ve söylentiler abartılıyor. Ecevit ve Demirel'in söyledikleri saptayacağımız politikada elbet ciddiylet dikkatte tutulacaktır. Ama bu bizi, geçmiş aylardaki "Yasal KP için ulusal muta-bakat oluştu" gibi aceleci yargılara gtrmemeli.. SHP'nin tutumuna ne diyo-ruz? Hiç söz konusu etmemek beklentimizin altında tavır takınmasına tepki mi?.. Eskiden bir tahlilimiz vardı SHP'nin demokrasi mücadelesindeki yeri ile ilgili, bu tahlilimiz değişti mi? .. İki seçim arasında 141-142'nin kalkacağı sylen-tilerinin ve ceza yasasında değişiklik hazırlıklarının ciddiyeiti konusundaki düşünce ve yargılarımız politikamızı etkiler.. Polisin açık faaliyetlerimizi genel olarak engellememsi saptaması gerçekçi mi? Veya bu engellememe görmez-likten gelme veya yeşil ışık yakılmış olmayı ifade etmeyebilir ve "fiilen tam legal çalışmanın eşiğine geliniyor" saptaması gerçekçi değil sanıyorum. Gerçekçi olmayan bir beklenti olmasından korkarım. Eğer bu doğruysa yurt dı-şından p. yönetiminin dönüş gerekçesi (en geniş marksist solla birlikte kuru-lacak parti alışmalarınakatılma) yerine oturmuyor. Ayrıca eğer bu doğruysa

yapılacak iş legaliteyi (bir kaç ay önce dediğimiz gibi) vurup almaktır. O zaman birlik legalde gerçekleşir.

2) Marksist solun birliği konusunda birlik eğiliminin artması iyi bir şeydir. Ancak şöyle bir durum var: her gurup ve partiden büyük çoğunluk, kendi çevresine yönelik olarak eleştirel bakıyor ve hatta itirazcı konumlarda. İyileştirmeye yönelik yıllar süren iç mücadeleden olumlu sonuç umudu azalmış, hatta kalmamış. Yorgunluğun, yeknasaklığın, göçmenliğin^{je} rolü var. Bütün bunların ve başka şeylerin sonucu, mevcudu değiştirip yeniyi kurmada "acilci" bir psikoloji oluşmuş bence. Bu ortam "nasıl bir parti", "nasıl bir Politika", "nasıl bir program"a ait ilkesel tutum almayı gevşetebilir. Bize gelince, bilinç altımızdaki tepeden bakma tavrımızı büsbütün atmış değiliz. Bu metinde^{de} de böyle. Güven veremiyoruz. Bizim için hayati önemde bile olsa bir kaç meselede sol onaylamadı diye eylem planımızı erteleyebiliriz. Marksist solun bu üst düzeydeki diyalogu, mesela TBKP'nin yasallığa ulaşma gününü bile ertelemeye değer. Bu noktada hayatın zorlaması bizi sıkıştıracak: en geniş sol güçlerle birlik ve marksist solla birlikte parti kurma paralel düşünülmelidir.

3) Yenilenme. Bu iş kolay olmayacak. Umutsuzluğa sevkedecek hususları şimdiden saymanın anlamı yok.

Her halde PB'nun partiyi yurt dışından yönetmesine son verildiği kastediliyor. Yurt dışından yönetileceğine dair karar olduğunu zaten bilmiyordum. Düşünmemişim bile bu konuda. Ama fiili durum bu idi. Ve bunu parti kamuoyu bile bilmezdi. Ve ben, bu duruma karşı olduğumu ne zamandır ilgili yerlerde söyledim. Ama şimdi bunu gerçekten uygulamak gerekir. Örnekler eski alışkanlıkların sürdüğüne işaret ediyor..MK'nin toplantılarının bundan sonra ülkede yapılacağı gibi kategorik yaklaşımlardan kaçınmalı diye düşünüyorum. . Bir süre daha yurt dışında kalacak MK ve PB üyelerinin ülkede yapılacak MK toplantılarına katılmaları sağlanmalı. Merkezi bir çözüm mümkün olmazsa, herkes kişisel çözüme özendirilmeli. Hiç olmazsa yurtdışındakilerin paralel toplantıları yapılmalı.. Bir çelişkiye dikkati çekmek istiyorum: Dönüşle ilgili bundan önceki metinde, PB'nun yurtdışı faaliyetinin durdurulması işi dönüşle bağlanmıştı.. Yönetimsel plandaki yeni düzenlemenin politik yönetim faaliyetimizdeki zayıflığı ve yönetim düzeyindeki eksikliği giderebiliriz.

Partinin güçlendirilmesinde ana halkanın parti basının güçlendirmek olduğuna dair görüşe katılmıyorum. "Ayna" benzetmesi doğrudur, ama "aynanın" cam yerine kristal olması durumu değiştirmez: Yansıyacak olan yine "partimizin politikasından psikolojisine, mali gücüne kadar her şey" gerçekte ne ise odur..Diğer üç yaşamsal konuda (yeni tür kitle çalışması, mali çalışmalar, örgüt içi yaşam) söylenenlere itirazım yok. Adım attıkça zenginleşir de.

Önümüze konulan çalışma takvimi (partiyi güçlendirme, yasallaşma, birlik, yenilenme) ile ilgili planı esasta destekliyorum. Birkaç noktanın üzerinde duracağım. Önceki bir belgemizde, "fiili durumlar yaratmanın" zamanı olduğundan söz etmiştik. Ben, şimdiki "olanaklar elverdiğinde kimi fiili durumlar" yaklaşımını da gerçekçi buluyorum.. Başkan ve Genel Sekreterin temsilciliği yeni bir düşünce. Çok mu gerekli bilmiyorum. Legal parti sözcülerinin çıkışını ve sayısını ^{tanıdık} takip etmemeli diye düşünüyorum.. Kurucular hareketi ile ilgili bilgim yok.. Birlik konusundaki (s.8, Gorbacov paragrafı öncesi) yaklaşımı benimsemiyorum. Şartları biz belirleyelim diye insiyatifte bulunmak olmaz. Bu hegemonyacı biryaklaşım olur. Keza, neden "birliğin belkemiğini TBKP kurucuları oluştursun" ? Bunda da aynı eğilim aranacaktır. "Mualefet güçlerini birleştirecek ve ilerletecek politikaları ancak biz üretebiliriz" (s.4), "ana politik akım olarak biz "(s.8) gibi yaklaşımları dillendirmek, üstünlük psikolojisini körükler. "Tek başına yapacağımız işlerin işbirliğini engellememesi" diyor ve sonra herkesle birlikte parti kurma işi için tek başımıza dönüyoruz, beraber parti kurmak istediklerimizin bizi bu sıfatlarımızla çağırıp çağırmadıklarına bakmadan. Hem de TBKP yöneticisi kimliklerimizle dönmenin birlikte parti kurma işine elverir olup olmadığına bakmamız lazım. Bu kimliklerimizi açıklayarak dönmek, doğrudan doğruya TBKP'yi ilgilendiren bir konuda (örneğin, TBKP'nin yasallığı mücadelesini hızlandırmada) işe yarar ve doğrudur. "K/S yoldaşların partinin adı vb. başka konularda söylediklerinden, açıkça deklere edilmeyen" gerçekten başka şey var mı ?.. Tartışacağımız program taslağı ve tezler ortak mı olacak, nasıl düşünüyoruz ?.. Genel Af kampanyası çerçevesinde "bir barış dönemine geçmek için geçmişe sünger çekmek ve darbeci, işkenceci ve teröristlerin affedilip, Kürdistan'da silahları susturmak" önerisi en azından önhazırlıksız olarak ortaya atılıyor ve katılmıyorum. Partiye yeni çalkantı getireceğinden korkarım.

Ben ana halka olarak, partinin kurumsallaşmasını görüyorum. Bu, şimdiki aşamada, biçime gereğinden fazla dikkat ve özen gösterilmesi ile başlar. Bu, MK toplantıları için de böyledir.

Başarı dilekleriyle.

1 Eylül 1989 Kopenhag

- * U.C. ile Çağatay'ın imzaladıkları protokolün cezaevinden veto edilmesi, dönüşün hazırandan itibaren başlamasına dair cezaevinden yazılan mektubun varlığından ancak Berlin toplantısında ve karar aşamasından sonra öğrenmek gibi. Not: MK Yoldaş telefondan ocakta çok kalınadığını söylemişti. Bu ve düşüncelerini iletmek istedim. Paris, 9 Eylül 1989

Değerli yoldaşlar,

Metni dikkatle okumaya çalıştım. Ülke içindeki somut durumu içinden tanıma imkanım olmadığı için somut önerilerden kaçınacağım. Partimizin içinde bulunduğu, bize de yabancı olmayan (en azından FAC için söyleyebilirim) sorunların saptanması yapılıyor. Bu saptamalara katılıyorum. Ayrıca yine birinci, ikinci ve üçüncü sayfalarda ülkenin içinde durumun politik analizine - bir noktayı biraz sorarak (erken seçim!) - katılıyorum.

Bence partimizin içine yönelik olarak "TBKP'nin yasallığı" ve "Çağdaş, yığinsal bir KP'nin kurulması" konuları teorik ve eğitsel faaliyetlerimizde çok daha kapsamlı işlenmeli. Bu iki olgunun bütünselliği daha açık ve net ortaya koyulmalıdır. Dergilerdeki yazılarda veya parti belgelerimizde bu konuları işlerken yalnız yorumlara yol açabilecek vurgu kaymalarına önemle dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Belgenin birinci sayfasında PB'nin "Kimimizde yıllarımızı, her şeyimizi verdiğimiz partimiz elden gidiyor mu endişesi öne çıkıyor. Başlattığımız yasallaşma mücadelesi tıkanı mı diye soruluyor. Kimimiz, marksist solun birliği konusunda adım atmayacakmıyız diye kaygıya kapılıyor....." saptaması doğru olmakla birlikte bu sorunların parti içinde ortaya çıkmasındaki nedenler herhalde yine PB belgesinde belirtildiği gibi Birlik ve Yasallık konusundaki teorik ve eğitsel eksikliklerimizle birlikte yayın ve belgelerimizde dönem dönem bu vurguların bütünden kopuk olarak yapıldığı veya en azından böyle yorumlanabildiği de bir gerçektir. Yayınlarımız bu anlamda geliştirilmelidir. Bu sorun B. Avrupa parti örgütleri için de geçerlidir.

Örneğin belgenin altıncı sayfasında, yasallaşma ile ilgili görevlerimiz bölümünde, a-b-c-d-e şıklarındaki görevlerimizin bütünselliği vurgulanıyorsa da pratik-politik faaliyet içinde vurguların kayması tehlikesiyle her zaman karşı karşıya olduğumuzu düşünüyorum. Bu pratik bir sorun olarak gözüксе de, anında görülüp düzeltilmezse önümüze koyduğumuz birlik-yasallık hedefine zarar getirebilir düşüncesindeyim. Bu anlamda, yenilenme, birlik ve yasallık politikasının ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Her alanda yenilenme (teorik, ideolojik, politik ve örgütsel planda) bu zorlukları aşmada tutulacak ana halkadır diye düşünüyorum.

Yurt dışındaki politik faaliyetlerimize bağlı olarak belgenin sadece ikinci sayfasında "...yurtdışında dayanışma çalışmalarımız

güçleneceği yerde zayıflıyor, ilgi azalıyor" ve yedinci sayfada V. bölümde "...yurtdışından sağlanan desteğe yeni bir ivme kazandırılmalıdır..." denip KP ve diğer partilerin katılımıyla çevre sorunları ve benzeri konularda uluslararası bir toplantı için çalışma düşünülüyor. Bu konu B. Avrupa'daki KP'lerin içinde bulunduğu durum gözönüne alınarak düşünülmeli ve olabilirliği araştırılmalıdır diye düşünüyorum.

Benim yurtdışı politik faaliyetleri ile ilgili belgede gördüğüm eksiklik şudur: PB ve MK, yurt dışındaki parti örgütlerinden partinin öne koyduğu Barış ve Demokratik Yenilenme Programı ile Birlik, Yasallık, Yenilenme doğrultumuza bağlı olarak ne bekliyor? Onlerine nasıl bir görev koyuyor?

Belki de sizler bu konu şimdi B. Avrp. parti örgütlerimizde tartışılıyor diye düşünmüş olabilirsiniz. Bence B. Av. 'daki tartışmalara rağmen PB ve MK B. Av. parti örgütlerinin önüne nasıl yurtiçindeki örgütlerin önüne Birlik-Yasallık-Yenilenme yönündeki görevlerin ana doğrultularını koyuyorsa bunu yurtdışı parti örgütleri için de ana doğrultularıyla yapmalıdır. Bunu ayrı bir belgede değil, aynı belgede yapmalıdır diye düşünüyorum. Örneğin, beşinci sayfa, ikinci paragrafa yurtdışındaki faaliyetlerimiz de konmalıdır. Belki de yurtdışındaki faaliyetlerimizi ayrı bir bölümde ele almakta yarar vardır düşüncesindeyim. Partimizin öne koyduğu politik stratejiye bağlı olarak ana başlıklar altında yedinci sayfadaki V. bölüm genişletilebilir.

Kısaca özetlersem; ifade etmeye çalıştığım, yurtdışı parti faaliyetinin partinin bütünsel faaliyetinin bir parçası olduğu ve bu bütünü tamamlayan bir anlayışın ve buna uygun pratik-politik faaliyetin yurtdışında yaşama geçirilmesinin yönünün belge içinde gösterilmesi gerekliliğidir. Detay değil.

Yoldaşlar, belgeyle ilgili diğer bir konu, sekizinci sayfa II. bölüm a) şıkkı üzerine. "...biz kendimizi kıyasıya eleştirdik" Bu gerçeği bütünüyle yansıtmıyor. Parti örgütleri içinde günümüzde (FAC'da), komünist hareketin geçmişiyle, dolayısıyla TBKP ile ilgili bir özeleştiri ve bazı yoldaşların kendi deyimiyle, geçmişiyle hesaplaşma yapması tartışmaları sürerken, buna biz belgelerimizde "biz kendimizi kıyasıya eleştirdik" diye yer verirse bu pek doğru olmuyor. Ben kişi olarak kendimizi eleştirmek, başka bir deyişle geçmişimizle ilgili bütünsel özeleştirimizi ortaya koyabildiğimiz kanısında değilim. Buna ihtiyaç olduğunu da ayrıca belirtmek isterim.

Bu tamamlanmadığı sürece bize gelen eleştirilerin bitmeyeceğini düşünüyorum.

Belge üzerine görüşlerimi kısaca birkaç noktada iletmeye çalıştım.Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Dostça selamlarımla...

29.08.1989

Ferudun GÜRGÖZ

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Sevgili arkadaşlar,

İletilen taslak metin üzerindeki kimi notlarım -varolan bir günlük olanağı kullanarak- şöyledir:

1) Parti yönetiminin yurtiçinde konumlandığı ve PB faaliyetinin düzenli bir şekilde başladığının -ki bu, Birlik Kongresi'nin hemen sonrasında başlaması gereken bir durumdu aslında- örgüte iletilmesi bana göre de uygun ve yararlı olacaktır.

2) Yapılacak açıklamanın içeriği konusunda ise farklı düşündüğümü söylemek istiyorum. Açıklama taslak metinde yer alan şu fikre sadık kalınarak hazırlanmalıdır: gerçekçi olmayan beklentiler yaratmamak. "Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar" veya "bir kaç ay içinde" gibi ifadelerle yapılan zaman belirlemeleri ve yapılacak işler listesi böyle bir duruma neden olmaya gebe görünüyor.

3) Kendime, bu gibi ifadelerin metinden temizlenmesi ile sorun çözülür mü diye sorduğumda yanıtlım olumsuz oldu. Taslağın hem böylesi yanlış yaklaşımdan kaçınmaya dikkat çekmesi hem de o durumu yaratmaya aday olması (bana göre) çelişkisi sanıyorum daha genel bazı sorunlara bağlıdır.

4) Taslak metinde Partimizin "politik yenilenmeyi" gerçekleştirdiği, bunu Programında somutladığı, şimdi ise bunun zorunlu bir sonucu olarak teori ve örgüt anlayışında yenilenmenin gündeme girdiği saptaması yapılmaktadır. Teorik yenilenme sürecinden -marksizmin ve bizim onu kavrayışımızın dogmatizmden arınma sürecinden- soyutlanmış bir "politik yenilenmenin" olanaklı olup olmadığı bir yana, durum gerçekten bu saptamada söylendiği gibi midir? Eğer "politik yenilenme"den söz edilecekse, bunun, birlik için diğer marksistlerden beklediğimiz "politika anlayışı"ndaki bir yenilenmeyi ifade etmesi gerekmektedir mu?

5) Partimizin politika anlayışının henüz siyasi demokrasi için ve politik güçlere seslenme düzeyindeki bir faaliyet olmaktan ne kadar çıktığı, bunları da içererek öteye ne kadar gittiği sorusu gündemimizdeki bir sorudur sanıyorum. Örneğin, programımızda duran ve diğer marksistlerle tartışmalarda hatırladığımız çevrenin korunması ve genel insanlık sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak gibi konular politika anlayışımız ve pratiğimizin dokusuna ne kadar girebildi? Bu örneği seçtim çünkü, taslak metinde komünist hareketin meşruiyet kazanmasına yardımcı olmak üzere bir çevre toplantısı yapılması önerisi yer alıyor. Bu, çünkü dar sınıf ve parti çıkarını temel alan bakış açısının, politika anlayışının açık ama o derecede şaşırtıcı bir göstergesi olabilir ancak.

6) Taslak metinde yer alan "ancak biz üretebiliriz", "biz sunabiliriz", "onları da katarak" vb. yaklaşımların, artık bizleri yormuş olması gereken, kişisel ve hareket düzeyinde ~~kişisel ve hareket düzeyinde~~ zararlı olan ben merkezliğin, henüz aşamadığımız çünkü politika anlayışımızın sonucu olarak ~~kişisel ve hareket düzeyinde~~ söylenebilir. Kendimizi "ana akım" olarak tanımlamaya başlamamız, böylesi bir ihtiyacı duymamız ise anlaşılabilir gibi görünmüyor bana. Toplumsal ilerleme açısından, barış ve demokratik yenilenme için 'küçük bir barışçı veya çevreci veya feminist bir grup ne kadar ana akımsa biz de o kadar ana akımız' düşüncesine kendimizi alıştırmamız, bilincimizi bu düzeye yükseltmemiz gerekmiyor mu? Bence söylem devam edecekse, bu, "politik yenilenmeyi"de bir söylem durumuna düşürmez mi? Bir süredir sadece sözümüzle işimizin değil ama sözümüzle sözümüzün de uyumsuzlaşmaya başladığı endişesini taşıyorum.

7) Böyle bir sorun birlik ve yasallaşma süreçlerinin uyumunu sağlamakta da kendini göstermekte, taslak metinde bu konulara ilişkin kimi değerlendirmeler ve pratik görev tarifleri, nasıl yapmamız gerektiğini değil de hangi görünümleri vermemeyi temel almaktadır.

Yasallaşma anıyla en elverişsiz koşullarda buluşulmaya doğru gidilmektedir. Bunu olabildiğince önlemek için çok değerli 1-1.5 yıl yitirilmiştir. Bu konudaki görüşlerim bilindiği için bu konuyu daha uzatmak istemiyorum. Ancak, taslak metinde "başvuru" gibi pratik adımların "olursa olur, olmazsa olmaz" mantığıyla ele alınıyor olması, birlik için gerekeni yapmayı önemsememe, önümüzdeki zamanı da gerektiği gibi değerlendirememeye tehlikesini doğurmaktadır. En elverişsiz koşulları önlemek elbette sadece TBKP'ye bağlı değildir. Ama teorik, politik, örgütsel yenilenme ihtiyacı duyan TBKP, elbette bu doğrultusunda ilerleyerek, bu konuda önemli katkılarda bulunabilir; onun bu özelliği ona böylesi görevler de yüklemelidir.

8) Türkiye'deki marksist hareketin yenilenme sürecinin özgül bir yanı birlik ve daha çok da yasallık gibi bizim için önemli ama aynı zamanda konjüktürel süreçlerle içiçe geçerek ilerleme zorunda kalmasıdır. Bu, doğal olarak, karmaşık sorunlar yaratıyor. Bir diğer nokta, yenilenme süreci hareketimizdeki teorik birikimin zayıflıklarının olumsuz etkilerini yaşamaktadır. Nihayet, kendini yenileyecek olanın önce kendini tanıması, eğer bu bir hareketse onu oluşturanların bir tarih bilincine sahip olmaları gerekir. Bu konuda kapatılması gereken, ama bunun zor da olduğu bir açığımız olduğu biliniyor. Durum böyle ise taslak metinde söylendiği gibi "kendimizi kıyasıya eleştirdik mi" gerçekten? Bu amaçla söylediklerimiz insanların bize "bunlar dün dündü bugün bugündür" cümlerini haklı göstermeyecek içerik ve boyutlara ulaştı mı gerçekten? PB, diğer bir çok konuda olduğu gibi bu konuda da üyelerin, örgütlerin düşünme, öğrenme, sorular sorma, tartışma, değerlendirme yapma, bugün ve yarın için sonuçlar çıkarma kapasitelerini kısırlaştırıcı değil tersine teşvik edici bir rol oynamalı, açıklamalarında buna katkıda bulunmayı amaçlamalıdır. "Biz kendimizi kısayasıya eleştiriyoruz, onlar bir şey yapmıyor" psikolojisi, çeşitli nedenlerle zaten güçlü değil mi saflarımızda?

9) Partinin durumuna ilişkin değerlendirmenin yer aldığı sayfalarda yapılan iki temel neden saptaması yukarıda değinmeye çalıştığım daha temel bir sorunun, yenilenme sürecini derinleştirme, bu kapsamda yeni bir politika anlayışını geliştirme sorununun sonucu olarak ele alınmasının daha doğru olacağını düşünüyorum. Partimizin güçlendirilmesi başlığı altında yer alan konuların herbiri, bu arada "önkoşul" olarak tarif edilen Parti merkezine ilişkin işlevlerin, geliştirilmesi gereken yeni politika anlayışına göre ancak anlam kazanabileceğini sanıyorum. Politika, politik güçlere üstten seslenme faaliyeti olmaktan çıkarılıp toplumsal sivil örgütlülüğünün geliştirilmesine yardımcı olmak ana eksenine dayanmalıdır. Bu durumda yapılacak ilk iş üyeleri parti merkezinden gelecek "güncel politika" beklentisinden kurtarmak, onları yaşadıkları, çalıştıkları veya ilgi duydukları alanlarda zaten varolan güncel politik faaliyetlerin içinde özgür kılmak, örgütsel yapılar konusunda düşünsel bir çabayı sürdürürken çeşitli deneyleri de biriktirmek, bu konuda cesur davranmak, Parti merkezinin ve organların işlevlerini bu süreçte yeniden tanımlamayı öngörebilmek, kısacası ve deyim uygun düşerse bir "hareket partisi" haline gelebilmek için şimdi bir "hareket" olabilmek, bu bilinci güçlendirmek gerekir diye düşünüyorum. Eğer yarın bugünden daha kötü de olabilir, kan kaybını durdurmak lazım vb. kaygılar varsa, kiz taslak metnin ilk sayfalarından bu izlenim ediniliyor, bunu önlemenin de yolu buradan geçebilir. Parti merkezinin "öncülüğü" ve "politik yönetim işlevi" bu sürecin bilinçli olarak gelişmesine yardımcı ~~olmak~~ olmak olarak da tanımlanabilir.

Selam ve başarı dileğiyle.
28.8.89

can

"NASIL BİR DURUMDAYIZ" metni İçin öneriler

Partimizin içinde bulunduğu durum, politik ortam ve aşılması gereken sorunlar üzerine yapılan değerlendirmelere genel hatlarıyla katılıyorum. Ancak, "Sorunlara nasıl yaklaşmalıyız bölümünde kimi formülasyonlar ve sıralandırmalar yanlış yorumlara yol açabilecektir.

Özellikle, içinde bulunduğumuz dağınıklıktan kurtulmak için temel politik görevlerimizi (birlik ve yasallık) ikinci plana ittiğimiz, dört elle "partinin güçlendirilmesi" kavramına sarıldığımız ya da dar örgütsel görevleri öne çıkarttığımız türünden yorumlara kapıyı kapatmalıyız. Bu nedenle, "Partimizin Güçlendirilmesi" başlığının "Politik etkinliğimizin güçlendirilmesi İçin" biçiminde değiştirilmesi ve bu bölümün "Birlik konusunda"n sonraya alınması gerekecektir.

Aynı bölümde, yeni düşünce anlayışımıza uyum göstermediğini düşündüğüm 2. Paragrafın 8. satırındaki cümlede yer alan ("Sözgelimi.....muhalefet güçlerini birleştirecek ve ilerletecek politikaları ancak biz üretebiliriz") "ancak biz üretebiliriz" yerine "Üretimde belirleyici bir odak olabiliriz" gibi bir değerlendirme uygun olacaktır.

"Yasallaşma Çalışması bölümünde (6. sayfa, sondan ikinci paragraf) "Bunun için kimsenin göğsüne yafta takmak gerekmiyor" cümlesinin çıkartılması gerektiğine inanıyorum. Yasallaşma sürecinde çok çeşitli yöntem ve biçimleri kullanmaya her an hazır olmalıyız. Peşinen bir biçimi dışlayan (örneğin, kamuoyuna parti üyesi, yöneticisi ya da sözcüsü olduğunu açıklamak) tanımlamalardan kaçınılmalıdır. Bu tanımlamayı yapacak yeni bir politik durumun bulunmadığını, bir MK değerlendirmesi ya da kararının olmadığını hareket noktası olarak ele alıyorum.

"Birlik Konusu" bölümünde "Bunun İçin" başlığından sonraki "Öncelikle marksistlerin birliği konusunda söylemimiz değişmeli, vurgularımız diğer yöne kaymalıdır" cümlesi anlaşılmamaktadır. "Söylemimiz" ve "vurgu kayması" ile kastedilen açık olarak formüle edilmelidir.

Daha sonraki iki cümle ise şimdiye kadar çizmeye çalıştığımız parti profilini zedeleyen, yeni politik kültür ve diyalog-işbirliği konularında söylediklerimizi dışlayan bir anlamla yüklüdür. Kaba bir yorumla şu mantıksal yoruma açıktır:

- 1- Şimdiye değin birlik konusunda yol alınamaması bizden kaynaklanmaktadır. Çünkü biz inisiyatif geliştirmedik ve dışımızdan gelen inisiyatiflere koşullar sürerek bloke edici işlev gördük.
- 2- Savunduğumuz işbirliği ve diyalog politikası ve birlik anlayışımız aslında sadece bizden gelen inisiyatiflere ilişkindir. Bizim dışımızdan gelen inisiyatiflere, asıl amacımız şartların belirlenmesini sürekli elde tutmak olduğu için, açık değiliz.

Bu tehlikeli yorumun yapılamayacağı biçimde paragraf yeniden düzenlenmelidir.

Son olarak, ciddi anlam kaymasına neden olan bir daktilo hatasına işaret etmek istiyorum. 11. sayfanın 6. paragraf ilk cümlesinde ("Biz TBKP adı, programı vb.'de ısrarlı olmamıza karşılık...") "Olmamıza karşılık" bölümü "olmamamıza karşılık" olarak düzeltililecektir.

Yoldaşça selamlarımla

M. Hacı

Parti örgütlerine açıklanmak üzere ulaştırılan metin
ile ilgili düşüncelerim:-----

Böylesi bir metnin parti örgütlerine ve üyelarına açıklanması, partimizin şu anaki durumu ve bu durumdan çıkış göz önüne alındığında tam zamanındadır ve olumlu bir işlev görecektir.

Burada metin ile ilgili olarak görebildiğim üç noktayı dikkatlerinize sunmak istiyorum;

- 1 - Partimizin içersinde bulunduğu durumun yansıtıldığı birinci sayfadaki analizler birbirlerini tutmamaktadır, yer yer birbirleri ile gelişen belirlemeler de söz konusudur. Örneğin, "yeni üyeler kazanılmaktadır. Örgüt ve üyelerinin politik aktivitesi artmıştır" gibi bir tanımlama gerçeği yansıtmadığı gibi, aynı zamanda da çizmeye çalıştığımız partimizin iç açıcı olmayan genel tablosu ve "kimimizin gelişmelere ilgisi azalıyor, kenara çakilenler artıyor" değerlendirmesi ile gelişmektedir.
- 2 - Onuncu sayfada Kürt sorunu ile ilgili olarak getirdiğimiz talepler partimizi Kürt yurtsever hareketinden soyutlayabileceği gibi, aynı zamanda da Programatik belgelerimize de ters düşmektedir. Burada dile getirilmek istenen mantığı anlıyorum. Ama bu mantık dan kalkarak Kürt sözcülerinden "bizim sorunumuz ayrı devlet kurmak, ülkeyi bölmek değil" sözlerini de istemeye hakkımızın olmadığı gibi partimizin Kürt sorunun demokratik çözümü konusundaki görüşlerine terstir.
- 3 - Aynı terslik daha da vahim olarak yine onuncu sayfada Cezaevleri başlığı ile başlayan bölümde işleniyor. Burada " bir anlamda geçmişe sünger çekmek, darbesiyle, işkenceciyle, teröristi ile, politik tutuklusuyla herkesin af edilmesi ve yeni bir şiddetsiz döneme başlanması fikri iyi temmellendirilirse, seçim ortamını çok etkiler." deniyor.

Yukarıya aldığım ve önce yanlışını okuyorum diye tekrar tekrar okuduğum bölüm bana yeni ama çok yeni bir fikir geldi. Düşünceme göre, elbetteki seçim ortamını etkileyebilecek çok yeni fikirler bulunulabilir. Ama zannederim ki bulduğumuz yeni fikirlerin de demokratik bir özünün olması bizler açısından bir zorunluluktur.

~~Hissatır~~ demokratik özü boşaltılmış "bir tür ~~ulusal~~ ulusal barış-
ma konsepti" ya da böylesi bir "geçmiş sünger çekmenin bizim
politik hedeflerimize hizmet etmeyeceği kanısındayım.
Bitirirken yine belirteyim ki, bu konu da programatik belgelerimizle paralellik içersinde değildir.

Bunların yanısıra dizilirken türkçesine ve imla kurallarına dikkat edilmesi gerekiyor.

Faruk Nehir

Ė. Boyraz.

TBKP Merkez Komitesi
Politik Bürosu'na

B.Berlin, 27 Ağustos 1989

Konu: Eylül 1989 başında parti örgütlerine yapılacak açıklama taslağı konusundaki görüş ve önerilerim.

En geç 28 Ağustos 1989 tarihine kadar hakkında görüş bildirmem istenen metni inceleyebilmek için yalnızca bir günlük zamanım oldu. O nedenle görüşlerimi yeterince somutlayamamış ve yeterince somut önerilerde bulunamamış olabilirim. Anlayışla karşılanacağını umarım.

Bir başka nokta: Taslak metinde hem parti örgütünün atması düşünülen, hem de genel olarak kamuoyuna yönelik olarak atılması önerilen pratik adımların Türkiye'deki olanaklar hesaba katılarak önerildiğini veri alıyorum. Yakından bilmediğim koşullardan soyutlanmış bir biçimde, aklıma gelebilecek başka pratik adım önerileri yapmaktan kaçınmaya çalıştım.

Aşağıda önce taslak metin konusundaki görüşlerimi ve önerilerimi iletteceğim. Ardından, bu taslak metinden bağımsız olarak, dışımızdaki komünist güçlerle birlik çalışmalarında adım atabilmemizi kolaylaştıracağını umduğum bir yaklaşım önerisi yapacağım.

Metinde ifade edilen temel düşüncelere ve yaklaşımlara katılıyorum. Özellikle, "Yasallaşma ve en geniş marksist güçlerin birliği doğrultusundaki görevlerimiz, partimizin dışa açıldığı ve süratle güçlendirildiği bir süreç içinde çözüme kavuşturulmalıdır" saptamasını önemli buluyorum.

Geliştirilmesini, eklenmesini, değiştirilmesini, vb. düşündüğüm noktalar ise şunlar:

I. Metnin genel üslubu konusunda

"...meli, ...malı, ...olabilir, ...başarılabilir, ...olanaklıdır, ...yapılabilir", vb. türünden bir üslubun doğru olmadığını düşünüyorum. Metin P.B. imzasıyla örgütlere indirilecektir. O zaman bu organ kendi yapacaklarını net bir biçimde ifade etmeli, ortaya koymalıdır. Ayrıca başka organların yapması gerekenleri de o organların ya da örgütlerin adlarını anarak ortaya koymalıdır. Çizilen hareket planında her organın sorumlulukları net belirtilmelidir. Böylece mevcut metin, parti tabanının denetleyebileceği, dolayısıyla parti kamuoyuna güven verme niteliği daha da yüksek bir metin haline getirilmelidir.

II. Partinin güçlendirilmesi konusunda

"Partimizin güçlendirilmesi" başlığı altında 4-5. sayfalarda,

bu konuda yapılmadı gerekenler 4 ana başlık altında toplanmış. "Parti yöneticilerinin (herşeyden önce de, MK üyelerinin) kamuoyu önüne çıkmaya başlaması"nın da, bunlar arasına eklenmesini öneriyorum. Bu konu yalnızca "yasallaşma" çalışmaları kapsamında görülmemelidir.

İki nedenden ötürü: Birincisi, parti örgütlerinin ve üyelerin hareketlenmelerinin bir ölçüde de buna bağlı olduğunu düşünüyorum. Böylesi bir gelişme, hem parti içi demokrasinin gelişmesine yardımcı olacak, hem de partinin yasallaşma politikasına olan inancı artıracaktır.

politika cerefabilmesine.

İkincisi, "partimizin güçlendirilmesi" bölümünde, ana ağırlık, ağırlık olacak, parti yönetiminin güncel politika üretmesine, merkezi politik faaliyeti yoğunlaştırmasına verilmiş. Fakat bundan beklenen sonucun alınabilmesi, üretilen politikaların nasıl açıklanacağına da doğrudan bağlıdır. Genel olarak kamuoyunda, ya da en azından devrimci, sol kamuoyunda yankılanmayan politikalar parti kamuoyunda da istenilen yankıyı bulmayacak, örgütleri yeterince harekete geçirici olmayacaktır. Yalnızca bizim basınımızda ve yönetici kimliği belli olmayan imzalarla, ya da takma imzalarla açıklanacak politikalar, ya da herhangi bir organın imzasını taşıyan genelge türü belgelerin örgütlere indirilmesiyle amaca ulaşılabilirliğinden kuşkuluyum. Güncel politika (doğru politika da olması koşuluyla) ancak açık kimlikle açıklandığında etkili olabilir. Bu koşul yerine getirilmediğinde o politikanın "güncel politika" olarak adlandırılmasının da pek anlamı olduğunu sanmıyorum. O nedenle, güncel politika üretilmesi parti örgütünün güçlendirilmesinde bu denli yaşamsal bir rol oynuyorsa, o zaman önerdiğim noktanın da "parti örgütünün güçlendirilmesi" başlığı altında yer almasının doğru olacağını düşünüyorum.

III. Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar yapılacaklar konusunda

Bu bölümde "örgütsel faaliyeti geliştirmek için" başlığı altında, Kürt sorunu, cezaevleri sorunu, ekonomi konusu ve anayasa konusu üzerine partinin politik inisiyatif alması üzerinde duruluyor ve "bu inisiyatifler, legal yöneticilerimizce seslendirilmeli" deniyor.

Ama "bu seslendirme" işinin nasıl, hangi araçlarla yapılacağı üzerinde durulmuyor. Bunun yapılabilmesi ancak, "Yasallaşma çalışması" başlığı altında, 6. sayfada "Dolayısıyla yapılması gereken görevler şunlardır" denilerek sıralanan 1, 11 ve 111. maddelerde yer alan önlemler doğrultusunda adım atılmasıyla mümkün olabilir. Eğer bunları (yani, K/S adına hareket edecek temsilcilerin ortaya çıkması, basın sözcülüğü kurumunun işlenmesi, basın merkezi kurulması, vb.) yaşama geçirme konusunda Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde adım atılamayacaksa, o zaman Kürt sorunu, cezaevleri, vb. konularında politik inisiyatif göstermeyi bu dönemde görev olarak öne koymanın pek bir anlamı kalmayacaktır. O nedenle, Cumhurbaşkanlığı öncesinde yapılacaklar arasında, 6-7 sayfalarda yer alan 1-111. maddeler altında sıralananlara doğrudan atıfta bulunulması doğru olacaktır. Eğer bu kadar kısa bir sürede bu konuda adım atılması mümkün değilse, o zaman söz konusu dört konuda politik inisiyatif alınmasından da

49 30 6858037 AHMET KARDAM DİESELSTR. 3 1/44 231 F03 16.08. 85 16.07
söz edilmesi doğru olmayacaktır. Ama o zaman da, Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar yapılacaklar arasında, "örgütsel faaliyeti geliştirmek" konusunda yapılabilecek birşey de zaten kalmıyor demektir.

IV. Birlik konusunda

(Metnin 8. sayfasındaki "Birlik Konusu" başlıklı bölüm için yaptığım öneri ilişkide, "Marksistlerin birliği sorununun bir yönü üzerine bir yaklaşım önerisi" başlığıyla sunduğum ektedir.)

V. "Yasallaşma ve birlik" ilişkisi konusunda

Bu iki hedefimizin birbiriyle ilişkisi konusunda taslak metinde ifade edilen görüşlere katılıyorum. Bizi bekleyen en önemli tehlikelerden biri de şu:

141. ve 142. maddelerin, komünist hareket üzerindeki yasağın fazla bir ömrünün kalmadığı artık bolli. Mesele, "ne zaman?" sorusuna takılmış durumda. Durum bu olunca, gericiliğin ve rejimin taktığı, bizi olabildiğince güçsüz biçimde yasala çıkmak zorunda bırakmak oluyor. Yani, bizi bir yandan devrimci soldan, öte yandan Kürt hareketinden yalıtılmak; aynı zamanda 141. ve 142. maddelerin kalkmasını ya da değişmesini olabildiğince uzağa atarak parti kamuoyunun atılan adımın doğruluğuna olan inancını sarsmak; böylece, bizi bir adım daha atamayacak denli güçsüz bir halde yasala çıkma zorunda bırakmak... O nedenle, bizim, "TBKP yalnızca 141. ve 142. maddelerin kalkması için mücadele ediyor, bu maddelerin kalkmasıyla Türkiye'ye demokrasi geleceğini savunuyor, böylelikle egemen güçlerle uzlaşmaya, yasallığını rejime böylelikle kabul ettirmeye çalışıyor" propogandasını boşa çıkartıcı genişlikte bir politik faaliyete yönelmemiz büyük önem taşıyor. İkincisi, Kürt ulusunun sorunlarına karşı günlük politik faaliyetimizde kayıtsız kalmamamız, Kürt sorununda önümüze konan "uzak durma" dayatmasını kabul etmediğimizi kanıtlamamız, rejimle böyle bir pazarlığa yanaşmayacağımız konusunda Kürt devrimci kamuoyuna güven vermemiz de bir o kadar önem taşıyor. Kendi kazanacağımız özgürlüğü, başkalarının özgürlüğünü kazanma mücadelesinde bir silah haline getireceğimiz konusunda dışımızdaki güçlere bugünden güven verebilmeliyiz.

Buradan hareketle, taslak metine yönelik bir eleştirim de şu: Özellikle Kürt sorununa ilişkin olarak bizi bekleyen tehlikenin yeterince farkında olduğumuzun belirtisini pek göremedim. Genel olarak marksistlerin birliği konusunda gösterilen duyarlılık, Kürtler konusunda gösterilmemiş. Bir yerde, partinin Kürt marksistleri de kapsayacağı belirtiliyor, bir de 10. sayfada Kürt sorununa ilişkin -biraz da zorlama izlenimi uyandıran- bir inisiyatiften söz ediliyor. Kürt devrimci ve demokrat kamuoyunun güvenini bugünden kazanıcı bir çalışmaya yönelemezsek, yarının yasal komünist partisi de kaçınılmaz olarak "Türk partisi" görünümünü alacaktır; partinin içinde şu ya da bu oranda Kürt üyenin bulunması bu durumu değiştirmeye yetmeyecektir.

Politik Büro metne son biçimini verirken bu eksikliği dikkate alırsa yerinde olur diye düşünüyorum. Kendi payıma hemen yapabileceğim pratik öneri ise (aşağıda, "diğer konular" başlığı

altında "H" maddesindeki önerim dışında), hiç değilse, metnin uygun bir bölümüne, "yasallaşma çalışmasında bizi bekleyen tehli- keden" söz ettiğim yukarıdaki paragraftaki görüşlerin, özetlene- rek de olsa, eklenmesidir.

VI. Diğer konular

- A. *Dönüşler:* Taslak metinde Eylül'ün ikinci yarısında yapılması planlanan yeni dönüşlere, bir-iki atıftan başka bir değinme yok. Bunun hem parti çalışmasının güçlendiril- mesinde, hem de yasallık ve birlik hedeflerine yaklaşılmada oynayacağı, ya da oynayabileceği bir rol olduğunu sanıyorum. Türkiye parti örgütlerinin de buna ilişkin yapabileceği şeyler olduğunu düşünüyorum. Koşulları yeterince bilmediğim için somut önerilerde bulunmaktan bilerek kaçınıyorum. Ama Politik Büro'nun bu noktayı da dikkate almasının yararlı olacağını sanıyorum.
- B. *Erken seçim:* Taslak metinde, çok çeşitli bölümlerde, Cum- hurbaşıkanlığı seçiminin hemen ardından, bir kaç ay içinde erken seçime gidileceğine kesin gözle bakıldığına dair bir izlenim çıkıyor. Atılması tasarlanan bir dizi pratik adım, iki seçim arasında yer alacak bu "kısa dönem"e atıfta bulunularak formüle ediliyor. Bunu sakıncalı buluyorum. Erken seçimin oldukça ileri bir tarihe kalması, ya da hatta hiç yapılmayabileceği ihtimali de hesaba katılmalı. Onun için planlarımızın erken seçim alternatifi üzerine dayandığı biçiminde bir izlenim yaratmaktan kaçınmalıyız. Atacağımız adımlar, yalnızca Cumhurbaşkanı seçiminden sonra ortaya çıkacak yeni politik duruma dayandırılmalıdır.
- C. *Syf. 4:* "... partimiz programında öngördüğü iddia- larını...": Burada "iddia" ibaresini pek doğru bulmuyorum. Ya bununla ne demek istendiği açıkça söylenmeli, ya da programı bir "iddia" biçiminde ifade etme anlamı verebile- cek bu ibareden vazgeçilmelidir.
- D. *Syf. 4:* "...muhaletet güçlerini birleştirecek ve ilerlete- cek politikaları ancak biz üretebiliriz.": Bunun çok iddialı bir görüş olduğunu düşünüyorum. Kaldı ki, parti örgütlerinin tersi bir ruhla eğitilmesinin de önemli olduğunu sanıyorum. O nedenle, bu cümlelerin, "...muhaletet güçlerinin birleşmesine ve ileri adımlar atmalarına yardımcı olacak politikalar üretebilmeliyiz" biçiminde değiştirilmesini öneriyorum.
- E. *Syf. 7:* "... ama kuşkusuz en başa 'yasallaşma' konusu konmalıdır.": Bu yan cümlelerin tümüyle çıkartılmasını öneri- yorum, çünkü bu haliyle metne hakim olan genel anlayışa ters düştüğünü, yanlış olduğunu düşünüyorum. Diğer güçlerle birlikte yapmaya yöneldiğimiz işlerde, yerli-yersiz her konuda en başa yasallaşmanın konmasının mümkün olmadığını, olmayacağını parti örgütlerimizin bilmesinin önemli olduğunu sanıyorum.
- F. *Syf. 7:* *Komünist partilerin Türkiye'de ortak bir toplantı düzenlemeleri önerisi:* Düşünce olarak öneriyi doğru ve

yararlı buluyorum. Ama komünist partilerin bugün karşı karşıya oldukları sorunlar, kendi aralarındaki farklılıklar nedeniyle ister çevre konusunda olsun, ister bir başka konuda, herhangi bir toplantıda bir araya gelebileceklerinden, gelseler bile böyle bir biraraya gelişin bizim arzuladığımız yararı sağlayabileceğinden kuşku var. O nedenle, bu önerinin gerçekleşme olasılığını görmek üzere girişimlerde bulunalım, ama bunu şimdiden taslakta ifade ederek gerçekleştiremeyecek bir beklenti yaratmayalım.

- G. Syf. 8, 11), a): "(Ana politik akım olarak biz kendimizi kıyasıya eleştirdik. Ama pek çokları sadece bizi eleştirdiler.)": Parantez içindeki bu cümlelerin tümüyle çıkarılmasını öneriyorum. Bu yazıma ek olarak yaptığım önerilerden de anlaşılacağı gibi, bizim hem TKP olarak hem de TİP olarak üzerimize düşen ve dışımızdaki sol kamuoyunun bizden asıl beklediği konularda kendimizi henüz kıyasıya eleştirdiğimiz kanısında değilim. Zaten, parantez içinde belirtilen bu düşüncenin de buraya hangi amaçla konduğunu da anlayabilmiş değilim.
- H. Syf. 10: "Kürt sorununda:" diye başlayan 2. paragraf: Kürt çevrelerin böyle bir şeye hazır olup olmadıklarını yeterince araştırdık mı? Eğer bu öneri böyle bir araştırmaya dayanmıyorsa -ki bana dayanmıyor izlenimini veriyor-, onları, hem çerçevesi ve hem de sonucu bizim tarafımızdan belirlenmiş bir inisiyatife zorlama anlamına gelebilecek bu öneriyi doğru bulmuyorum. Kendi başımıza böyle bir inisiyatif önümüze hedef koymak yerine, partimizin Kürt sorunu üzerine güncel politika üretmesini koysak daha iyi olur. Bu arada, "Kürt çevreleri ile de temasa geçerek sorun etrafında ortak bir inisiyatif oluşturma olanaklarının araştırılacağını" söylesek.

"MARKSİSTLERİN BİRLİĞİ" SORUNUNUN BİR YÖNÜ ÜZERİNE BİR YAKLAŞIM ÖNERİSİ

"Birlik" sorununu ele alırken, doğal olarak bugün mevcut olan siyasi partileri, akımları ve kişileri gözönünde bulunduruyoruz. Buna karşılık, kanımızca, bugünkü bölünmüşlüğü yakın ve uzak geçmişi üzerinde hemen hiç durmuyoruz. Oysa, bugünün birliğini sağlayabilmenin bir ayağı da, parçalanmanın dününe dönmeyi gerektiriyor.

Bugünkü bölünmüşlüğü ve yarının birliğinin yakın geçmişi, 1965-68 döneminin TİP'idir. Uzak geçmişi ise, 1951-65 TKP'sidir. Bugünün politik arenasında yer alan bütün marksist partilerin, hareketlerin ve kişilerin geçmişleri bu yakın ve uzak geçmişe dayanmaktadır. Dolayısıyla, marksistlerin birliğini sağlama çabalarımız, aynı zamanda, bu yakın ve uzak geçmişin bölünmelerinin temsilcilerinin de bu birlikte yer almalarını sağlamaya yönelmelidir. Bir örnek vermek istiyorum: Bugünün politik arenasında yer alan ve geçmişleri 1960'ların ikinci yarısındaki Dev-Genç'e dayanan bütün politik parti ve akımların, bugünkü TBKP düşmanlıklarının kökü, 1960'lar TİP'indeki MDD bölünmesine ve, dolayısıyla, TKP içinde 1951 tutuklamasının ve sonrasının yarattığı bölünmeye dayanmaktadır. Bu uzak ve yakın geçmişin taraflarının bugünkü temsilcilerinin (bunlar artık kendilerinden başka kimseyi temsil etmeyen tek tek kişiler bile olsalar), yasal ve birleşik bir komünist partisi konusunda -bu partiye katılmayacak olsalar bile- olumlu bir tavır almaları, birliğin psikolojik ortamının yaratılmasında çok önemli bir rol oynayacaktır. Karşı tavır almaları ise, birliği engellemeyecek, ama zorlaştıracak, önemli bir moral gedik ve sürekli bir rahatsızlık konusu olacaktır.

Eğer bu düşüncem ve yaklaşımım doğruysa, bundan ilk etapta iki sonuç çıkar:

Birincisi: 1951 TKP'sinin bugün hala hayatta olan üyelerinin, özellikle yöneticilerinin bir listesinin çıkartılması ve bunlardan geçmişte polisle işbirliği yapmamış ya da 141. maddenin "pişmanlık" fıkrasından yararlanmamış olanlarıyla temas aranmalı, durum, gelişmeler, düşünülenler konusunda bilgilendirilmeli ve düşünce ve önerileri sorulmalıdır. Aynı şey, 1965'e uzanacak biçimde TİP yöneticileri (gücümüzün yettiği kadarıyla üyeleri için de) yapılmalıdır.

İkincisi: Hem TKP'nin hem de TİP'in şu anda TBKP içinde olmayan eski yöneticileri ve üyeleriyle yukarıda bilertilen çerçevede ve içerikte bir temas, eğer samimiysek, kuşkusuz onların dile getirecekleri, geçmişe yönelik ayrılık nedenleri üzerinde de konuşmamızı, onları dinlememizi gerektirir. Şu halde, geçmişe yönelik dile getirdikleri sorunları, yeni ayrılıklara yol açmayacak, tersine birliğe hizmet edecek bir biçimde bir sonuca bağlamaya, pratik adımlar atmaya hazır olmalıyız. Böyle bir girişim, kuşkusuz, yalnız bugün TBKP dışında kalmış olan "eskilere" yönelik bir girişim değil, aynı zamanda ve ondan önce, şu anda TBKP içinde ya da yanında yer almış "eskilere" yönelik de bir girişimdir. Konuyu onlar nezdinde de gündeme getirmenin

olanakları üzerinde durulmalıdır.

*

Aslında birliğe yönelik olarak atılmasını önerdiğim bu adımlar, yeni bir düşünce değil, TBKP Kongresi'nin ilgili kararını yaşama geçirmenin özel ve bugünkü "birlik" politikamızın kaçınılmazlıkla içermesi gereken bir yönüdür.

Konunun, Politik Büro'nun Eylül 1989 başında parti örgütlerine iletmeyi düşündüğü metnindeki, "(Ana politik akım olarak biz kendimizi kıyasıya eleştirdik. Ama pek çokları sadece bizi eleştirdiler.)" (syf. 8) biçimindeki -kanımca yanlış- saptamayla da ilgisi var. Politik Büro taslağındaki bu düşünce, eğer programatik konulara ilişkin söyleniyorsa -o da ancak kısmen- doğrudur. Ama konunun bir de, programatik konuları hiç ilgilendirmeyen, ya da ancak çok dolaylı bir biçimde ilgilendiren, bugünkü anlayışımız açısından hiç de gerekli ve haklı görülemeyecek nedenlerle ayrılıklara neden olmuş yönleri vardır. Bir-iki örnek vermek gerekirse: Mihri Belli'nin zamanın TKP yönetimi tarafından, izlediği politik çizginin eleştirilmesinden bağımsız olarak, kişiliğini hedef alan kanıtsız suçlamalara hedef oluşunu bugün nasıl değerlendiriyoruz? Ya da TİP'te Çekoslovakya işgalinin yol açtığı bölünme zorunlu muydu? Bugünkü anlayışımız olsa, böyle bir olayın, parti içinde çok farklı görüşlere ve fikir mücadelesine yol açması bir yana, partiyi çok ağır ve unutulmayacak suçlamaların eşliğinde bölünmeye kadar götürmesine izin verir miydik? Şimdi, bu ve benzeri konularda da geçmişe yönelik olarak, ama kuşkusuz bir hesaplaşma amacıyla değil, geleceğimize ışık tutması, yeni bir politik kültürün kendi saflarımızda -ve ama, aynı zamanda, dostlarımızın saflarında da- yerleşmesine yönelik olarak eleştiri yapmamız gerekmez mi? Dışımızdaki Marksist solun bizden beklediği "özeleştiri" işte budur, yoksa programatik konulardaki özeleştiri değil.

Anlaşılabileceği gibi, geçmişin bu yönleri üzerine eğilecek bir özeleştiri yalnızca dışımızdaki marksist parti, hareket, çevre ve kişilerin güvenini kazanmaya hizmet etmeyecek, aynı zamanda bugünkü TBKP ve yarınki yasal birleşik parti içinde de, benzeri hataların yapılmayacağına dair bir güvence, yeni bir politik kültür edinmesi yönünde güçlü bir eğitim olacaktır. Konunun, bu bakımdan, "yenilenme" hedefimizle de doğrudan ilişkisi vardır. Sorunun bu yönü öyle bir özellik taşımaktadır ki, bu konu yarının yasal birleşik partisine bırakılamaz, bırakılmamalıdır. Bu soruna TBKP, yani TKP ve TİP, bugünden el atmalıdır.

*

Buradan hareketle, ilk etapta vardığım yukarıdaki iki sonuca bir üçüncüsünü eklemek istiyorum:

Üçüncüsü: Stalinizm eleştirisi yalnız SBKP'de değil, geçmişleri Komintern'e uzanan bütün komünist partilerde geniş yankılar yaratıyor. Sorun hepsini yakından ilgilendiriyor; bizi de... Komintern arşivleri partilerin değerlendirilmesine açıldı, ya da açılıyor. Sorun, genel anlamıyla, parti tarihini ele alma

sorunudur. "Stalinizmin kurbanları"na ilişkin iddialar da bunun bir parçasını ve burada ele aldığımız konuyu ilgilendiriyor. Parti tarihi konusu şu anda kendisini acilen dayatan bir konu değil. Ama "Stalinizmin kurbanları" konusunda çeşitli kişilerce öne sürülen iddialar görmezden gelinmemelidir. Konunun bu yönüne ilişkin olarak bugünden bazı adımlar atılabilir. Yapılabilecek şey, Komintern'in arşivlerinin bizim tarafımızdan tarihçilerin değerlendirmesine açılmasıdır; yani bizim tarafımızdan latin alfabesiyle belge olarak basılmak üzere girişimlerin başlatılması yönünde bir karar alınmasıdır; bu kararın kamuoyuna açıklanmasıdır.

*

Politik Büro'nun örgütlere indirmeyi kararlaştırdığı metne ilişkin olarak pratik önerim ise şu:

Eğer yukarıdaki yaklaşımım ve bu yaklaşıma bugün yapmak istediklerimiz açısından verdiğim önem paylaşılıyorsa, o zaman bu düşüncelerin ve yaklaşımın özü, bir kaç madde halinde taslak metnin 8. ve 9. sayfalarını kaplayan "Birlik Konusu" başlıklı bölümüne eklenebilir. Böylece, konuya ilişkin olarak Cumhurbaşkanlığı seçimine kadar geçecek sürede pratik olarak birşey yapılamayacak olsa bile, hiç değilse bu konuyu bütün parti kamuoyu önünde gündemimize almış oluruz. Bunu önemli buluyorum.

Başarı dileklerimle,
Ahmet Karam

Düşünce, kim temel noktaları işaret ederek ve birkaç öneride bulunmakla sınırlıdır. Böylece bir konuda bunun ne kadar yararlı olacağını bilemiyoruz.

1) Metin, Politik durumu değerlendiren metin değildir ve Türkiye'nin ana gündemini belirlemiyor. Cumhuriyetçilik, Seçim, Doğu Anadolu'daki olumsuzlukların yaratıldığı gerçeği ifade etmiyor. Metin, Komünist hareketin özerkliği konusunda net bir görüşe sahip değil. Rusların içindeki durum temel sorunları, aslında, Politik hedef belirleme yerine, "komünistlerin birliği" sorunu etrafında dolaşarak, (kaldı ki bu konuda da net değil, ne yapacağına tam karar vermiş görünmüyor) izah ediyor. Böyle olunca da, metin kaçınılmaz olarak, içindeki temel politik görüşlere sığmıyor.

Metin, Partinin durumunu değerlendirmek için Türkiye'nin durumunu iki temel nedene izah etmek istiyor. Sonra bunları bire indiriyor. Yönetim olarak, MK-PB ve ülke YK'yı sorumlu tutuyor. Netlik burada kayboluyor. Bu izah, Partinin yönetim durumunu izah etmiyor. Sonuçta, Partinin içinde bulunduğu durumu izah edecek bir durumda olmadığı çıkıyor.

Partideki tıkanmanın temel nedeni;

a) somut politikalar üretilemedi b) yeni mücadele tarzını peşine çekemedi. Burada sorumluluk PB'dedir. yurt içi ve dışı YK'lar aparatları MK ise daha dışardan yönetime organı olarak PB, YK, netizi, organın tüm faaliyetlerini kendi insiyatifleriyle üstlenmiştir.

12-Eylül Sonrası, güvencesi başa geçen bir kadro politikası ve politik faaliyetleri getirdi. Bu partinin kurulması demektir. Bunun sonucu, Politik birliğine sahip, baskı, denetiminin creamlarını, geçmiş parti kadroları istisnasız kaldırarak Parti ve tüm sol, 12-Eylül'ü klasik bir faşist darbe olarak değerlendirdiği için, Silahla değil de sözlerle denetlemeyi, Bir, em-

(Yapılması gereken bir temel değerlendirmede bulunulmalıdır.)

yorum. "Tüm sol birleştirmesi, bir teorik birleşim. Gerçek bu değildir. Sol, bir bütün olarak yalnız durumdadır. Çünkü, politik sürecin her aşamasını karşılamıyor. Somut politika stratejisi ve bunun sonucu eylemsiz kalıyor. Birlik ve yasallaşma somut adımlar alınmaz. Rafmen bu durum bizim içinde geçerlidir. Sözle bir birimize güven verdiğimizde inandırıcıyız. "Şunu şöyle söyleyelim, öbürünü sürdük. Etiliyelim" anlayışı politik bir anlayış değildir. Söz ve işin uyumu temeldir. Söz, politika, iş, eylemin karşılıklıdır. Onun için de esas olan somut politika ve bu politikanın cesaretle eyleme dönüştürülmesidir.

- 3) YASALLAŞMA: 141-142 demokrasinin kritik soruudur. fikri doğru değildir. Bir hukukçu böyle söylebilir. Ama politik kadrolar böyle söylemez. Yasallaşma, politik rejim sorunudur ve politik bir hedeftir. Yasal eylemlerin ve silması mücadeleleri bu politik hedefe varmada sadece tamamlayıcı unsurdur. Yasallaşma çabamızın demokrasiyi kazanma mücadelemizin unsuru olması bundandır.

"141-142 katılmıyorsa, yasal bir parti kurulan fikride doğru değildir. Çünkü böyle bir partide, hepkin kavuşturmaya uğrayan binlerce komünist yer alamaz. İkinci si, yasaklar altında kurulan bu parti bupünün kimi temel politik görevlerini ertelenmek zorunda kalır. Bu durum illepal faaliyetlerin korunmasını, savunmasını, aşılması; tüm bunların sonucu olarak bu parti, sola birleştirilmeğe ikna edici olmay. Yeni bağışmalar ve bölünmelere kayınlık eden birer sonucunu demeyi, 1974 sonrasındaki gelişmeler illepal faaliyet ve kampanya deneyleri öğreticidir. Bu yüzden, tepat sol partiler de kapanmıştır. Bu durumda köklü bir değişim ortaya çıkarsa, tepat sol partiyeye dönüş olmay. Tersine bupünkü konumların kaybedilmesi ve yeni bir sürecin başlanması demek olur.

Bunun için bupünün için var olan durumun aşarak, yasallığı kazandırmaktır.

mak toplum dışına itilmek demektir. Sonuç olarak dâiminde geçerli olan ve var olan o lanaklardan yararlanma tezi eskimıştır ve toplandan fikirlerine yanıt vermiştir.

Yasallaşma için partinin eylemi bütün önemini koruyor. Yurt dışındaki yöneticilerin dâimisi partinin bu yönde hareket etmesi için bir vasıta. Neki bu dâimisi pekte önemsenmediğini metin gösteriyor ve ne yapacağını (yasallaşma konusunda) bilemiyor. Partinin baplanlı uyarı - legal, konumların fazla önemsiyor. Halbuki baplanlı uyarı - legal konumlar yasallaşma politikasının konumları değil, uyarı olanaklardan yararlanma konseptinin konumlarıdır ve kutluva Sarpın dâimisiyle başlayan yasallaşma adı mından baplanlı ve parti konumlarıdır. Yasallaşmak isteyen bir partinin konumları değildir. Tüm sol ayar durumdadır, yani bir zım mücadelelerinden baplanlı var olan bir durumdadır.

Parti hızla bu durumdan çıkmalıdır. Bütünleyle legalleşmeye yönelmeliyiz. Polise dâimisi, yarıya, dâimisi. Her parti üye si parti kimliğini açık doklere etmelidir. Baskı koşullarında parti kimliğini gizlemek nasıl birincil görev idiyse, şimdi, her fırsat ta açıklamak birincil görevdir.

Yasallaşmada Sarpın - Kutlu Sarpın, şimdi belit sorundur. Davanın görümesini önlemek, davayı kendi insiyatifi ile sonlandırmak en temel politik sorundur ve akıllı sosyalistlerdir. Dün, tahliye olacak umudun, ne kadar gerçekçi değildiyse, bugün umutsuzlukta o derece tehlikelidir. Davanın görünümlü önemli ölçüde birleşmiştir. Davanın genişlemesini sağlama politikasının (geniş bir kesimin) davada yarı bulma için toplu harekette geçmelidir. Bu bir başarı ilektir. ... Selamlar.

Seref Yıldız
TBKP MK üyesi
31-8-1989

TBKP MK 2. PLENUMUNA,

Ülkedeki politik gelişmeler yeni bir evreye giriyor. Bu durum parti politikasının, buna bağlı olarak yasallaşma politikasının geliştirilmesi ve somutlanmasını gerektiriyor. PB. metni politik durum ve ona bağlı olarak programımız çerçevesinde önümüzdeki aylarda uygulanabilecek somut politikayı ve bu evrede yasallaşma eyleminde atılacak adımları ve perspektifi belirliyor. Verilen bilgiye göre karar taslağı üzerinde, özellikle son bölüm üzerinde çalışma sürüyor. Bu açıdan ben metnin elimdeki biçiminin, ana fikri itibarıyla paragrafın başında işaret ettiğim gereksinime yanıt verdiğini düşünüyorum. Karar taslağını özâ itibarıyla onaylıyorum.

Karar taslağının içeriğine ilişkin kimi görüşlerimi de MK'sine iletiyorum.

1-Politik durum, Cumhur başkanlığı seçim sürecindeki gelişmeler kesin saflaşmış güçlerin karşılıklı çarpışması biçiminde gitmiyor. Rejim karşısında bütünsel bir alternatif yok. Bunda devrimci sol güçlerin halen süren dağınıklığı. Kürt ulusal hareketinin kendi içinde ve Türkiye solu ile ilişkilerinde dağınıklığın sürüyor olması. Halihazır yasal muhalefet partilerinin Anap karşısında net olmayan, olumsuz uzlaşmalara yatkın ve kendi içlerinde işbirliğini değil mücadeleye ağırlık veriyor olmaları belirleyici etkenlerdir. Partimiz açısından somut günlük müdahale temelindeki politikamızın somutlanması ve uygulanmasındaki ciddi zaaflarımız ve fiili açlık konumlarından bu tür bir müdahaleci politika için daha elverişli olan hukuki duruma geçemeyişimiz, bunedenle parti örgütünün olanaklarını yeterince kullanamayıpımız faktördür.

Bu durum, politik olarak inisiyatifli, fiili durumlarla yol almaya kararlı güçlerin sonuç alıcı çıkışlarla yol ve sonuç alabilmesine olanak tanıyor. 1987 sonbaharından bu yana partimizin yol aldığı, sonuç veren çıkışları butür çıkışlardır. Gene bu süre içinde Özal kendi açısından azalan gücüne rağmen yol alabiliyor. Bu açıdan bizim zorlama ve fiili durumlar yaratarak yol alma taktiğimiz yeni oluşmakta olan politik durumda da geçerliğini koruyor. Dahası bu taktiğin olanakları artıyor.

11-Parti Kutlu ve Sargın yoldaşlarından dönüşü ile yasallaşma mücadelesini bu taktik temelinde başlattı. İki yılın sonunda parti fiilen açık, yarı-legal konumlara gelebildi. Bugüne kadar illegal konumdan fiilen açık konuma geçebilmek bizim elde etmek istediğimiz konumdu. Bugün ise hükümet bizi fiilen açık çalışma durumu ile sınırlamak, buna razı etmek istiyor. Çünkü bu durum hem elindeki baskı araçlarını istediği zaman kullanmağa daha kolay olanak tanıyor. Hemde bizim daha etkili politika yapmamızın olanaklarını daraltıyor. Burada, şimdi parti örgütünün yasalar önündeki durumu politik etkinliğine daha fazla belirleyici etki yapıyor.

Bu nedenle biz fiili açık faaliyet konumundan, bir anlama fiilen hukuki temelde faaliyete bulunabilir konuma geçmek zorundayız. Bu yolla hem daha etkin politika yapabilir, hemde hükümetin keyfi müdahale alanını sınırlandırabiliriz. Daha önemlisi Yasal KP hakkını koparmanın eşağıne doğru gelişmeleri hızlandırabiliriz. Fiilen açık çalışmanın toplumsal, politik ve hukuki ortamda açmağa başladığı ~~devrimci~~ yatağı derinleştirip, kalıcı daha geniş hale getirebiliriz.

PB'nun kararı kanımca işte bu noktanın talebini doğru yakalıyor. Zorlama, yolaşma eylemi için uygun bir hukuki olanağı değerlendiriyor. Bu, fiilen açık çalışan partiyi, fiilen yasal olarak çalışır hale getirecek olan TBKP yasal kurucular girişimiyle, Siyasi Partiler Yasasındaki siyasi parti kurma hakkının kullanılmasıdır. Bunun için harekete geçmektir.

TBKP Kurucular Girişimi, bu hareket tüm partiyi, tüm üyelenimizi kapsamlıdır. Böylece tüm parti bu hukuksal olanağı kullanarak açık, fiili hukuki faaliyete geçmelidir. Başvurunun yapılması ve kabulünden bağımsız olarak bu yasal hakkın kullanılması amacıyla harekete geçmiş olmak hukukiliği sağlamada ileri bir konum sağlayacaktır. Daha sonra hazırlığa ve ve koşullara bakılarak dilekçenin verilmesi, hükümetin ilk tepkisi, dilekçeye ilk resmi yanıt ne olursa olsun kazanılmış bu hukuki durumu ve esas olarak bu temelde atılmış adımların tüm kazanımları ortadan kaldıramaz. Elbetteki açık bir polis saldırısı olabilir. Ama bu olasılıktada polis açıkça ve hukuken yasal bir parti

armak isteyenlere saldırganın, çaydıcılığı ve zorluğu ile karşıkarşıya olacaktır. Biz ise her adımda karşı karşıya olduğumuz bu tehlike karşısında hem toplumsal meşruiyet, hemde hukukilik açısından daha elverişli bir durumda olabileceğiz.

Burada mahkumiyeti olan vebunedenle kurucu olamayacak çok sayıda yoldaşın katılımı açısından ortaya çıkacak olan zayıflığı bu durumdaki yoldaşlarımızın sürmekte olan davayı genişletme, açık yasal girişimlerle iadei muhakeme, haklarındaki kısıtlayıcı kararların ortadan kaldırılması istemiyle ve tüm bunları yasal TBKP kurucular hareketine katılmak için yapacakları deklarasyonlar ve geniş bir destekleme girişimi oluşturarak vb. katılabilirler.

İşaret ettiğim butemelyön açısından ben PB'nun yasal olarak TBKP'yi kurma girişimini başlatmanın zamanıdır saptamasına katılıyorum. Eklennesi yada genişletilmesini gerekli gördüğüm ikiyana şöyle ifade edeceğim:

1-Yasal kuruculuk hareketinin girişimin başlangıç; hazırlığın geliştirilmesi; pratik, örgütsel, politik hukuki hazırlığın yeterli düzeye geldiği tesbiti ile birlikte dilekçenin verilmesi; dilekçenin verilmesinden sonraki evrede, kabul, red, anayasa mahkemesine ~~g~~ gitme olasılıkları karşısında izlenecek yol, yöntem ve olası ana varyantlara göre bu hazırlıkların biçimlendirilmesidir. Sürecin ~~bu~~ bütünü hakkında partinin bir bütün halinde yeterli bir fikre sahip olmasını sağlamak gereklidir. Tasarı bu açıdan geliştirilmelidir. Sürecin iki üç etap sonrası için öngörülerimiz olmalıdır.

2-Kurucular girişiminin tüm partiyi uygun biçimlerde kapsaması gerekliliği ifade edilmelidir. PB'nin önerdiği biçimdeki zorlama, yasal KP hakkını elde etmek için yol açma eyleminin partinin tümünü hukuksal açıdan daha ileri, kanuni bir zemine çekmiş olabilmemiz için zorunludur. Sorun sözde bir denemeyle, demonstratif bir eylem yapmak değil yasallaşma eyleminde tüm partinin hukuksal durumunu daha elverişli hale getirmektir.

111-TBKP yasal kurucular girişimini başlatmak parti huku açısından gerekli yasal temele sahip midir? MK'si bu girişime karar vermeğe yetkilimidir? Bu girişim ikinci, şu andaki partimizden tümüyle ayrı bir parti kurmak anlamına gelirmi? Bu girişim BİRLİK -YASALLIK-YENİLENME Politikamıza uygun ve geniş bir KP amacımızla bağli mıdır? Partimizin politikasının uygulanması ve gelişimi açısından bu girişim kararı "ahlakimidir"? Bu sorularımı yanıtlamayı gerekliliğörüyorum:

-Partimizi oluşturan TİP ve TKP kongrelerinde onaylanan belgelerde Sarıgın ve Kutlu yoldaşların TBKP'yi yasal olarak kurmak" için görevlendirildikleri ifade ediliyordu. TBKP 1. Kongresinde onaylanan Politik Rapor aynı ifadeyi içeriyor.

1. Kongremizin 4 numaralı kararı: "...Birlik kongresi, Komünist hareket önündeki yasağın kaldırılmasını ve TBKP'nin ülkede yasal olarak kurulmasını Partimizin önündeki en temel politik görev Olarak tanımlıyor." diyor ve devamla "...yasallaşma mücadelesinde partimizin bütün potansiyel ve olanaklarını harekete geçirmek ve yeni politik girişimlerle bu mücadeleyi dahada güçlendirmek üzere Merkez Komitesini görevlendirir... Birlik kongresi MK'sini TBKP'yi yasal olarak kurmak amacıyla girişimlerde bulunmakla görevlendirir. Genel sekreterlerimizin bu olayda en geniş yetkiyle girişimlerini sürdürmelerini karar altına alır." diyerek TBKP'nin yasal kuruluşu ile ilgili parti iradesini, MK'sinin, tüm parti örgüt ve üyelerinin yükümlülüğünü belirliyor.

Bunlar dikkate alındığında kongre sonrası bu konudaki karar ve uygulamamızın temeli, çerçevesi ve amacı netlikle görülecektir. Son PB karar taslağındaki TBKP'yi yasal olarak kurma girişiminin başlatılması önerisine karşı olumlu yada olumsuz tavır belirlemek her yoldaşın kişisel değerlendirmelerine bağlı tutumu olabilir. Benim açımdan ise kongre hattının bütünlüğü içinde her parti üyesi gibi kendimi kongre kararları ile bağlı saydığım için, buradaki partiyasallığının açıklığıyla birlikte alınabilecek tutum bu karar tasarısının özünün benimsenmesidir. PB'nin önerisi parti hukuku açısından kongre iradesinin somutlanmasıdır.

-Tüm bu nedenlerle MK bu kararı olmağa yetkili olmanın ötesinde, kongrenin belirlediği "temel politik görev" açısından somut uygulama kararları (PB karar taslağı ile uygun yada başka) almakla yükümlüdür. Ve elbette kongre hattının bütünü ve Komünist Hareketin Birliği ile ilgilikararla uyumlu so-

somutlamalarla bu ödev gerçekten yapılabilir. Ben PB taslağının öz olarak buna uygun nitelikte olduğunu düşünüyorum.

-Bugün Partimizi yasal olarak kurma girişimimiz ikinci bir parti kurma anlamına gelmez. Girişime katılacak olan tüm yoldaşlarımız TBKP program ve tüzüğü ile bağlı, MK kararlarıyla uyumlu çalışacaklardır doğalki. Ve biz bu olanağı sonuna kadar kullanacaksak tüm partiyi legal TBKP girişimihaline getirmeliyiz. Bu durumda herhalde sözkonusu olan tek parti'dir.

-PB karar tasarısında önerilen girişime başlamak partimizin politikasından bu arada BİRLİK-YASALLIK-YENİLENME politikamızdankopma anlamına gelebilir mi? Bence gelmez.

Özü açısından Birlik ve Yasallık birbiri ile çelişmez. Ancak somut durumda, hayatın içinde eşit, eş anlı olarak gelişemez. Farklı anlarda, farklı evrelerde farklı hızla gelişebilirler. Bu açıdan yanlışlık Geniş KP için çalışmada, partimizi yasal kurma girişimivb. çalışmalarda değil, bu kararların yanlış bir zamanlama iyi hesaplanmamış güç dengelerinde alınması vb. durumlarda olabilir.

Bugün komünist hareketin her bileşeninin birlik ve yasallık açısından ayrı ayrı olsa olumlu sonuçlar elde etmesi bir bütün olarak Komünist hareketin yararınadır. Yasallaşma mücadelesi açısından TSİP'in, TEP'nin, yada Vatan Partisinin yasallığını kazanması, buyolda sonuçlar olması rejime karşı bir yengi olur. Komünist hareketin bir kazanım olur. Böylesi gelişmeler birlik de içinde, Komünist hareketin önündeki görevleri yerine getirmeyi kolaylaştırır. Çünkü rejimden koparılıp alınan bu hak ile Komünist hareket yeni bir olanak kazanmış olacaktır. Sorun bu hakkın sol içi dar rekabet anlayışı ile kullanılması halinde başlarki, bu ikinci bir sorundur. Bu Yeni Politik Kültür açısından Komünist hareketimizin olgunluk derecesi ile bağlıdır. Pek tabbidir ki partimiz içinde bu böyledir.

Bu noktada biz somut kazanım getirecek hiç bir girişim yada gelişmelerden ne kaçınmak nede ~~korkmak~~ korkmak durumuna düşmemeliyiz. Ama biz solun olanaklarını birbirine karşı eski dar, sektör, rekabetçi anlayışla kullanma olasılığına karşı kendimizi eğitmeli, ideolojik diyalog'u ve işbirliğini artırmalıyız. Her somut adımda kendimizi işbirliği ve birlik ruhunda eğitmeliyiz.

Somut olarak partimizin yasal kuruluşu için bir girişim geliştirmemiz geniş yasal, çağdaş bir KP'sinde Komünistlerin birliği amacımızla bağlıdır. Bu doğrultuda bize yol aldırabilir. Yeterki zamanlama ve hazırlık çalışmalarında hata yapmayalım. Politikamızın bütünlüğünü ve örgütsel ödevlerin çözümü ile ilgili her çalışmamız-birlik içinde, yasallık içinde-politik amaçlarımıza tabi olduğunu unutmayalım.

Politikamızın tüm yönlerini aynı anda tek bir metinle yada tek bir eylemle ne ifade edip, geliştirmek nede uygulamak mümkündür. Bu iş somut gelişmelerin istemleri başa alınarak yapılabilir. Bu açıdan nasıl geniş KP amacımızı, Komünistlerin birliği politikamızı ifade eden, geliştiren belgelerimiz ve girişimlerimiz yasallıkla ilgili politikamızı ortadan kaldırmıyorsa. Aynı biçimde yasallığı kazanma mücadelemizin adımlarında birlik politikamızı ortadan kaldırmaz. Kaldıramaz. Çünkü her karar parti programımızın gerekleri ile bağlı alınmak durumundadır. Bizim programımız hem yasal, hemde daha geniş bir birliği ifade edebilen yığınsal bir parti talebediyor. Tek tek her karar parti politikasının bütünlüğü içinde değerlendirilebilir.

-Burada parti politikasının uygulanmasında partinin tutarlılığı, sözü ile işinin uyumu, dışımızdaki tüm güçlerle açıklık ve samimiyeti, kendi gücünü ve girişimini ortak amaçlara yöneltme, toplam olarak politik faaliyetiimizin ahlaki boyutu açısından da ileri bir adım atmış olacağız, partimizi yasal kurma girişimimizle.

Öne sürdüğümüz ortak amaçlar için öncelikle ve kimseden fazlasını beklemeksiz kendi somutumuzda, kendi varlığımızı ortaya koyarak ortak amaç için mesafe almağa çalışıyoruz. İfade ettik ve ediyoruz ki girişimimizin sonucunu ortak amaç için birlikte kullanacağız. Bu programımızın, kongre kararlarımızın ve hayatın partimizin önüne koyduğu zorunluluktur.

Altı çizilmeliki geçmişin sol içi ilişkilerinde biriktirdiği güven sorunu açısından, her durumda çaba harcamak marksist solun tüm bileşenlerinin ortak yükümlülüğüdür. Ve herhalde biz mücadelenin her aşamasında eylemimizde ve ilişkilerimizde buna artan birdikkat veriyor olmak durumundayız. Buaçından gidermek zorunda olduğumuz önemli eksiklerimiz vardır.

Sonuç olarak yoldaşlar ben PB'nun karar tasarısını yukarıda ifade ettiğim görüşlerimle bağlı olarak onayladığımı tekrarlıyarak sözümü bağlıyorum.

S.Coşkun.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Sevgili arkadaşlar,

İletilen ikinci metin üzerine notlarım kısaca şöyledir:

1) İlk taslak üzerine hazırladığım ve size ulaştırılmak üzere ilettiğim, daha sonra ise o taslak geri çekildiği için gönderilmesinden vazgeçildiğini öğrendiğim ilk notu da ilişikte sunuyorum. Bu, bazı konuları tekrar etmemi gereksiz kılar. Bu bakımdan iki notun da dikkate alınmasını rica ediyorum.

2) Karar tasarısı esas olarak, TBKP'nin yasallaşması için bir kurucular hareketinin başlatılmasını ve Kasım toplantısından sonra saptanacak bir tarihte TBKP'nin kuruluşu için resmi başvurunun yapılmasını öngörüyor. Tasarıya göre bu "eylem hattı" hem rejimi zorlamanın en etkili yollarından biridir, hem de Parti'yi içinde bulunduğu kritik durumdan, güven bunalımından çıkışını sağlayacaktır. Tasarı'da ayrıca şöyle bir fikir de yer alıyor: "Parti'nin yenilenmecî kimliğini, yeni politika anlayışını, sözü ile işi bir şekilde ortaya koymak belirleyici bir önem taşımaktadır".

3) Böyle bir kararın ve eylemin ne anlama geleceğini bu fikir, neredeyse her belgemizde ve yazıda sözünü ettiğimiz yenilenme, yeni bir politik kültür, sol içi yeni bir politik kültür gibi kavramlar açısından da irdelenmenin en az "rejimi zorlamak" amacı kadar önemli olduğunu düşünüyorum. Amaçlarla araçların ve yöntemlerin uyum içinde olması gereği günümüzde çok daha önemli çünkü.

4) Yeni bir politik kültür konusunda birşeyler söyleyeceksek, bunun bizim sol için, insanlar arasındaki ilişkilerde geçerli olması gereken dürüstlük, sözüne güvenilirlik, insana saygı vb. kural ve değerlerin sol içindeki ilişkilerde de geçerli olmasını savunmaktan başlaması gerekiyor diye düşünüyorum. Eğer politikadan darbeciliği veya parlamenterizmi anlamıyoruz, politikayı etik-kültürel içeriğiyle tanımlamak gereğini duyuyorsak sol içi yeni bir politik kültür, yeni bir parti ve partili kültürü yaratma sorununu ayrı bir önem kazanıyor demektir. Felsefenin, etigin pratik olarak politika, veya tersine politikanın pratik olarak felsefe ve etik olduğu doğru değil mi? Ülkemizin solu olarak, TBKP olarak biz dahil, dünyanın TİP'i, dünyanın TKP'si dahil bu konuda sınıflı geçebildiğimizi kim söyleyebilir? Ne ki, şimdi biz arıyor, yenilenme sözleri ediyor, bugünü anlamaya çalışırken dünyaya bakma zorunluluğu duyuyoruz. Böyle olduğu için de biz her zaman daha dikkatli, daha tutarlı, kendimize karşı daha hoşgörüsüz olmak zorundayız sanıyorum. Gözünü hırs bürümüş kumarbaz psikolojisi solun hiçbir kesiminde varolmamalı, ama bizde, yenilenme vb. ihtiyacı duyan kesimlerde hiç mi hiç olmamalı.

5) Kaldı ki, bizler insanla insan, insanla doğa arasında yeni tür ilişkilere ve değerlere dayalı bir toplum projesinin, bir ütopyanın takipçileriyiz ve böyle bir toplum için daha bugünden dönüş-türücü olmak mümkündür diye düşünüyoruz, katkıda bulunmaya çalışıyoruz. Biz her şeye karşın, bu projemizi ve ütopyamızı yeniden ve yeniden tanımamak gereğiyle karşı karşıya olsak da, bu tür insanlar, ~~...~~ olarak konuşuyoruz. Sosyalizm için daha bugünden dönüştürücü katkıda bulunmak ile sözü bile birbirini tutmazlık, sözüne güvenilmezlik, içi başka dışı başkalık, adam kullanmacılık ve dolayısıyla insana saygısızlık ne kadar bağdaşabilir? Bu en basit ahlaki değerleri yüksekte tutmadan rejim bile gerçekten zorlanabilir mi? Eğer rejim sorununu kimse tek başına çözemez diyorsak hala.

6) Bu bakımdan, Tasarıda önerilen TBKP kurucuları hareketi ve resmi başvuru kararı ile akla ilk gelebilecek şu üç "söz"ümüz yan yana konup üzerinde düşünülmelidir: 11 Ağustos MK açıklaması, Ankara'da başlayan girişime destek, Kutlu yoldaşın Ocak 1989 konuşması. Bunu hem MK olarak hem de bu "sözleri üreten, yazan, konuşan.

görüşünü katan, onaylayan, çalışmalarında kullanan kişiler olarak, bireysel olarak vicdanımızda yapmak yükümlülüğümüz vardır. Örnek olarak verdiğim bu üç "söz"ümüze karşılık ters yönde "söz"lerimiz olduğu düşünülüyorsa, o zaman yapılması gereken iş, baştan itibaren konuya ilişkin tüm belgelerin, tutanakların, notların vb.lerin açıklanarak kamuoyu önünde bir Parti tartışmasının yürütülmesidir.

7) Karar tasarısına ilişkin olarak şimdiye kadar söylemeye çalıştıklarımın "böyle bir eylem başarıya ulaşır mı ulaşmaz mı?", "şu zaman mı bu zaman mı?", "sonuçları ne olur, ihtimaller nedir?", gibi konuların ötesinde bir amaca sahip olduğu açıktır herhalde. Bunların hepsinin doğru olarak değerlendirildiği ve "başarı"ya ulaşıldığı koşullarda da itirazlarımın geçerli olduğunu düşünüyorum. Aynı yasal komünist partisinde biraraya gelebileceğimizi düşündüğümüz ve umduğumuz Marksistlere derdimizi nasıl anlatırız kaygısı ise bir sonuçla uğraşmaktır bu durumda. Bu konuda, sadece bize bağlı olmadan, trenin zaten kaçmış olduğu ihtimali de yüksektir. Söylemek istediklerim tamamen kendimize, yeni bir toplum için katkıda bulunmaya çalışan insan-komünist olarak kendimize, böyle bir amacı olan Partimize ilişkindir. Yukarıda sözünü ettiğim amaçlarla araçların ve yöntemlerin -uyumu da değil- birliği sorunudur bu. Söz konusu kararı bu gerekçelerle doğru bulmuyor ve ~~ax~~ olumlu oy kullanmıyorum.

8) Kısaca değinmek istediğim ikinci konu, partimizin içinde bulunduğu ve güven bunalımı olarak karakterize edilen durumla ilgilidir. Eğer herhangi bir sorunu çözmek için yapılacak ilk işin onu tanımak, kendini hangi düzeyde ortaya koyduğunu anlamak olduğu doğru ise, öncelikle ve serinkanlılıkla bu yapılmalıdır. MK söz konusu sorunu bir belgesinde ele almak ihtiyacı duyuyorsa, onun tartışılmasına zemin olabilecek bir analizi de yapmayı denemelidir. Önce buna gerektiği boyutlarıyla girişmek gerekir. Birinci notumun 9 nolu paragrafında yazdıklarım ek olarak şunları iletmek istiyorum: Günümüzü kavramaya çalışarak ve buna bağlı olarak yeni bir politika anlayışı, yeni bir parti anlayışı, yeni yöntemler, yeni ahlaki değerler, yeni bir psikoloji için üretici-biriktirici bir faaliyet içinde olmak, bunla bağlantılı olarak geriye de giderek kendimizi tanımaya ve bugün ve yarın için onu köklü bir eleştiriden geçirmek görevi halen önümüzde duruyor sanırım. Aksi durumda sorunu temel-siz görmekten veya "başarılı" bir politik eylemle aşılabileceğini sanmaktan; olayları "dış düşman", "dış etkiler" arayarak açıklamaktan; teorisiyle, pratiğiyle, parti anlayışı ile, ahlaki ve psikolojisiyle stalinizmi bilincimizde veya bilinçaltımızda yaşatmaktan ve tekrar tekrar dünü üretmekten kendimizi kurtaramama ihtimali yüksektir. MK üyeleri olarak -özellikle de 20-25 yıldır bu işlere bulaşmışlarımız- genç ve yeni insanlarımızın eskiyi ve daha bugünden "ihtiyarlığı" yaşamalarına neden olmaya devam etmemeliyiz.

Gözlerinizden öper, başarılar dilerim. 12 10 1989

can

10 EYLÜL KONUSMASI

Türkiye kritik bir dönemde...

Dönemec, tarihsel olarak kritik: Çünkü bir kez daha çağın gerisinde kalma tehlikesi ile karşı karşıyayız.

Neden ?

Burjuva demokratik devrimi, sanayileşme çağını kaçırdı... Şimdi, bilim-teknoloji çağı da kaçıyor.

Dönemec güncel olarak da kritik. Çünkü tarihsel kritik konum, güncel konum ile üst üste düşüyor, çakışıyor.

Neden ?

Çünkü çağı yakalamak ancak gerçek çoğulcu demokrasiye geçmekle olanaklı.

Peki, gerçek çoğulcu demokrasiye geçişin önündeki engel ne ?

Bir darbe mi ? Ufukta yeni bir darbe mi görüyoruz ?

Hayır. Önümüzdeki bir iki yıl için böylesi bir tehlike pek olası görünmüyor.

Ne ki, daha sonrası için bu tehlike söz konusu olabilir.

Darbe tehlikesini ortadan tamamiyle nasıl kaldırırız ? Kalıcı olarak nasıl önleriz ?

Bunu önlemenin yolu bellidir: gerçek çoğulcu demokrasi... başka deyişle yasakların kalktığı bir politik rejim.

Kritik olan, böyle bir demokrasinin önünün kesilmek istenmesidir.

Gerçek çoğulcu demokrasiye geçilmedikçe, parlamenter örtü altında baskıcı rejim sürmeye devam edecek ve aynı zamanda yeni bir darbenin olanakları elde tutulmuş olacaktır.

Bu sonucu elde etmek için baskıcı rejim yanlılarının yeni bir operasyon yapmalarına gerek yok.

Mevcut devlet mekanizması zaten militarizmin, baskıcı devlet yanlılarının, yani örtülü iktidar odaklarının doğrudan kontrolü altında.

Politik istikrarsızlık bu güçlerin konumlarını pekiştirmeye ve ellerindeki mekanizmayı daha rahat kullanmalarına imkan veriyor.

Bugün militaristler, baskıcı devlet yanlıları sivil yönetimden, yani hükümetten "bağımsız" hareket edebileceklerini,

- 2 -
bu iradeyi tasdiklarını göstermişlerdir, gösterebiliyorlar.

Östelik bu örtülü iktidar odakları ortamın buna elverişli olduğunu da görmüşlerdir. Zira açıklamaları, açıklamalarının biçimi ciddi tepki almış değildir.

Öyleyse somut tehlike, kritik olan durum bir darbe tehlikesi değildir: Çünkü, buna ne ABD'nin, ne de iç gerici güçlerin, bugün için gereksinimi yoktur.

Tehlike, demokrasiye geçişin engellenmesinde, rejimin sivilleşmesi sürecinin önünün kesilmesindedir.

İyi niyetli, demokrasi yanlısı bir çok kişi, bir çok kuruluş, karşı karşıya bulunduğumuz bu kritik durumdan çıkış için derhal genel seçim istiyorlar.

Yerden göğe haklıdır! Türkiye için en kısa zamanda seçime gidilmesi elbette zorunludur.

Ancak mesele bununla halledileceğe benzemiyor.

Bu koşullarda seçim neyi çözer?

Yavaş yavaş herkes bu soruyu soruyor. Yavaş yavaş herkes seçimlerin tek başına çözüm olmayacağını görmeye başlıyor.

O zaman doğru talep ne olmalıdır ?

Rejimin sivilleşmesi.

Rejim nasıl sivilleşecek ?

Rejimin sivilleşmesi ancak sivil bir anayasa ile mümkün.
- Sivil... ve tabii, demokratik bir anayasa ile mümkün.

Bunun koşulları yaratılmadan yapılacak bir genel seçim büyük bir olasılıkla politik bunalımı daha da derinleştirecektir. Çünkü bunalımı çözecek mekanizmalar 1982 Anayasası tarafından engellenecektir.

O zaman doğru talep ne olacak ?

Seçim yasası ve anayasanın değişmesi... Sonra seçim.

Kimilerine bu yol gerçekçi gözüküyor. Sebep olarak da muhalefet partilerinin tutumunu gösteriyorlar.

Böyledir diye biz bu çıkmaz yola mecbur mu kalalım?

Hayır arkadaşlar! Bizi buna zorlayan hiçbir şey yok.

Tersine: bize düşen, antidemokratik seçim yasası ve yasakların varlığını sürdürdüğü koşullarda, seçimlerin ülkenin ağırlaşan sorunlarını çözmediğini açıklamaktır. Meselenin yeni bir seçimde değil, yeni bir seçim yasasında, yeni bir anayasada olduğunu ısrarla vurgulamaktır.

Başta alınması gerekenin anayasa sorunu olduğunu söylemektir.

Öyleyse bizim yükselteceğimiz talep "Yasaksız Türkiye, demokratik bir anayasa" olmalıdır.

Peki bu talep nasıl gerçekleşecek ? Kimler, nasıl gerçekleştirecekler ?

Kimler ?

Demokrasi isteyen herkes !

Nasıl ?

Demokrasi isteyen herkes arasında ulusal bir mutabakat sağlanarak.

O zaman talebimiz şu oluyor : "Yasaksız Türkiye, demokratik bir anayasa için tüm demokrasi isteyen güçlerin ulusal mutabakatı"

Neden ulusal mutabakat ? Bunu tek bir parti gerçekleştiremez mi ?

Hayır. Bugünkü partiler sorunları tek başlarına çözemezler!

Böyle bir mutabakat sağlanması önündeki engeller nedir?

Herseyden önce parlamento içindeki partiler, mutabakatı parlamento içine hapsedmek istiyorlar.

Oysa, Türkiye'ye demokrasi, parlamentodaki partilerin kapalı kapılar ardındaki gizli pazarlıkları ile gelmez, gelemez.

Demokrasi güçleri buna karşı çıkmalı, kendi anayasa ve seçim yasası talepleri ile bu partileri açık tutum almaya, kendileri ile diyaloga zorlamalıdır.

Seçimlerde oy verirken, oyun buna göre verileceği ya da verilmeyeceği belirtilmelidir. Halen oradaysa arşın burada denilmelidir. Sendikalar, meslek örgütleri, barolar, kültür-sanat kuruluşları, gençler, kadınlar, tek tek kişiler harekete geçmeli; demokrasiden yana olduğunu iddia eden herkesi samimiyetlerini ispata davet etmelidirler.

Demokrasi için mutabakatın öyle hayali, öyle ulaşılmaz, imkansız ilkeler etrafında gerçekleşmesi değildir talep edilen... Asla! Mesele basittir. Sadedir:

Demokratik bir anayasa için, en kritik noktalar, en belirleyici noktalar şunlardır:

1) Anayasanın sivil olması, tersine hükümlerin temizlenmesi,

2) Yasakçı zihniyetin ve maddelerin olmaması.

Çok az kimse bu talepleri haksız bulur!

Yasakçı zihniyetin ifadesini bulduğu maddeler en başta.

141, 142, 163. tür; bunları içeren anayasal hükümlerdir.

Baska bir deyişle, iki kıstası vardır yasakçılığını:

Komünist partinin yasallaşması ve Kürt halkının varlığının, bu halkın hak ve özgürlüklerinin kabulü.

Ulusal mutabakat bunların üstüne kurulacaktır.

Komünist partinin yasallaşması ve Kürt halkının varlığının tanınması, bu halkın hak ve özgürlüklerinin kabulü ve anayasa teminatı altına alınması konusunda açıkça birlik sağlanmadığı sürece ulusal mutabakat sağlanamaz.

Şimdiki durum nedir ?

Bu konularda mutabakatın sağlanabilme koşulları aslında olgunlaşıyor.

Bir yandan komünist partinin yasallığı ve Kürt halkının varlığını kabul noktasına kadar, egemen güçler içinde de bir görüş oluşmuştur. Yani hazmetme kapasitesi genişlemiştir.

Ama aynı zamanda ürküntü, korku da yok olmamıştır.

Ancak doğu ve güneydoğuda operasyonların sürmesi durumunda ve kürt sorununun barışçıl yollarla çözülmesi iradesi gösterilmeden, bu iki konuda mutabakatın sağlanması çok zordur. Doğuda devlet terörü varken, batıda demokrasi mümkün değildir.

Bugün Türkiye şu tercihle karşı karşıyadır:

Ya batı Avrupa'ya açılma süreci devam edecektir... (Bu AT içinde veya dışında olur)...

Ki, bu durumda insan hakları ve demokrasi normlarına uyulacak. - Bunu geçistiremeyeceklerini yeni görmeye başladılar... Bu sonucu büyük ölçüde aydınların çıkışları, işçi eylemleri, cezaevlerindeki direnişler, TBKP yöneticilerinin dönüşü, davalar sağladı.

Ya da bundan vazgeçecek, ipe kapanacaklar.

Buna ise ekonomi elvermiyor.

Kritik durum budur! Somut çözüm de budur!

(Bu arada ulusal mutabakatın aynı düzeyde üçüncü temel konusu da elbette Genel Af. Yani mutabakatlar şu konularda: 1) Anayasa - 2) Seçim yasası - 3) Genel Af.)

Komünistler 141'in kalkmasını, partilerinin yasallaşmasını neden ulusal mutabakat konusu yapıyorlar? Baskaları neden bu yasallaşmayı desteklesinler ? O kadar önemli mi ?

TBKP'liler için bunun önemi açık. Ama baskaları için önemi ne ?

Komünist partisinin yasallaşması mücadelesi doğrudan demokrasiye geçişe hizmettir.

TBKP'nin yasallaşması mücadelesi aslında KP üzerindeki yasağın kalkması mücadelesidir. Bu anlamda TBKP'nin yasallaşması belgisi, demokrasi düşmanlarına karşı bir belgidir. Yoksa bu, TBKP'nin soldaki dostlarına, sosyalist dostlarına, komünist dostlarına zorla kabul ettirmeye çalıştığı bir belge değil!

İşte bu nedenle ülkemizin bütün demokrasi güçleri TBKP'nin yasallaşma mücadelesine açık destek vermelidirler, verdikleri desteği arttırmalıdır.

Diğer yandan, "Birlik-Yasallık-Yenilenme" için demokrasi... Demokrasi için "Birlik-Yasallık-Yenilenme" belgilerini benimseyen kitleler...

Adımlar'dan z yazısı T ile ilgili...paragraf

Bu programı benimseyen kitleler:

Yasallaşma mücadelesinde daha çok enerji ve özveri sarfetmelidirler!

Demokrasiyi kazanma mücadelesinde demokrasi isteyen herkesle demokrasi için işbirliğine girmeli, diyalog kurmalıdırlar!

Parti türlü sorunlarla karşı karşıyadır. Bunu açık yürekle söylüyor.

Bu sorunların çözümü kuşkusuz o programı benimseyenlerin desteği ile sağlanacaktır.

Bu sorunların biri, belki en önemlisi politik kültür sorunudur.

Yeni politik kültür illegalde gelişemez. Birçok nedenin yanı sıra, bu nedenle de ülkemizde illegal çalışmanın artık son bulması gerekiyor.

Açıktır ki, illegal tarihsel döneme bütünüyle son vermek, ancak parti, yasal olarak "komünist" adıyla kurulduğunda olanaklıdır. Aksi halde fiilen illegal çalışma varolmasa bile her zaman egemen güçlerin provakasyonuna açık olunacaktır.

Bu nedenle TBKP yönetimi aldığı kararlar ülkeye dönüyor.

Öte yandan, ülkemizde Komünist adına karşı çıkan, sosyalist ya da başka bir adla parti kurmak isteyen ilerici güçler vardır, olabilir.

Bu onların en tabii hakkıdır. Buna karşı çıkılamaz.

Adı "komünist" olmayan bir parti kurulması durumunda birlik süreci sona ermez, başka boyutlarda gelişir.

Ama şu kesindir ki, TBKP'nin yasallaşması mücadelesine onlar da destek verebilirler. Buna ihtiyaç vardır.

Öte yandan komünist partinin bu adla yasallaşması ve ku-

6
rulmasını isteyenler de var.

TBKP, bu görüşte olan herkesle önkoşulsuz görüşmeye, ortak bir program anlayışına varmaya hazır olduğunu ifade ediyor. Bu görüşmelerde TBKP bir öncelik hakkı talep etmiyor. Görüşmelere sadece eşit haklı bir taraf olarak katılacağını söylüyor:

"Bu dostlarımızla görüşme süreci boyunca 'komünist partinin yasallaşması' beğeniyle, birlikte mücadeleye bugünden hazırız," diyor.

Birlik için dayanılacak sağlam tarihsel ortak miras var. 10 Eylül bu ortak mirasın başlangıcıdır. Bunu ve komünistlerin demokrasi mücadelesindeki rollerini anlayabilmek için onların tarihte oynamış oldukları rolleri görmek gerekir.

Ulusal kurtuluş savaşına maddi, manevi bütün güçlerini, bütün kaynaklarını seferber edenler onlardı.

Onlar, Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda, demokratik Cumhuriyet için, bu Cumhuriyetin kültürel gelişmesi için aydınlarıyla, kültür-sanat adamlarıyla canla başla çalıştılar.

Emekçi halkın çıkarlarının savunulmasında en öndeydiler. Sendikalar için mücadele ettiler. İzmir İktisat Kongresi'ne, diğer çalışmalara katılarak, gerçekçi, ekonomik bağımsızlığımızı sağlayacak tedbirler alınmasına katkılarda bulundular!

Sonra Faşizm ve soğuk savaş dönemi ve tek parti rejimine son vermek için attılar kendilerini ortaya:

Barışseverler - ilerici Gençler Derneği gibi kuruluşları desteklediler. Kore savaşına karşı çıkışlar yaptılar.

1960 sonrasında TİP'in parlamento deneyini, DiSK deneyini yaşadılar, yaşattılar! Anti-emperyalist güçlerin ön saflarında yer aldılar, gençlik hareketinde yer aldılar.

1970 sonrasında işçi sınıfının politikleşme sürecinin hızlanmasında; DiSK deneyinde; sivil faşist terörle ortak mücadele deneyinde onlar vardı.

1980 sonrasında başkırıya boyun eğmediler, direndiler; yurt içinde, yurt dışında ortak mücadele odakları oluşturdular.

Ve onlar bugün demokrasiyi kazanmada en aktif rol oynayanlar arasında.

Türkiye kritik bir noktada. Türkiye bir yol ayrımında. Ya çağı gerçekten yakalayacak, medeni dünyada saygın yerini alacak; ya da yine geç kalacak, onların ardından sürüklenecek.

Şimdi diyoruz ki: Türkiye halkına, bize layık olan gerçek çoğulcu demokrasidir.

Bunun için:

Silahlı kuvvetler asli görevlerine dönmeli; yurt içi emniyeti, asayişin temin işini sivil kuvvetlere bırakmalıdır.

7

Devletin diğer güçleri halkın demokrasi istegine saygı göstermelidir. Bunlar devlet içinde devlet olmayı başaramazlar artık. Ülkenin çağdaş, insan haklarına saygılı bir ülke olmasını geciktirme hakları yoktur.

Bu hükümet oy destegini yitirmiş olarak iktidarda kalmaz. Çekilmelidir.

Parlamentodaki partiler demokrasi isteyen diğer güçlerle diyalog kurmalı, demokrasi için ulusal mutabakat yolunu tutmalıdır.

Demokrasi güçleri ülkenin geleceğine şiddiden sahip çıkmalıdır.

Türk halkı komünistlerin yasallaşma mücadelesine desteğini arttırmalı, Kürt halkı ezilirken, kendisinin demokrasi ve özgürlüğe kavuşamayacağını görmeli, demokrasiye sahip çıkmalıdır.

Kürt halkı, birlikte yaşama kararını serbest iradesiyle vermelidir. Soruna barışçı, adil, köklü çözüm bulunmalıdır.

İşçi ve emekçilerin demokrasi için kararlı mücadelesi olmadan demokrasi kazanılamaz. Bu açıkça anlaşılmalı. Öte yandan, demokrasi olmadan iş ve emek mücadelesinde kalıcı başarılar kazanılamayacağı da kabul edilmelidir.

Demokrasinin en dinamik gücü gençler!

Şiddetin, baskının en amansız düşmanı kadınlar!

Ve insanlığın yolunu açan aydınlar, sanatçılar!

Ve demokrasi mücadelesinin en yeni gücü çevreciler !

Ve bizler, burada bulunanlar, yürekleriyle, akıllarıyla, bilekleriyle burada bulunanlarla beraber olanlar:

Şimdi herşey bize, tek tek hepimize bağlıdır.

Her alanda halkla, öteki demokrasi güçleriyle daha çok bütünleşmeye yönelelim. Her yerde durumu demokratikleştirme, öz-gürleştirme doğrultusunda inisiyatif gösterelim.

Daha çok dışa açılalım, daha çok birbirimize kenetlenelim.

"Demokrasi-Birlik-Yasallık-Yenilenme" ilkeleri doğrultusunda yasal bir KP hazırlamak istiyoruz, geniş bir KP hazırlamak istiyoruz. Bu hedef gerçekleştirmeden ülkemizin kaderine etkide bulunmak mümkün olmayacaktır.

70. yılda yasal, birleşik, yığinsal, etkili, çağdaş bir KP için çabalarımızı birleştirelim!